

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. szeptember 20.
(OR. en)

13215/23

ECOFIN 902
FIN 937
UEM 250

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2023. szeptember 19.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 545 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásáról: továbblépés

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2023) 545 final.

Melléklet: COM(2023) 545 final

Brüsszel, 2023.9.19.
COM(2023) 545 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK
a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásáról: továbblépés

Tartalomjegyzék

Mozaikszavak.....	4
1. Vezetői összefoglaló.....	5
2. Az RRF végrehajtásának aktuális állása	8
2.1. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek aktuális állása	8
2.2. A kifizetési kérelmek értékelésének fokozott átláthatósága	19
2.3. Az RRF keretében teljesített mérföldkövek és célok visszafordítása	21
2.4. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek felülvizsgálata	21
2.5. Az RRF finanszírozásának aktuális állása	26
2.6. Kontroll és ellenőrzés az RRF végrehajtása során	28
2.7. Tájékoztatás a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásáról és átláthatóságáról.....	31
3. Az eszköz hozzájárulása az RRF célkitűzéseire	41
3.1. Az eszköz hozzájárulása a zöld átálláshoz (1. pillér).....	42
3.2. Az eszköz hozzájárulása a digitális transzformációhoz (2. pillér)	47
3.3. Az eszköz hozzájárulása az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedéshez (3. pillér)	52
3.4. Az eszköz hozzájárulása a társadalmi és területi kohézióhoz (4. pillér).....	57
3.5. Az eszköz hozzájárulása az egészségügyhöz, valamint a gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciához, többek között a válsághelyzetekre való felkészültség és a válsághelyzetekre való reagálási képesség növelése céljából (5. pillér).....	63
3.6. Az eszköz hozzájárulása a következő generációra, a gyermekekre és a fiatalokra – így például az oktatásra és a készségekre – vonatkozó szakpolitikákhoz (6. pillér)	71
3.7. Az eszköz hozzájárulása a szociálpolitikához, ideértve a nemek közötti egyenlőséget, valamint a gyermekeket és a fiatalokat	76
3.8. Hozzájárulás határokon átnyúló és több országra kiterjedő projektekhez.....	82
3.9. Hozzájárulás az országspecifikus ajánlások végrehajtásához.....	86
4. REPowerEU.....	88
4.1. A REPowerEU-fejezetekben foglalt intézkedések	88
4.2. A REPowerEU finanszírozása	92
5. Következtetés	96

Ábrák:

1. ábra: A múltban esedékes mérföldkövek és célok terén elért előrehaladás, 2020 I. – 2023 I.	12
2. ábra: A jövőben esedékes mérföldkövek és célok terén elért előrehaladás, 2023 II. – 2024 II.	12
3. ábra: A reformokhoz és a beruházásokhoz kapcsolódó mérföldkövek és célok terén elért előrehaladás	13
4. ábra: A mérföldkövek és célok terén elért előrehaladás az RRF pillérei szerinti bontásban	14
5. ábra: A késedelmet szenvedett mérföldkövek és célok típusa	15
6. ábra: A közös mutatók terén elért előrehaladás.....	17
7. ábra: Az éves primerenergia-fogyasztási megtakarítás alakulása, MWh/évben kifejezve ...	18
8. ábra: A támogatott vállalkozások számának alakulása	18
9. ábra: Az oktatásban vagy képzésben résztvevők számának alakulása.....	19
10. ábra: A kifizetések felfüggesztésének folyamata.....	21
11. ábra: A legnagyobb végső kedvezményezett tagállamonkénti megoszlása	36
12. ábra: A kapott összegek és a kapcsolódó intézkedések – amelyekhez a 100 legnagyobb végső kedvezményezett támogatást kapott – hozzájárulása a hat szakpolitikai pillérhez.....	37
13. ábra: Az RRF hozzájárulása az egyes szakpolitikai pillérekhez.....	41
14. ábra: A zöld átállást támogató kiadások szakpolitikai területek szerinti bontása.....	42
15. ábra: A helyreállítási és rezilienciaépítési terv éghajlat-politikai célkitűzésekhez való hozzájárulásának aránya	43
16. ábra: Az 1. pilléren belül a legutóbbi éves RRF-jelentés óta kielégítően teljesített mérkövekkel és célokkal rendelkező intézkedések száma szakpolitikai területenként.....	44
17. ábra: A digitális transzformációt támogató kiadások szakpolitikai területek szerinti bontása.....	47
18. ábra: A helyreállítási és rezilienciaépítési terv digitális célkitűzésekhez való hozzájárulásának aránya	48
19. ábra: Az 2. pilléren belül a legutóbbi éves RRF-jelentés óta kielégítően teljesített mérkövekkel és célokkal rendelkező intézkedések száma szakpolitikai területenként.....	49
20. ábra: Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést támogató kiadások szakpolitikai területek szerinti bontása	53
21. ábra: Az 3. pilléren belül a legutóbbi éves RRF-jelentés óta kielégítően teljesített mérkövekkel és célokkal rendelkező intézkedések száma szakpolitikai területenként.....	54
22. ábra: A társadalmi és területi kohéziót támogató kiadások szakpolitikai területek szerinti bontása.....	58
23. ábra: Az 4. pilléren belül a legutóbbi éves RRF-jelentés óta kielégítően teljesített mérkövekkel és célokkal rendelkező intézkedések száma szakpolitikai területenként.....	59
24. ábra: Az egészségügyet és a rezilienciát támogató kiadások megoszlása szakpolitikai területek szerint.....	64
25. ábra: Az 5. pilléren belül a legutóbbi éves RRF-jelentés óta kielégítően teljesített mérkövekkel és célokkal rendelkező intézkedések száma szakpolitikai területenként.....	66
26. ábra: A következő generációra vonatkozó szakpolitikákat támogató kiadások szakpolitikai területek szerinti bontása	72

27. ábra: Az 6. pilléren belül a legutóbbi éves RRF-jelentés óta kielégítően teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező intézkedések száma szakpolitikai területenként.....	73
28. ábra: Az RRF szociális kiadásainak aránya főbb szociális kategóriák szerint.....	77
29. ábra: A nemek közötti egyenlőségre összpontosító intézkedések aránya (%-ban) az elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben	78
30. ábra: A 2019–2020-as országspecifikus ajánlások végrehajtásának jelenlegi szintje.....	87
31. ábra: A 2019–2022-es országspecifikus ajánlások végrehajtása: éves értékelés minden egymást követő évben a végrehajtás aktuális állása alapján.....	87

Táblázatok:

1. táblázat: A kifizetési kérelmek feldolgozása	9
2. táblázat: Az RRF-hez benyújtott kifizetési kérelmek végrehajtásának aktuális állása	10
3. táblázat: A reformok és beruházások esetében a késedelmes vagy korai bejelentett végrehajtási céldátummal rendelkező mérföldkövek és célok száma, valamint az eltérés átlagos időtartama.....	15
4. táblázat: Áttekintő táblázat a módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervekről és a REPowerEU-fejezetekről	23
5. táblázat: A tagállamok által a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik módosításához alkalmazott jogalap.....	24
6. táblázat: Az RRF-rendelet 18. cikke szerinti vissza nem térítendő pénzügyi támogatás változása.....	25
7. táblázat: A tagállamok által 2023. augusztus 31-ig igényelt hitelek	25
8. táblázat: A zöld átállás pilléréhez tartozó intézkedésekhez kapcsolódó, több országra kiterjedő projektek	84
9. táblázat: Több országra kiterjedő digitális projektek.....	85
10. táblázat: Az elfogadott REPowerEU-fejezetek tartalmának áttekintése.....	89
11. táblázat: Tagállamonként rendelkezésre álló kiegészítő vissza nem térítendő támogatás .	94
12. táblázat: A brexit miatti kiigazításokra képzett tartalékból átcsoportosított allokáció	95

Mozaikszavak

BAR	a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalék (Brexite Adjustment Reserve)
CIDs	tanácsi végrehajtási határozatok (Council Implementing Decisions)
COVID-19	koronavírus-betegség 2019
CSRs	országspecifikus ajánlások (country-specific recommendations)
ECEC	kisgyermekkorú nevelés és gondozás (early childhood education and care)
EFC	Gazdasági és Pénzügyi Bizottság
EPLOs	Európai Parlament kapcsolattartó irodái (European Parliament Liaison Offices)
ETS	kibocsátáskereskedelmi rendszer
EUR	euro
MWh	megawatt
NGEU	NextGenerationEU
K+I	kutatás és innováció
RES	megújuló energiaforrások (renewable energy sources)
RRF	Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (Recovery and Resilience Facility)
RRPs	helyreállítási és rezilienciaépítési tervek (Recovery and Resilience Plans)
kkv-k	kis- és középvállalkozások
TSI	Technikai Támogatási Eszköz (Technical Support Instrument)

1. Vezetői összefoglaló

Két és fél évvel létrehozása után az RRF továbbra is a tagállami gazdaságok rezilienciájának növelésére irányuló európai válaszlépések központi elemét képezi. A legutóbbi éves jelentés közzététele (2022. március) óta a gazdasági és geopolitikai környezet jelentősen megváltozott. Az Ukrajnával szemben provokáció nélkül indított orosz agresszió 2022-ben az energiaárak ugrásszerű emelkedéséhez vezetett, ami jól mutatja az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőséghez kapcsolódó sebezhetőségeket, és évtizedek óta nem látott szintre növelte az inflációt, megélhetési válságba taszítva ezzel számos háztartást.

Ebben a környezetben az RRF-nek alkalmazkodnia kellett ezen új kihívások kezeléséhez, és fel kellett használnia az ennek az innovatív, teljesítményalapú eszköznek a végrehajtása során két év alatt szerzett tapasztalatokat. Ma, közeledve az eszköz rövid élettartamának közepéhez, ez a jelentés számba veszi az eszköz végrehajtása és fejlődése terén elért eredményeket az RRF-rendelet¹ 2021. februári elfogadásától kezdve az RRF-rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő 2023. februári módosításán² át a legutóbbi kifizetések 2023. szeptember 1-jéig történő folyósításáig.

A jelentésből kiderül, hogy jelentős előrelépés történt i. az RRF folyamatos végrehajtása, ii. a végrehajtással kapcsolatban az átláthatóság növelése, valamint iii. a kontrollra és az ellenőrzésre irányuló erőfeszítések fokozása révén az EU pénzügyi érdekeinek védelme terén.

Az RRF végrehajtása jól halad, az eszköz élettartama jelentette szűk kereteken belül. 2023. szeptember 1-jéig a Bizottság 19 tagállamtól 31 kifizetési kérelmet fogadott be, és összesen 153,4 milliárd EUR-t folyósított. A Tanács valamennyi tagállam első terveiről kedvező értékelést fogadott el. Továbbá a Tanács már elfogadta négy, REPowerEU-fejezetet tartalmazó felülvizsgált terv kedvező értékelését, 16 felülvizsgált terv Bizottság általi értékelése pedig jelenleg folyamatban van. A jelentés számos példát ismertet az RRF keretében finanszírozott azon konkrét reformokkal és beruházásokkal kapcsolatban, amelyek hozzájárulnak az RRF-rendeletben meghatározott hat politikai pillérhez, többek között a zöld átálláshoz és a digitális transzformációhoz.

A Bizottság ugyanakkor segítséget nyújt a tagállamoknak a végrehajtással kapcsolatban felmerülő kihívások kezelésében. Egyes tagállamok kihívásokkal néznek szembe a források kezelése terén, részben a közigazgatási kapacitással kapcsolatos problémák, illetve a beruházásokat hátráltató szűk keresztmetszetek miatt. Más tagállamok a megváltozott gazdasági körülmények, például a magas infláció vagy az ellátási zavarok miatt nehézségekbe ütköznek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek eredeti formában történő végrehajtása

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o.).

során. A Bizottság támogatja a tagállamokat terveik végrehajtásának és felülvizsgálatának felgyorsításában, többek között a Technikai Támogatási Eszközön³ keresztül.

2023-ban a Bizottság jelentős erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy növelje az eszköz végrehajtásával kapcsolatos egyértelműséget és átláthatóságot. A Bizottság 2023. február 21-én közzétette i. a mérföldkövek és célok kielégítő teljesítésének értékelésére, valamint ii. valamely mérföldkő vagy cél nem teljesítése esetén a felfüggesztett összegek kiszámítására vonatkozó módszertanát. A mai napon a Bizottság e jelentéssel együtt közzéteszi keretrendszerét, amely az olyan lehetséges helyzetek kezelésére szolgál, amikor a tagállam a későbbiekben visszafordította azokat a mérföldköveket és célokat, amelyekről a Bizottság korábban megállapította, hogy kielégítően teljesültek.

Emellett az RRF-rendelet módosításai előírják a tagállamok számára, hogy információkat tegyenek közzé arról a 100 végső kedvezményezettéről, amelyek a legnagyobb összegű finanszírozásban részesülnek az RRF-ből. A Bizottság hamar rendelkezésre bocsátotta a szükséges iránymutatást, és arra kérte a tagállamokat, hogy mielőbb tegyék elérhetővé ezeket az adatokat és évente kétszer frissítsék azokat, továbbá egységes szerkezetbe foglalta a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytáblán közzétett információkat. Ezeket az információkat felhasználják továbbá az RRF keretében finanszírozott projektek térképéhez is, amelyet először 2023. március 9-én tettek közzé, és azóta rendszeresen frissítenek. Mindezek az elemek együttesen jelentősen növelik az RRF végrehajtásával kapcsolatos bizottsági határozatok elszámoltathatóságát.

2023-ban – figyelembe véve az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Számvevőszék ajánlásait is – a Bizottság még inkább megszilárdította kontrollrendszerét annak érdekében, hogy további bizonyosságot nyújtson az RRF forrásainak szabályszerű felhasználását és az Unió pénzügyi érdekeinek hatékony védelmét illetően. A Bizottság 2023. szeptember 1-jéig 14 kockázatalapú utólagos ellenőrzést végzett a mérföldkövekre és célokra vonatkozóan, hogy további bizonyosságot szerezzen arról, hogy helytállóak azok az információk, amelyeket a tagállam benyújtott azok kielégítő teljesítésére vonatkozóan (7-7 ellenőrzés 2022-ben és 2023-ban). Miután a Bizottság meggyőződött arról, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési terv értékelésének időpontjában a tagállamok kontrollrendszerei alkalmasak voltak az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére, elvégzett 27, a tagállami rendszerekre irányuló ellenőrzést is (16 ellenőrzést 2022-ben, és mind ez idáig 11 ellenőrzést 2023-ban), 2023 végéig pedig minden tagállamot ellenőrizni fog legalább egyszer. 2023 óta külön hangsúly kerül az RRF-rendelet 22. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti, a közbeszerzési és állami támogatási szabályoknak való megfelelésre vonatkozó tagállami kötelezettségekre. Az RRF-re vonatkozó megbízhatósági nyilatkozatot, amely ennek a kontrollrendszernek az eredménye, teljes mértékben összehangolták a többi főigazgatóság által 2022-től kiadott megbízhatósági nyilatkozatokkal.

Az RRF hamarosan élettartamának második felébe lép mint olyan eszköz, amelyről már bebizonyosodott, hogy alkalmas a strukturális reformok ösztönzésére, a beruházások

³ https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/technical-support-instrument_en

hatásának fokozására és a változó körülményekhez való alkalmazkodáshoz szükséges megfelelő szintű rugalmasság fenntartására. Ezek az eredmények az eszköz kulcsfontosságú, teljesítményen alapuló eleméből erednek, amely a folyósításokat a reformok és beruházások elfogadott mérföldköveken és célokon keresztül történő fokozatos végrehajtásához köti. Ezek az eredmények nem valósulhattak volna meg a tagállamok felelősségvállalása és eltökéltsége nélkül helyreállítási és rezilienciaépítési terveik teljesítése iránt, továbbá az olyan intézmények, mint az Európai Parlament és az Európai Számvevőszék, valamint a társadalmi szereplők és a helyi érdekelt felek hozzájárulása nélkül.

A munka azonban még korántsem ért véget, és kihívásokkal teli végrehajtási időszak áll előttünk. A nemzeti tervek folyamatban lévő felülvizsgálata során felhasználják az eddig összegyűjtött gazdag tapasztalatokat, és az hozzá fog járulni az eszköz végrehajtásának felgyorsításához. A végrehajtás fokozott átláthatósága, a REPowerEU további forrásai, valamint a tagállamok közigazgatási kapacitásának felszabadítására való összpontosítás előkészíti az utat a végrehajtás további felgyorsításához 2024-ben és az azt követő években, 2026 végéig.

2. Az RRF végrehajtásának aktuális állása

Ez a jelentés részletesen bemutatja az RRF végrehajtásának aktuális állását (2. szakasz), az eszköz hozzájárulását az RRF célkitűzéseikhez (3. szakasz), valamint az aktuális helyzetet a REPowerEU-fejezetekben (4. szakasz). A mellékletben az országadatlapok ismertetik az egyes helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében elért előrehaladást.

Az ebben a jelentésben szereplő információk az elfogadott terveknek a Bizottság értékelése szerinti tartalmán, a tagállamok által 2023 áprilisáig a féléves jelentéstételi kötelezettségük részeként bejelentett adatokon, a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábláról⁴ 2023. szeptember 1-jén nyert adatokon, valamint az eszköz 2023. szeptember 1-jéig megvalósult végrehajtásán⁵ alapulnak, hacsak nincs másként meghatározva.

2.1. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek aktuális állása

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek elfogadása

A legutóbbi éves jelentés 2022. március 1-jei közzététele óta a Tanács elfogadta a fennmaradó öt tanácsi végrehajtási határozatot a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekkel kapcsolatban, a következők szerint: 2022. május 4-én Bulgária és Svédország, 2022. június 17-én Lengyelország, 2022. október 4-én Hollandia, 2022. december 16-án pedig Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési tervét illetően. A Bizottság – az RRF-rendelet 19. cikkének (3) bekezdésében meghatározott 11 kritérium alapján – minden tervet gyorsan, következetes és átlátható módon értékelt. Az értékelési folyamat átfogó jellegét a Bizottság és a tagállamok szoros kapcsolata biztosította. A Bizottság támogatta a tagállamokat abban, hogy olyan ambiciózus terveket terjesszenek elő, amelyek végrehajtásának előrehaladása világos és reális mérföldkövekkel és célokkal követhető nyomon. Az összes helyreállítási és rezilienciaépítési terv jóváhagyásával és elfogadásával most minden figyelem a tervek végrehajtására és a folyamatban lévő felülvizsgálatokra irányul.

Operatív megállapodások

A Bizottság eddig 24 tagállammal írt alá operatív megállapodást. az RRF-rendelettel összhangban ezek a kétoldalú megállapodások tovább pontosítják az ellenőrzés és az együttműködés módozatait, valamint a végrehajtással kapcsolatos szempontokat. Ezenfelül az operatív megállapodások részletesebben ismertetik az ellenőrzési mechanizmust az egyes mérföldkövek és célok tekintetében, és szükség esetén további ellenőrzési lépéseket

⁴ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html?lang=en

⁵ Az ezen éves jelentés 3. szakaszában szereplő adatok tükrözik az Észtországra és Franciaországra vonatkozó legutóbbi helyreállítási és rezilienciaépítési terveket, amelyeket 2023. június 16-án, illetve 2023. július 14-én fogadtak el, viszont nem tükrözik a Máltára és Szlovákiára vonatkozó, 2023. július 14-én elfogadott legutóbbi terveket, mivel e két tagállamra vonatkozó adatok még nem álltak teljeskörűen rendelkezésre.

tartalmaznak a terv végrehajtásának nyomon követése érdekében. Az átláthatóság előmozdítása céljából a Bizottság a honlapján elérhetővé teszi az operatív megállapodásokat⁶.

Az operatív megállapodások megkötése és aláírása kulcsfontosságú lépés a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásában. Bár az előfinanszírozáshoz nincs szükség aláírt operatív megállapodásokra, ezek előfeltételei annak, hogy az érintett tagállam benyújthassa első kifizetési kérelmét. A tagállam nemzeti keretétől függően az operatív megállapodások megkötésének folyamata hosszabb időt vehet igénybe, mint más esetekben. 2023. szeptember 1-jén már csak három tagállamban (DE, NL, HU)⁷ volt még mindig folyamatban az operatív megállapodások véglegesítése vagy aláírása.

Kifizetési kérelmek

2023. szeptember 1-jéig a Bizottság 19 tagállamtól 31 kifizetési kérelmet fogadott be, és összesen 153,4 milliárd EUR-t folyósított. Ez magában foglalja az RRF keretében 2021. december 31-ig 21 tagállamnak nyújtott 56,6 milliárd EUR összegű előfinanszírozást. A tagállamoknak folyósított teljes összegből 106,3 milliárd EUR vissza nem térítendő támogatás, 47,1 milliárd EUR pedig hitel formájában került kifizetésre. Az 1. és a 2. táblázat áttekintést nyújt a tagállamok által benyújtott kifizetési kérelmekről és a kapcsolódó, Bizottság általi kifizetésekről az adott kifizetési kérelemben szereplő mérföldkövek és célok kedvező értékelését követően.

1. táblázat: A kifizetési kérelmek feldolgozása⁸

	Igényelt összeg	Mérföldkövek és célok száma	Benyújtás időpontja	Kifizetés időpontja
Spanyolország	10 milliárd EUR	52	2021. november 11.	2021. december 27.
Franciaország	7,4 milliárd EUR	38	2021. november 26.	2022. március 4.
Görögország	3,6 milliárd EUR	15	2021. december 29.	2022. április 8.
Olaszország	21 milliárd EUR	51	2021. december 30.	2022. április 13.
Portugália	1,1 milliárd EUR	38	2022. január 25.	2022. május 9.
Horvátország	700 millió EUR	34	2022. március 15.	2022. június 28.
Szlovákia	398,7 millió EUR	14	2022. április 29.	2022. július 29.
Spanyolország	12 milliárd EUR	40	2022. április 30.	2022. július 29.
Románia	2,6 milliárd EUR	21	2022. május 31.	2022. október 27.
Lettország	201 millió EUR	9	2022. június 17.	2022. október 7.
Olaszország	21 milliárd EUR	45	2022. június 29.	2022. november 8.
Ciprus	85 millió EUR	14	2022. július 28.	2022. december 2.
Bulgária	1,37 milliárd EUR	22	2022. augusztus 31.	2022. december 16.
Horvátország	700 millió EUR	25	2022. szeptember 19.	2022. december 16.
Portugália	1,8 milliárd EUR	20	2022. szeptember 30.	2023. február 8.
Görögország	3,56 milliárd EUR	28	2022. szeptember 30.	2023. január 19.
Szlovénia	49,6 millió EUR	12	2022. október 20.	2023. április 20.
Szlovákia	708,8 millió EUR	16	2022. október 25.	2023. március 22.
Spanyolország	6 milliárd EUR	29	2022. november 11.	2023. március 31.

⁶ https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility/country-pages_hu

⁷ Németország esetében a Bizottság szeptember 4-én írta alá az operatív megállapodásokat. Magyarország esetében az aláírás 2023 harmadik negyedévében várható. Hollandia esetében az aláírásra csak a terv felülvizsgálatának elfogadását követően kerül majd sor.

⁸ Határidő: 2023. szeptember 1.

	Igényelt összeg	Mérföldkövek és célok száma	Benyújtás időpontja	Kifizetés időpontja
Csehország	928,2 millió EUR	37	2022. november 25.	2023. március 22.
Litvánia	542 millió EUR	33	2022. november 30.	2023. május 10.
Dánia	301,5 millió EUR	25	2022. december 16.	2023. április 26.
Románia	2,8 milliárd EUR	51	2022. december 16.	A Bizottság előzetes értékelése elfogadva
Málta	52,3 millió EUR	19	2022. december 19.	2023. március 8.
Ausztria	700 millió EUR	44	2022. december 22.	2023. április 20.
Luxemburg	25 millió EUR	26	2022. december 28.	2023. június 16.
Olaszország	19 milliárd EUR	55	2022. december 30.	A Bizottság előzetes értékelése elfogadva
Görögország	1,72 milliárd EUR	42	2023. május 16.	A Bizottság értékelése folyamatban van
Észtország	286 millió EUR	29	2023. június 30.	A Bizottság értékelése folyamatban van
Horvátország	700 millió EUR	45	2023. július 24.	A Bizottság értékelése folyamatban van
Franciaország	10,3 milliárd EUR	55	2023. július 31.	A Bizottság értékelése folyamatban van

Megjegyzés: Az adatokat a kifizetési kérelem benyújtásának időpontja szerinti időrendi sorrendben mutatjuk be, előfinanszírozás nélkül.

Forrás: Európai Bizottság

2. táblázat: Az RRF-hez benyújtott kifizetési kérelmek végrehajtásának aktuális állása

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
27 tervet jóváhagyott a Bizottság és elfogadott a Tanács																											
21 esetben sor került előfinanszírozás folyósítására (56,6 milliárd EUR)		▲					*										▲		▲		▲						▲
24 operatív megállapodást aláírtak																											
31 kifizetési kérelmet nyújtottak be a Bizottsághoz								3x	3x	2x	3x	3x										2x	2x		2x		
25 esetben sor került kifizetésre (96,8 milliárd EUR)								2x	3x		2x	2x										2x				2x	

Megjegyzés: * Írország nem kért előfinanszírozást. ▲ Az előfinanszírozás előfeltételeként 2021. december 31-ig el kellett fogadni a tanácsi végrehajtási határozatot.

Forrás: Európai Bizottság

Míg a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtása általában jól halad, egyes tagállamok kihívásokkal néznek szembe a források kezelése terén, részben a korlátozott közigazgatási kapacitás, illetve a beruházásokat hátráltató szűk keresztmetszetek miatt az eszköz keretében meghatározott szűk határidőkön belül. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek felülvizsgálata és REPowerEU-fejezetekkel történő kiegészítése szintén hatással volt az RRF-ből származó források folyósítási ütemtervére, mivel 2023 első felében lelassult a kifizetési kérelmek benyújtása, mert a tagállamok a tervek felülvizsgálatára és a REPowerEU-fejezetek beillesztésére összpontosították erőfeszítéseiket. A következő szakaszban további információk találhatóak a mérföldkövek és célok végrehajtása terén elért előrehaladásról a féléves jelentéstétel alapján.

A Bizottság továbbra is hangsúlyozza, hogy az elsődleges prioritás változatlanul a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek gyors végrehajtása, amint azt a 2023. évi országspecifikus ajánlások mutatják, és készen áll arra, hogy támogassa a tagállamokat a reformokkal és beruházásokkal kapcsolatban tett kötelezettségvállalásaik teljesítése során. A tervek 2023-as sikeres felülvizsgálata lehetőséget kínál a tagállamoknak arra, hogy kezeljék a közigazgatási kapacitással kapcsolatos problémákat, növeljék az RRF-ből származó források felhasználására való képességüket, és felzárkózzanak a kifizetési ütemtervhez. Ez magában foglalja további reformok és beruházások bevezetését a módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe, amelyek célja a végrehajtás során eddig azonosított konkrét szabályozási akadályok és beruházást hátráltató szűk keresztmetszetek kezelése. Magában foglal továbbá olyan intézkedéseket is, amelyek a tervek végrehajtásában közvetlenül részt vevő nemzeti közigazgatási szervek szervezetének, kapacitásának és eszközeinek a javítására irányulnak. Az említett intézkedésekhez technikai segítségnyújtás igényelhető a Bizottság Technikai Támogatási Eszközén keresztül. 23 tagállam kapott vagy kap jelenleg általános támogatást a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásának horizontális szempontjaihoz, beleértve a tervek felülvizsgálatához nyújtott támogatást is, és mind a 27 tagállam részesül az RRF intézkedéseinek végrehajtásához kapcsolódó tematikus támogatásban⁹.

A mérföldkövek és célok végrehajtása terén elért előrehaladás

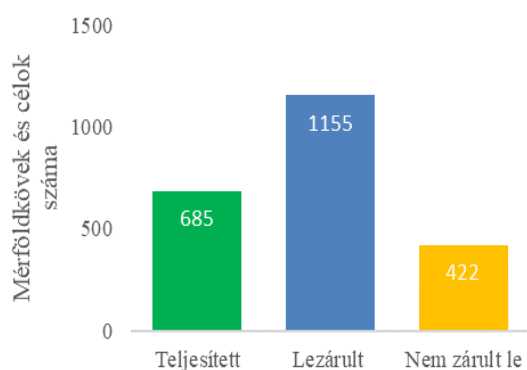
Az RRF-rendelet 27. cikkével összhangban a tagállamoknak az európai szemeszter keretében évente kétszer jelentést kell tenniük a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik megvalósítása terén tett előrehaladásról. Az (EU) 2021/2106 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet tovább pontosítja ezt a kötelezettséget, és meghatározza, hogy a féléves jelentéseket legkésőbb április 30-ig, illetve október 15-ig kell benyújtani. A tagállamok jelentést tesznek a múltban esedékessé vált és a következő tizenkét hónapban esedékes mérföldkövek és célok elérése terén elért előrehaladásukról. Bár az adatokat a tagállamok saját maguk jelentik be, és azokat nem ellenőrzi a Bizottság, átfogó áttekintést nyújtanak valamennyi terv végrehajtásáról, és lehetővé teszik a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtása terén elért előrehaladás nyomon követését.

⁹ https://reform-support.ec.europa.eu/what-we-do/recovery-and-resilience-plans_en

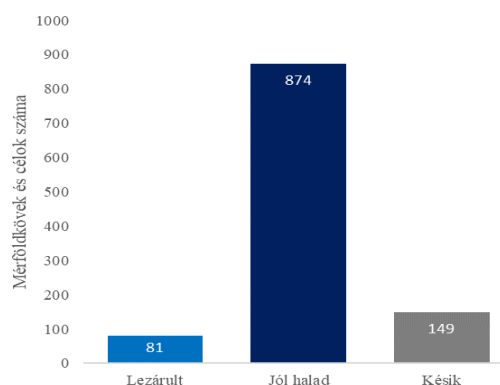
A tagállamok továbbra is jó eredményekről számolnak be a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik végrehajtása terén, és csekély azoknak a mérföldköveknek és céloknak a száma, amelyek esetében azt jelentik, hogy azok még nem zárultak le vagy késnek. A féléves jelentések azt mutatják, hogy a 2023 áprilisáig esedékes mérföldkövek és célok túlnyomó többsége teljesült¹⁰, illetve azokról azt jelentették, hogy lezárultak¹¹ (1. ábra). A közeledő mérföldkövek és célok terén elért eredmények is biztatóak, és jelentős azoknak a mérföldköveknek és céloknak a száma, amelyek esetében azt jelentik, hogy jól haladnak¹², vagy már lezárultak (2. ábra).

Egyre jobban kiegyenlítődik azoknak a reformoknak és beruházásoknak a száma, amelyekről azt jelentik, hogy teljesültek vagy lezárultak. A korábbi jelentéstételi időszakokban a reformok előrehaladása gyorsabb volt – különösen a jogi szövegek elfogadása és a vonatkozó szakpolitikai előkészületek terén –, mivel a tagállami helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a későbbi beruházási projektek keretében szolgáló reformokat sok esetben az időszak elejére ütemezték annak érdekében, hogy nagyobb hatást érjenek el. Emellett a beruházási célok – például az infrastruktúra kiépítése – megvalósítása időt igényel, és az ilyen célok jellemzően kevésbé jelennek meg a kifizetési kérelmek első ütemterveiben, még akkor is, ha a tényleges végrehajtásuk már elkezdődött. Ma már azonban a beruházások terén elért eredmények is érzékelhetőbbek, mivel a következő 12 hónapban a beruházásokkal kapcsolatban várhatóan több jól haladó mérföldkövet és célt fog lezárulni, mint a reformokkal kapcsolatban (3. ábra). Ez várható fejleménye az RRF-nek, amint a végrehajtás fokozatosan áttér a reformokkal kapcsolatos mérföldkövekről és célokról a beruházásokkal kapcsolatosakra.

1. ábra: A múltban esedékes mérföldkövek és célok terén elért előrehaladás, 2020 I. – 2023 I.

2. ábra: A jövőben esedékes mérföldkövek és célok terén elért előrehaladás, 2023 II. – 2024 II.

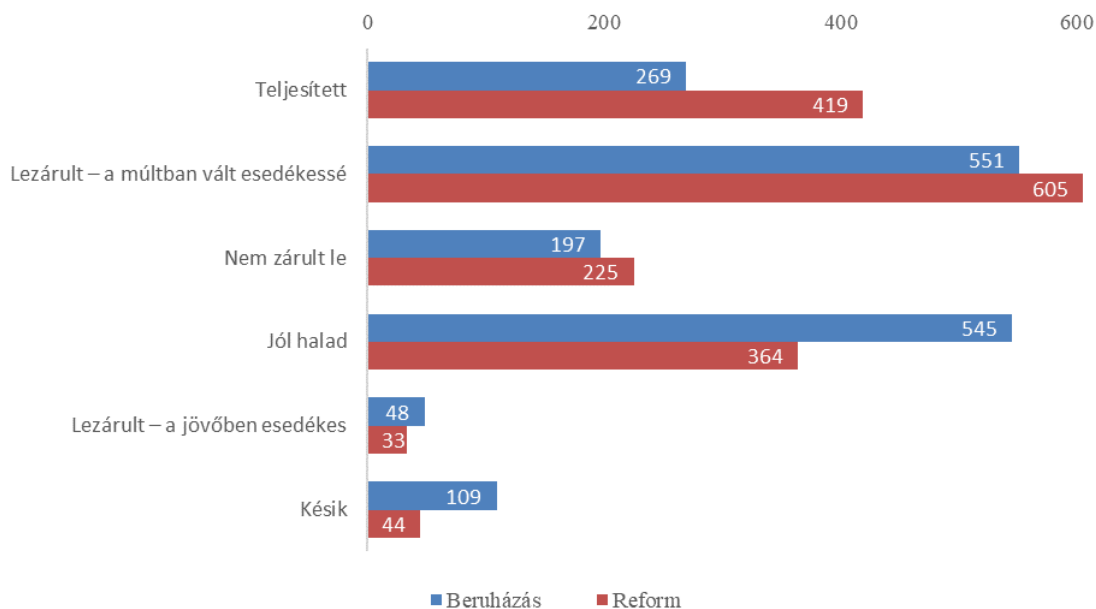
Forrás: Európai Bizottság

¹⁰ A kifizetési kérelmekkel összefüggésben a Bizottság által már kielégítően teljesítettként értékelt mérföldkövek és célok státusza „teljesült”.

¹¹ Az egyes múltbeli mérföldkövek és célok (vagyis azok, amelyeket a tervek szerint a jelentéstételi határidőt megelőző negyedévig kell elérni) előrehaladásának státusza lehet „lezárult” vagy „nem zárult le”.

¹² A jövőbeni mérföldkövek és célok (vagyis azok, amelyeket a tervek szerint a jelentéstételi határidő szerinti negyedév vagy az azt követő három negyedév során kell elérni) státusza lehet „lezárult”, „jól halad” vagy „késik”.

3. ábra: A reformokhoz és a beruházásokhoz kapcsolódó mérföldkövek és célok terén elért előrehaladás

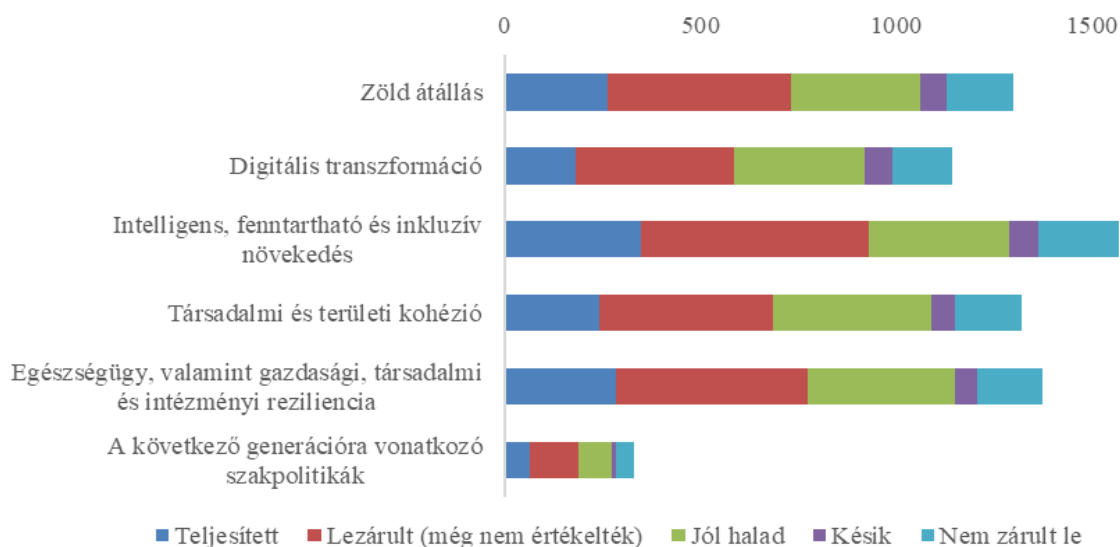

Forrás: Európai Bizottság

A féléves jelentéstételi adatok alapján úgy tűnik, hogy a mérföldkövek és célok végrehajtása hasonlóan halad az RRF mind a hat szakpolitikai pillére mentén¹³. A legnagyobb előrelépést a 3. pillérhez – „intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés” –, az 5. pillérhez – „egészségügy, valamint gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia” – és a 4. pillérhez – „társadalmi és területi kohézió” – hozzájáruló intézkedésekkel kapcsolatban jelentették (4. ábra). Az intézkedések a legnagyobb számban ezeket a pilléreket támogatják – a „zöld átállással” foglalkozó 1. pillérrel együtt –, így nem meglepő, hogy ezek esetében tapasztalható a legnagyobb mértékű előrehaladás.

¹³ Ez az ábra a mérföldkövek és célok becült számát mutatja be a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla pillérhez sorolási módszertana alapján. A Bizottság módszertana alapján minden intézkedést besorolnak egy elsődleges és egy másodlagos szakpolitikai területre, a hat pillérhez kapcsolódó szakpolitikai területek listája alapján. Következésképpen az egyes mérföldkövek és célok több pillérhez kapcsolódnak.

4. ábra: A mérföldkövek és célok terén elért előrehaladás az RRF pillérei szerinti bontásban

Forrás: Európai Bizottság

Míg a késedelmesként bejelentett mérföldkövek és célok száma összességében alacsony, a féléves jelentéstétel alapján úgy tűnik, hogy a szakpolitika kidolgozása, az új közszolgáltatások és folyamatok, valamint az infrastruktúra korszerűsítése területén¹⁴ gyakoribbak a végrehajtásban jelentkező késedelmek (5. ábra). Mivel ez a három terület számos mérföldkövet és célt fed le ebben a jelentéstételi időszakban, előfordulhat, hogy a késedelmek nem jelentősek, illetve nem aránytalanok a többi területhez képest.

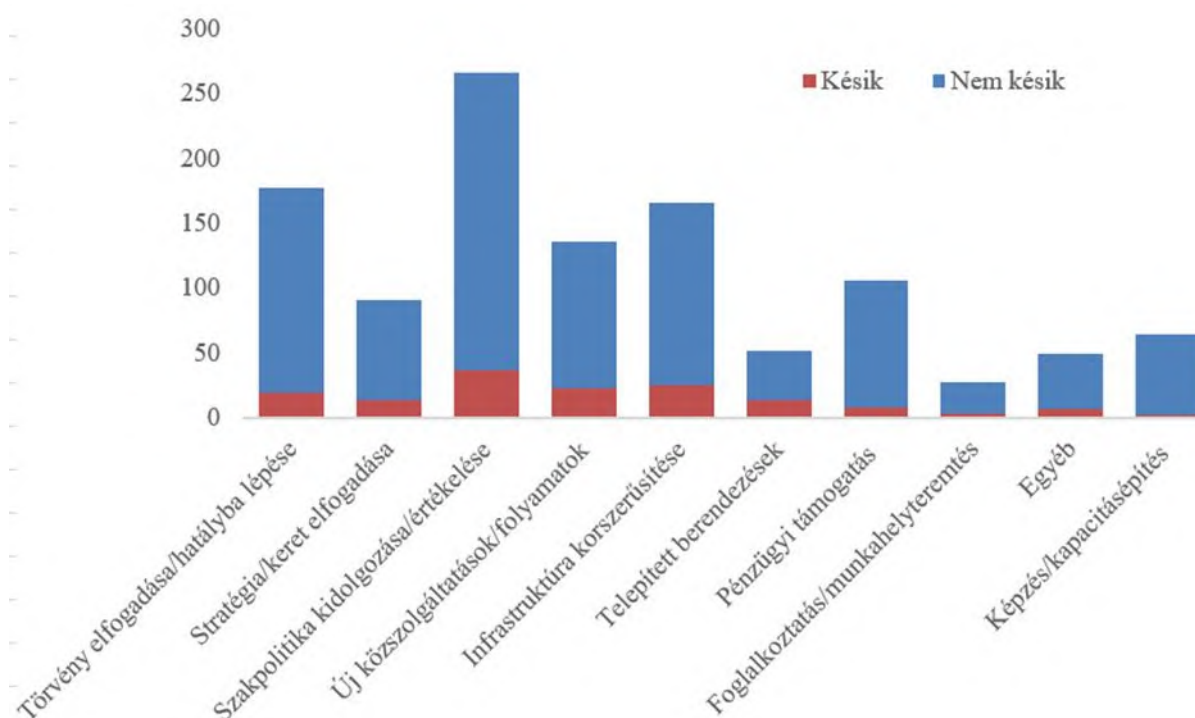
A késedelmek magyarázata során a tagállamok arról számoltak be, hogy nehézségeket okozott a szerződések aláírására vonatkozó határidő betartása, valamint az építési munkák váratlan késedelve. Általánosságban elmondható, hogy a tagállamok nem nyújtottak be egységesen részletes magyarázatot a késedelmekre, és azokat általában nem tekintették lényegesnek.

Míg egyes mérföldkövek és célok indikatív céldátumait elhalasztották, más céldátumokat előrehozták. A legutóbbi féléves jelentéstételi időszak során benyújtott adatok szerint a tagállamok által a végrehajtás céldátuma tekintetében bejelentett késedelmek leginkább azokat a mérföldköveket és célokat érintik, amelyeket eredetileg 2022-ben kellett volna végrehajtani (3. táblázat), ahol a bejelentett késedelmek időtartama átlagosan 181 nap. Jelenleg úgy tűnik, hogy azok a mérföldkövek és célok, amelyek végrehajtását 2023-ra tervezték, kevesebb késedelmet szenvednek. Érdeemes megjegyezni azt is, hogy több mérföldkö és cél esetében előrehozták a végrehajtás céldátumát¹⁵.

¹⁴ A mérföldkövek és célok e bekezdésben szereplő osztályozását az Európai Bizottság dolgozta ki, és a tagállamok nem ilyen formában számolnak be azokról a féléves jelentéstétel során.

¹⁵ Az ilyen mérföldkövek és célok végrehajtásának bejelentett céldátuma legalább egy negyedévvvel (azaz 91 nappal) korábbi, mint a tagállam tanácsi végrehajtási határozatában eredetileg megjelölt időpont.

5. ábra: A késedelmet szenvedett mérföldkövek és célok típusa

Megjegyzés: A mérföldkövek és célok fenti ábrában szereplő osztályozását az Európai Bizottság dolgozta ki, és a tagállamok nem ilyen formában számolnak be azokról a féléves jelentéstétel során.

Forrás: Európai Bizottság

3. táblázat: A reformok és beruházások esetében a késedelmes vagy korai bejelentett végrehajtási céldátummal rendelkező mérföldkövek és célok száma, valamint az eltérés átlagos időtartama

			A végrehajtás eredeti céldátuma				
			2020	2021	2022	2023	2024
Mérföldkövek és célok, amelyek esetében a tagállamok elhalasztották a végrehajtás bejelentett céldátumát	Reformok	Mérföldkövek és célok száma	8	51	135	40	2
		A késedelem átlagos időtartama (napokban)	48,5	91	181	182,5	320
	Beruházások	Mérföldkövek és célok száma	0	32	139	59	7
		A késedelem átlagos időtartama (napokban)	nincs adat	120	181	274	275
Mérföldkövek és célok, amelyek esetében a tagállamok előrehozták a végrehajtás bejelentett céldátumát	Reformok	Mérföldkövek és célok száma	5	20	20	14	1
		Az előrehozás átlagos időtartama (napokban)	115	149	246	308	366
	Beruházások	Mérföldkövek és célok száma	0	7	20	21	4
		Az előrehozás átlagos időtartama (napokban)	nincs adat	131	318	365	458

Megjegyzés: Ez a táblázat a féléves jelentéstétel keretében szolgáltatott saját bejelentésű adatokon alapul, melynek során a tagállamok jelentést tesznek a jövőbeni mérföldkövek és célok felé tett előrehaladásról 2024 második negyedévéig. Következésképpen nem állnak rendelkezésre adatok a 2025-ben és 2026-ban végrehajtandó mérföldkövek és célok lehetséges késedelméről. A mérföldkövek és célok akkor tekintendők előre teljesítettnek, ha azokat az eredetileg kitűzött negyedévet megelőző negyedévben végrehajtják.

Forrás: Európai Bizottság

Az eszköz teljesítménye a közös mutatók alapján

A közös mutatók a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtása terén a közös célkitűzések megvalósítása tekintetében elért előrehaladást és az RRF általános teljesítményét jelzik. Míg az RRF keretében a mérföldkövek és célok teljesítése jelenti az egyes helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásának fő mérőszámát, a közös mutatók 14 mutatót foglalnak magukban, amelyeket a 2021. szeptember 28-i (EU) 2021/2106 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet¹⁶ állapított meg az eszköz általános teljesítményének, valamint a célkitűzései felé tett előrehaladásának megjelenítése érdekében¹⁷.

A tagállamok félévente jelentést tesznek a közös mutatók terén elért előrehaladásukról. Az (EU) 2021/2106 felhatalmazáson alapuló rendelet értelmében a tagállamok február 28-ig (az előző év július–december jelentéstételi időszakára vonatkozóan) és augusztus 31-ig (az ugyanazon év január–június jelentéstételi időszakára vonatkozóan) elvégzik a jelentéstételt. A Bizottság közzéteszi a közös mutatók adatait a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytáblán¹⁸ az adatok összehasonlíthatóságának biztosítása érdekében végzett adatellenőrzéseket követően¹⁹. A felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet követelményeinek megfelelően, az egyes tagállamok szintjén megjelenített közös mutatókat relatív értelemben kell bemutatni.

A tagállamok által mostanáig szolgáltatott adatok azt mutatják, hogy az RRF már jelentős előrehaladást ért el a közös mutatók teljesítése terén az összes szakpolitikai pillér tekintetében. Eddig három jelentéstételi időszak adatait vizsgálták felül és tették közzé a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytáblán, a 2020 februárja és 2022 decembere közötti időszakban elért eredményekre kiterjedően. Mivel a közös mutatók arra szolgálnak, hogy megjelenítsék a gyakorlatban elért eredményeket, a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő intézkedések végrehajtásának korábbi szakaszai gyakran nem tükröződnek az adatokban. A 6. ábra bemutatja a közös mutatók felé tett előrehaladást a jelenlegi állapot szerint, tükrözve az eszköz célkitűzéseinek és az EU fő prioritásainak megvalósítása terén elért jelentős eredményeket.

Például az RRF-ből nyújtott támogatásnak köszönhetően 2022 decemberéig mintegy 22 millió megawatt (MWh) megtakarítást sikerült már elérni az éves energiafogyasztás terén (7. ábra). Az energiafogyasztás csökkentése és az energiahatékonyság növelése az EU kiemelt prioritásai közé tartozik, valamint a tiszta energiára való átállás előfeltétele, és az 1. számú közös mutató az RRF támogatásával elért éves primerenergia-fogyasztási megtakarítást méri. Összehasonlításként, az eddig elért energiamegtakarítás nagyjából

¹⁶ A Bizottság (EU) 2021/2106 felhatalmazáson alapuló rendelete (2021. szeptember 28.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla közös mutatóinak és részletes elemeinek meghatározása révén történő kiegészítéséről.

¹⁷ Ezek olyan elemekre terjednek ki, amelyek a legtöbb helyreállítási és rezilienciaépítési tervben közzé vannak, de nem arra szolgálnak, hogy tükrözzék a tervek valamennyi aspektusát, tekintettel azok jelentős heterogenitására és korlátozott számára.

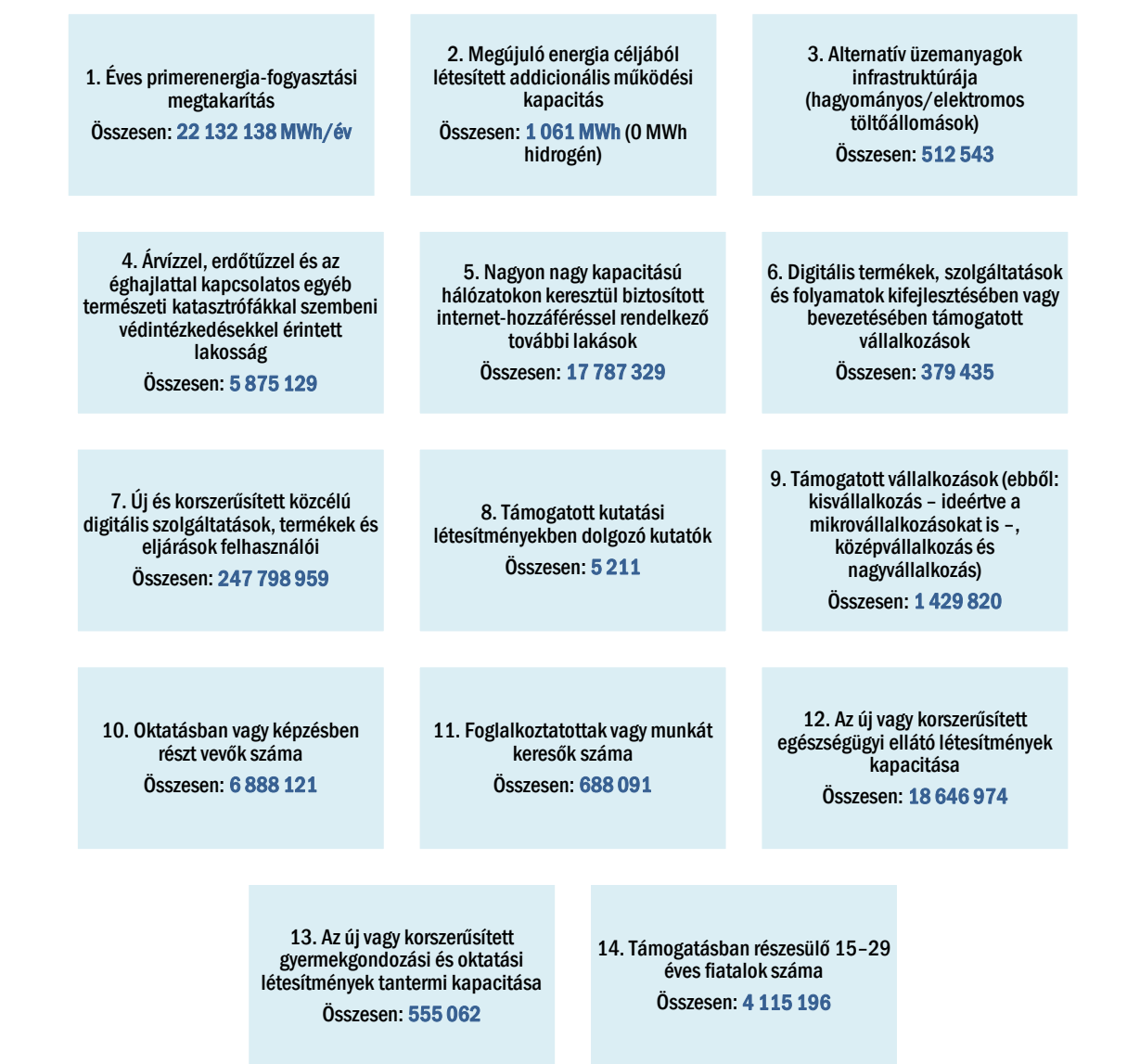
¹⁸ Lásd: https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html

¹⁹ A Bizottságnak nincs alapja arra, hogy megvizsgálja vagy ellenőrizze a tagállamok által benyújtott adatok minőségét, illetve hogy módosítson vagy elutasítson bizonyos tagállami jelentéseket.

megfelel Belgium telepített villamosenergia-termelési kapacitásának. Példaként említhető az épületek, iskolák, kórházak vagy vállalkozások energiafogyasztásának csökkenése.

2022 decemberéig az RRF 1,43 millió vállalkozásnak nyújtott segítséget monetáris vagy természetbeni támogatás révén (8. ábra). A Covid19-válság súlyos hatást gyakorolt az egész uniós gazdaságra, a kis- és középvállalkozások (kkv-k) pedig különösen megszenvedték a válság hatásait. Ha megvizsgáljuk az uniós gazdaságok fellendítéséhez és a vállalkozások megsegítéséhez nyújtott támogatást, a 9. számú közös mutató jelzi az RRF keretében hozott intézkedésekkel támogatott vállalkozások számát.

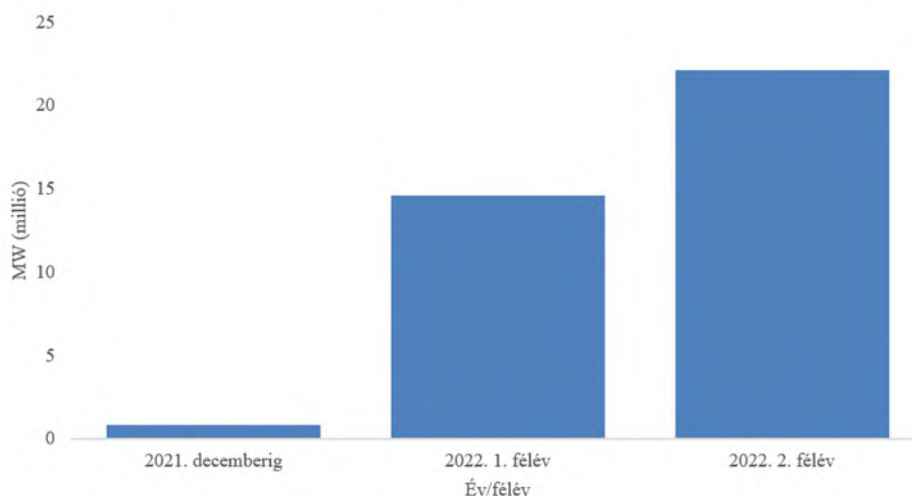
6. ábra: A közös mutatók terén elért előrehaladás²⁰

Forrás: Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla

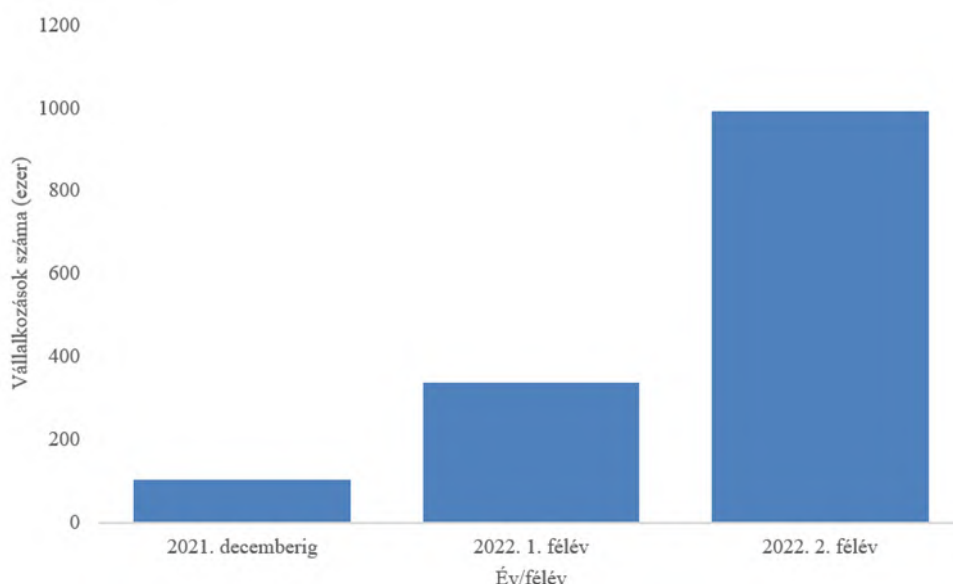
²⁰ Az alábbi ábrán szereplő adatok megfelelnek a tagállamok által a 2023. februári jelentéstételi időszakban szolgáltatott adatoknak, amelyek a 2020 februárja és 2022 decembere közötti időszakot fedik le. További információkért tanulmányozza a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytáblát.

7. ábra: Az éves primerenergia-fogyasztási megtakarítás alakulása, MWh/évben kifejezve

Forrás: Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla

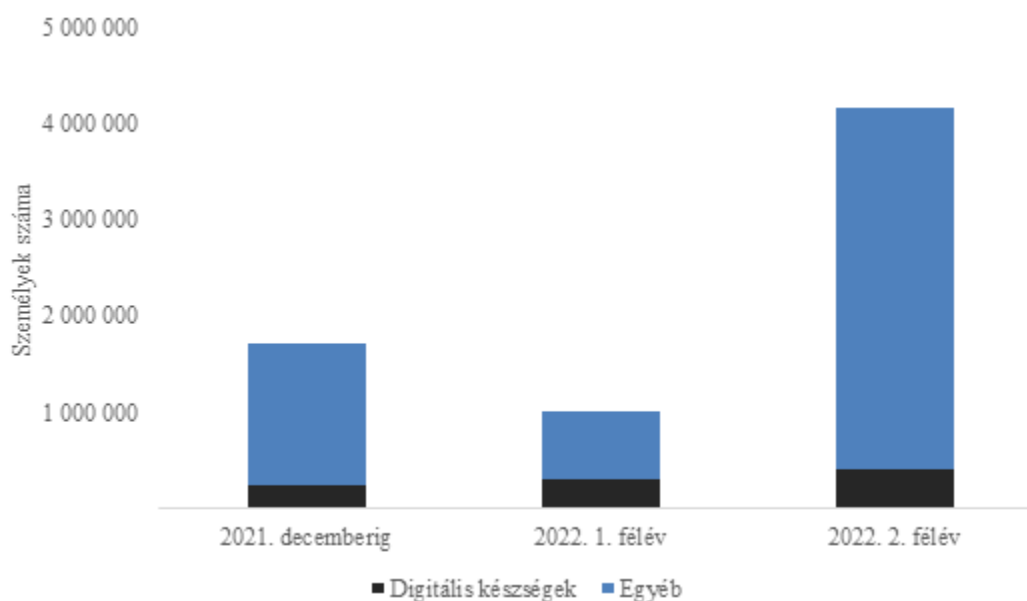
8. ábra: A támogatott vállalkozások számának alakulása

Forrás: Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla

2022 második felében több mint 4 millióan részesültek képzésben az RRF támogatásával (9. ábra). A Covid19-válság komoly zavart okozott az uniós oktatási és képzési rendszerekben is; a 10. számú közös mutató az RRF-nek az oktatáshoz és képzéshez, valamint a készségfejlesztéshez való hozzájárulását tükrözi, megjelenítve azoknak a számát, akik oktatásban és képzésben vettek részt az RRF intézkedései révén kapott támogatásnak köszönhetően. Az oktatást és képzést érintő reformok és beruházások elengedhetetlenek a polgárok felkészítéséhez napjaink kihívásaira, különösen a digitális és a zöld átállásra, valamint annak biztosításához, hogy lehetőségük legyen a számukra szükséges készségek fejlesztésére. Különös hangsúlyt kapnak a digitális készségek fejlesztését célzó képzések, tekintettel e készségek egyre növekvő munkaerőpiaci és társadalmi jelentőségére.

9. ábra: Az oktatásban vagy képzésben résztvevők számának alakulása

Forrás: Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla

2.2. A kifizetési kérelmek értékelésének fokozott átláthatósága

Az RRF forrásai csak azzal a feltétellel folyósíthatók, hogy a kifizetési kérelemben foglalt releváns mérföldköveket és célokat kielégítő módon teljesítik, az RRF-rendelet 24. cikke szerint. A mérföldkövek és célok Bizottság általi értékelése az RRF egyik központi eleme, és részletes elemzést követel meg annak megállapítása érdekében, hogy a tagállamok kielégítő módon teljesítették-e kötelezettségeiket.

Az RRF első két évének mérlegéről szóló, 2023. február 21-én közzétett közleményében²¹ a Bizottság növelte a kiszámíthatóságot és az átláthatóságot azzal, hogy bemutatta a kifizetési kérelmek értékelése során használt végrehajtási eszközöket. A közlemény és mellékletei részletesen ismertetik a mérföldkövek és célok értékeléséhez használt keretet, valamint a kifizetések felfüggesztésének módszertanát.

Az RRF-rendelet szerinti mérföldkövek és célok értékelésére szolgáló keret

A Bizottság 2023 februárjában közzétette a mérföldkövek és célok kielégítő teljesítésének értékelésére szolgáló keretét, hogy támogassa a nemzeti hatóságokat, az érdekelt feleket és a szélesebb nyilvánosságot annak megértésében, hogy az egyes kifizetések előtt hogyan értékelik az RRF-ből támogatott intézkedések végrehajtását.

A mérföldkövek és célok kielégítő teljesítésének értékelésére a helyreállítási és rezilienciaépítési terveket jóváhagyó tanácsi végrehajtási határozatok alapján kerül sor. A tagállamok által teljesítendő követelmények meghatározásakor a Bizottság az egyes mérföldkövek és célok leírásából indul ki, figyelembe véve azok háttérét és célját. Ezt

²¹ Lásd: [COM\(2023\) 99 final](#).

követően a tagállamok által benyújtott megfelelő indokolások alapján megállapítja, hogy egy adott mérföldkövet vagy célt kielégítő módon teljesítettek-e. Néhány esetben – a *de minimis* elv alkalmazásával összhangban – az összegekhez, az alaki követelményekhez, az ütemezéshez vagy a tartalomhoz kapcsolódó minimális eltérések elfogadhatónak tekinthetők. A 2023. február 21-én közzétett közlemény²² I. melléklete tartalmazza a Bizottság által a kifizetési kérelmek értékeléséhez alapul vett keretet jelentő teljes módszertant.

A kifizetések felfüggesztésének folyamata

2023 februárjában a Bizottság közzétette az arra vonatkozó módszertanát is, hogy egy mérföldkő vagy cél nem kielégítő teljesítése esetén miként határozza meg a felfüggesztendő összeget, az egyenlő bánásmód és az arányosság elvének teljes körű tiszteletben tartásával. az RRF-rendelet figyelembe veszi, hogy a tagállamok kivételes körülmények között esetleg olyan késedelmekkel szembesülnek az intézkedések végrehajtása során, amelyek hatással lehetnek egyes mérföldkövek és célok időben történő teljesítésére. Az ilyen helyzetek nem akadályozhatják meg a kifizetések teljesítését olyan mérföldkövek és célok tekintetében, amelyeket kielégítően teljesítettek²³. A rendelet ezért olyan mechanizmust ír elő, amely további időt (legfeljebb hat hónapot) biztosít a tagállamoknak a releváns mérföldkő vagy cél végrehajtására. Ilyen helyzetben az RRF-rendelet lehetőséget biztosít a Bizottság számára a kifizetések részleges vagy teljes felfüggesztésére, ezáltal biztosítva a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvének való megfelelést is.

A kifizetések felfüggesztése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy kifizetési kérelmet nyújtsanak be, akkor is, ha még nem teljesítették az összes mérföldkövet és célt. A felfüggesztési eljárás (10. ábra) időt biztosít a tagállamoknak arra, hogy a felfüggesztésről szóló határozat elfogadásától számított hat hónapon belül teljesítsék azokat a releváns mérföldköveket és célokat, amelyek nem tekinthetők teljesítettnek. Végső soron, ha a tagállam e hat hónapos időszakon belül nem képes teljesíteni a releváns mérföldkövet vagy célt, a pénzügyi hozzájárulását vagy a hiteltámogatását tartósan csökkenteni kell az RRF-rendelet 24. cikkének (6) bekezdésével összhangban. A felfüggesztendő összeg kiszámítására vonatkozó teljes módszertan részletes ismertetését a 2023. február 21-én közzétett közlemény II. melléklete tartalmazza.

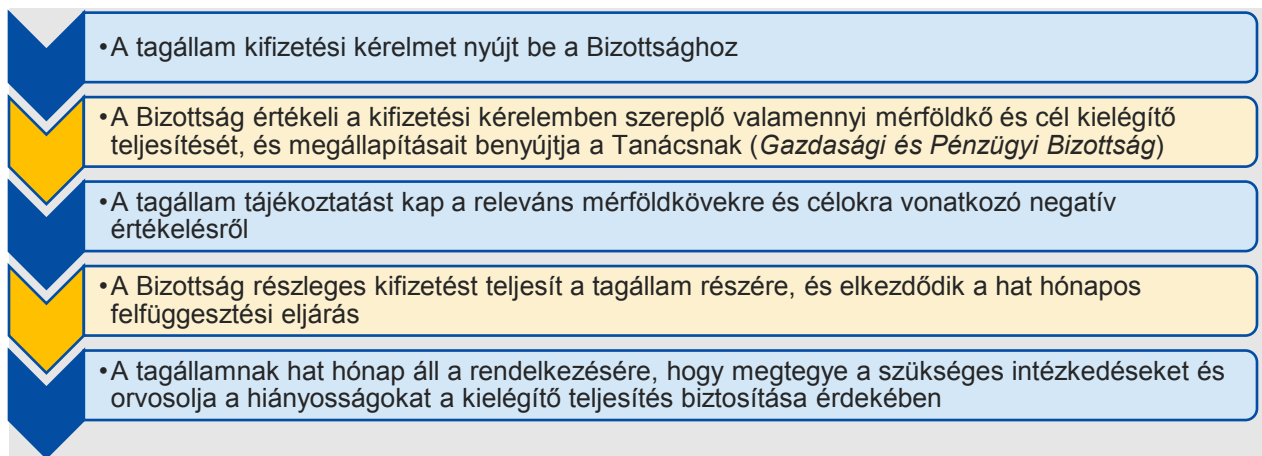
2023-ban a Bizottság szembesült a nem kielégítő teljesítés első eseteivel²⁴. A Bizottság mindegyik esetben az érintett tagállamnak címzett levélben ismertette annak okát, hogy a mérföldköveket vagy célokat miért tekintették nem teljesítettnek, valamint azt az összeget, amelyet ehhez kapcsolódóan fel kell függeszteni az RRF-rendeletben előírt eljárásokkal összhangban. Az érintett tagállam előjoga, hogy ezeket az információkat megossza a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal (EFC). Mind ez ideig az érintett tagállamok megosztották levelük tartalmát a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal.

²² Lásd: [COM\(2023\) 99 final](#).

²³ Amennyiben egy tagállam a kontrollrendszeréhez kapcsolódó, az Unió pénzügyi érdekeinek védelméhez szükséges mérföldkövek vagy célok teljesítését mulasztja el, részleges felfüggesztésre nincs lehetőség. Ez a helyzet minden esetben a teljes részlet és az összes jövőbeli részlet kifizetésének felfüggesztéséhez vezet, egészen a mulasztás orvoslásáig.

²⁴ A litván kifizetési kérelmet lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_23_1286

10. ábra: A kifizetések felfüggesztésének folyamata

Forrás: Európai Bizottság

2.3. Az RRF keretében teljesített mérföldkövek és célok visszafordítása

Az RRF-rendelet 24. cikke (3) bekezdésének második mondata szerint „[a] mérföldkövek és célok kielégítő teljesítésének előfeltétele, hogy az érintett tagállam nem fordította vissza a korábban kielégítő módon teljesített mérföldkövekhez és célokhoz kapcsolódó intézkedéseket”.

A Bizottság a mai napon e jelentéssel együtt közzéteszi az e rendelkezés alkalmazására vonatkozó keretét (lásd a II. mellékletet). A keret az Európai Számvevőszék ajánlásának²⁵ eleget téve jogilag egyértelművé és átláthatóvá teszi a visszafordítás esetén követendő folyamatot, ezzel biztosítva az RRF végrehajtásának folytatását és az EU pénzügyi érdekeinek védelmét. A Bizottság felülvizsgálhatja és módosíthatja ezt a módszertant az alkalmazás terén szerzett tapasztalatok tükrében.

2.4. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek felülvizsgálata

A REPowerEU terv elismeri, hogy az RRF fontos szerepet játszhat a biztonságos, megfizethető és tiszta energia elérésében, és 2023 februárjában hatályba lépett a módosított RRF-rendelet, a Bizottság közelmúltbeli energetikai és geopolitikai fejleményekre adott válaszában részeként. az RRF-rendelet tehát annak érdekében módosult, hogy támogassa az energiaellátás diverzifikálására (különösen a fosszilis tüzelőanyagok tekintetében), az energiamegtakarítás növelésére, a tiszta energiára való átállás felgyorsítására, végső soron pedig az uniós energiarendszer rezilienciájának, biztonságának és fenntarthatóságának a növelésére irányuló új vagy kibővített reformokat és beruházásokat. A további finanszírozás biztosítása céljából a módosított RRF-rendelet felkéri a tagállamokat arra, hogy vizsgálják felül helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket, és egészítsék ki azokat új vagy kibővített energiaügyi reformokkal és beruházásokkal egy külön erre szentelt „REPowerEU-fejezet” formájában. A módosított rendelet bevezet továbbá egy sor

²⁵ 07/2023. számú különjelentés: A Bizottság Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköze vonatkozó kontrollrendszerének kialakítása.

REPowerEU-célkitűzést, amelyeket ezekkel a kiegészítő intézkedésekkel el kell érni (lásd a módosított RRF-rendelet 21. cikkének c) pontját).

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek gyors végrehajtása továbbra is az elsődleges prioritás – a tagállamok a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek felülvizsgálata és a REPowerEU-fejezetek benyújtása mellett is kötelesek betartani a tanácsi végrehajtási határozatokban előírányzott határidőket. A tagállamoknak továbbra is minden erőfeszítést meg kell tenniük a kifizetési kérelmek időben történő benyújtása érdekében, és biztosítaniuk kell a reformok és beruházások előrehaladását, lehetővé téve a pénzeszközök időben történő folyósítását.

A módosított RRF-rendelet 2023. februári hatálybalépése óta 20 tagállam nyújtotta be módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a REPowerEU-fejezetekkel együtt, amelyek hozzájárulnak a tagállamok megújuló energiaforrásokra való átállásához, növelik az energiahatékonyságot és csökkentik Európa orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségét.

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek módosításának és a REPowerEU-fejezetek benyújtásának aktuális állása

A tagállamok négy felülvizsgálati indok alapján nyújthatnak be indokolással ellátott kérelmet a Bizottsághoz, amelyben indítványozzák meglévő helyreállítási és rezilienciaépítési terveik módosítását vagy felváltását²⁶. Először is, a tagállamoknak új vagy kiterjesztett energiaügyi reformokat és beruházásokat kell javasolniuk egy külön ennek szentelt „REPowerEU-fejezetben”. Másodsor, a tagállamok a 18. cikk (2) bekezdése alapján javasolhatják az intézkedéseik felfelé vagy lefelé történő kiigazítását a 2022. június 30-án közzétett aktualizált maximális pénzügyi hozzájárulás figyelembevétele céljából. Harmadszor, az RRF-rendelet 21. cikkével összhangban a tagállamok kérhetik tervük módosítását, ha a helyreállítási és rezilienciaépítési tervükben szereplő egy vagy több mérföldkő és cél objektív körülmények miatt már nem valósítható meg. Végezetül, a tagállamoknak 2023. augusztus 31-ig volt lehetőségük arra, hogy támogatást igényeljenek az RRF hitelkomponense keretében és ennek megfelelően felülvizsgálják a terveiket, majd értékelés céljából benyújtsák azokat a Bizottsághoz. A hitelkomponensről további információk a következő szakaszban találhatóak.

2023. szeptember 1-jéig a Bizottsághoz 25 módosított helyreállítási és rezilienciaépítési terv és 20 REPowerEU-fejezet érkezett be (4. táblázat). A Tanács elfogadott nyolc módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervet (Németország, Észtország, Írország, Franciaország, Luxemburg, Málta, Szlovákia és Finnország), amelyek közül négy tartalmaz REPowerEU-fejezetet (Észtország, Franciaország, Málta és Szlovákia). Ezen éves jelentés készítésének idején a Bizottság még dolgozott 16 tagállam által javasolt módosítások értékelésén. Az 5. táblázat bemutatja azokat a jogalapokat, amelyeket a tagállamok alkalmaztak helyreállítási és rezilienciaépítési terveik módosításához az RRF-rendelettel összhangban.

²⁶ A meglévő tervek módosításának folyamatával és a REPowerEU-fejezetek elkészítésének módozataival kapcsolatos további információkért lásd: A Bizottság közleménye – Iránymutatás a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekről a REPowerEU összefüggésében ([2023/C 80/01](#)).

4. táblázat: Áttekintő táblázat a módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervekről és a REPowerEU-fejezetekről²⁷

	Benyújtás dátuma	REPowerEU-fejezet benyújtva	A Bizottság kedvező értékelésének időpontja	A Tanács általi elfogadás időpontja
Belgium	2023. július 20.	Igen	Értékelés folyamatban	
Bulgária				
Csehország	2023. június 30.	Igen	Értékelés folyamatban	
Dánia	2023. május 31.	Igen	Értékelés folyamatban	
Németország	2022. december 9.	Nem	2023. január 17.	2023. február 14.
Észtország	2023. március 9.	Igen	2023. május 12.	2023. június 16.
Írország	2023. május 22.	Nem	2023. június 26.	2023. július 14.
Görögország	2023. augusztus 31.	Igen	Értékelés folyamatban	
Spanyolország	2023. június 6.	Igen	Értékelés folyamatban	
Franciaország	2023. április 20.	Igen	2023. június 26.	2023. július 14.
Horvátország	2023. augusztus 31.	Igen	Értékelés folyamatban	
Olaszország	2023. július 11.	Nem	2023. július 28.	Még nem fogadták el
	2023. augusztus 7.	Igen	Értékelés folyamatban	
Ciprus	2023. szeptember 1.	Igen	Értékelés folyamatban	
Lettország				
Litvánia	2023. június 30.	Igen	Értékelés folyamatban	
Luxemburg	2022. november 11.	Nem	2022. december 9.	2023. január 17.
Magyarország	2023. augusztus 31.	Igen	Értékelés folyamatban	
Málta	2023. április 26.	Igen	2023. június 26.	2023. július 14.
Hollandia	2023. július 6.	Igen	Értékelés folyamatban	
Ausztria	2023. július 14.	Igen	Értékelés folyamatban	
Lengyelország	2023. augusztus 31.	Igen	Értékelés folyamatban	
Portugália	2023. május 26.	Igen	Értékelés folyamatban	
Románia				
Szlovénia	2023. július 14.	Igen	Értékelés folyamatban	
Szlovákia	2023. április 26.	Igen	2023. június 26.	2023. július 14.
Finnország	2023. január 26.	Nem	2023. február 28.	2023. március 7.
Svédország	2023. augusztus 24.	Igen	Értékelés folyamatban	

Forrás: Európai Bizottság

²⁷ Határidő: 2023. szeptember 1. (ezt a napot is beleértve).

5. táblázat: A tagállamok által a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik módosításához alkalmazott jogalap

	REPowerEU-fejezet beillesztése (21c. cikk)	Kiigazítás a maximális pénzügyi hozzájárulás aktualizálását követően (18. cikk (2) bekezdés)	Módosítás objektív körülmények miatt (21. cikk)	Intézkedések beillesztése az RRF-ből származó további hitelek felvétele érdekében (14. cikk)
Belgium	•	•	•	•
Bulgária				
Csehország	•	•	•	•
Dánia	•			
Németország			•	
Észtország	•	•	•	
Írország			•	
Görögország	•		•	•
Spanyolország	•	•	•	•
Franciaország	•	•	•	
Horvátország	•	•	•	•
Olaszország	•	•	•	
Ciprus	•	•	•	
Lettország				
Litvánia	•	•	•	•
Luxemburg		•		
Magyarország	•		•	•
Málta	•	•	•	
Hollandia	•		•	
Ausztria	•		•	
Lengyelország	•	•	•	•
Portugália	•	•	•	•
Románia				
Szlovénia	•	•	•	•
Szlovákia	•	•	•	
Finnország		•		
Svédország	•	•		

Forrás: Európai Bizottság

Felülvizsgált vissza nem térítendő támogatás az RRF keretében

Az RRF-rendelet 18. cikkének (2) bekezdése értelmében a tagállamok aktualizálhatják helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket a 2022. június 30-án közzétett aktualizált maximális pénzügyi hozzájárulás figyelembevételével. Azok a tagállamok, amelyek esetében csökkent a maximális pénzügyi hozzájárulás, ennek megfelelően felülvizsgálhatják a terveiket. Azok a tagállamok, amelyek esetében megemelkedett a maximális pénzügyi hozzájárulás, felhasználhatják ezeket a további forrásokat a felülvizsgált terveikben vagy a REPowerEU-fejezetükben foglalt beruházások és reformok finanszírozására. A 6. táblázat áttekintést nyújt a 18. cikk szerinti vissza nem térítendő pénzügyi támogatás változásáról az egyes tagállamokban.

6. táblázat: Az RRF-rendelet 18. cikke szerinti vissza nem térítendő pénzügyi támogatás változása

A 18. cikk szerinti vissza nem térítendő pénzügyi támogatás változása (EUR-ban, folyó áron)	
Belgium	-1 400 569 368
Bulgária	-578 533 524
Csehország	603 614 884
Dánia	-122 251 741
Németország	2 405 023 531
Észtország	-106 027 582
Írország	-74 597 916
Görögország	-343 234 449
Spanyolország	7 701 317 190
Franciaország	-1 919 823 196
Horvátország	-785 114 933
Olaszország	143 242 804
Ciprus	-90 187 539
Lettország	-128 150 411
Litvánia	-125 059 297
Luxemburg	-10 834 458
Magyarország	-1 363 094 805
Málta	-58 127 595
Hollandia	-1 253 935 169
Ausztria	289 454 205
Lengyelország	-1 330 690 569
Portugália	1 633 096 593
Románia	-2 119 187 698
Szlovénia	-285 970 648
Szlovákia	-322 838 535
Finnország	-263 289 938
Svédország	-107 279 840

Forrás: Európai Bizottság

Hitelek az RRF keretében

A REPowerEU-fejezetben foglalt új beruházások és reformok finanszírozása céljából a tagállamok kihasználhatják azokat a rendkívül kedvező finanszírozási feltételeket, amelyek az RRF-ből nyújtott, 2023. augusztus 31-ig igényelhető hitelekhez kapcsolódnak. A 7. táblázat áttekintést nyújt a tagállamok által a jogszabályban előírt határidőig benyújtott kérelmekről (feltüntetve a hitelek összegét is). Ezeket az információkat az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal is megosztották 2023. szeptember 1-jén.

7. táblázat: A tagállamok által 2023. augusztus 31-ig igényelt hitelek

	Az első helyreállítási és rezilienciaépítési tervek alapján lekötött hitelek összege (EUR-ban, folyó áron)	A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek felülvizsgálatával igényelt további hitelek összege (EUR-ban, folyó áron)	Az összes kiutalandó hitel összege* (EUR-ban, folyó áron)	Eléri vagy túllépi a GNI 6,8 %-ában meghatározott felső határt
Belgium		264 200 000	264 200 000	Nem
Bulgária				Nem
Csehország		818 100 000	818 100 000	Nem

	Az első helyreállítási és rezilienciaépítési tervek alapján lekötött hitelek összege (EUR-ban, folyó árazon)	A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek felülvizsgálatával igényelt további hitelek összege (EUR-ban, folyó árazon)	Az összes kiutalandó hitel összege* (EUR-ban, folyó árazon)	Eléri vagy túllépi a GNI 6,8 %-ában meghatározott felső határt
Dánia				Nem
Németország				Nem
Észtország				Nem
Írország				Nem
Görögország	12 727 538 920	5 000 000 000	17 727 538 920	Igen
Spanyolország		84 267 050 000	84 267 050 000	Nem
Franciaország				Nem
Horvátország		4 442 508 187	4 442 508 187	Igen
Olaszország	122 601 810 400		122 601 810 400	Igen
Ciprus	200 320 000		200 320 000	Nem
Lettország				Nem
Litvánia		1 722 000 000	1 722 000 000	Nem
Luxemburg				Nem
Magyarország		3 920 000 000	3 920 000 000	Nem
Málta				Nem
Hollandia				Nem
Ausztria				Nem
Lengyelország	11 506 500 000	23 034 803 518	34 541 303 518	Igen
Portugália	2 699 000 000	3 191 756 353	5 890 756 353	Nem
Románia	14 942 153 000		14 942 153 000	Igen
Szlovénia	705 370 000	587 000 000	1 292 370 000	Nem
Szlovákia				Nem
Finnország				Nem
Svédország				Nem
EU-27	165 382 692 320	127 247 418 058	292 630 110 378	

Megjegyzés: *A 2023. augusztus 31-ig benyújtott hitelkérelmeket a Bizottságnak még értékelnie kell az RRF-rendelet 19. cikkével összhangban, és a felülvizsgált terveket még a Tanácsnak jóvá kell hagynia. Ez a táblázat ezért csak előzetes áttekintést nyújt az RRF keretében lekötött hitelek teljes összegéről.

Forrás: Európai Bizottság

A REPowerEU keretében a tagállamok két részletben részesülhetnek előfinanszírozásban 2023 és 2024 között. Erre a REPowerEU-fejezet benyújtását követően kerülhet sor, amennyiben a Tanács 2023. december 31-ig elfogadja a vonatkozó tanácsi végrehajtási határozatokat. A REPowerEU-fejezetekben foglalt intézkedéseket illetően a tagállamoknak lehetőségük lesz arra, hogy előfinanszírozást kérjenek a további REPowerEU finanszírozási források legfeljebb 20 %-áig a kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) kibocsátási egységeiből és a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalékból történő átcsoportosításokból, az RRF keretében 2022 júniusáig aktualizált megnövelt allokációból, valamint az RRF fennmaradó hitelkomponenséből.

2.5. Az RRF finanszírozásának aktuális állása

A NextGenerationEU finanszírozásának aktuális állása

A NextGenerationEU keretében a Bizottság uniós kötvények kibocsátásával 2021 közepe és 2026 között 806,9 milliárd EUR összeget tud előteremteni. Így az EU ebben az

időszakban az euróban denominált adósságpapírok egyik legnagyobb kibocsátója. Az elmúlt év piaci volatilitása ellenére a Bizottság időben teljesíteni tudta az összes kifizetési kötelezettségvállalását a NextGenerationEU keretében, és továbbra is eredményesnek és hatékonynak bizonyult a piacokról származó források előteremtésére irányuló célkitűzései terén.

2022 júniusában a Bizottság bejelentette a 2022. júniustól december végéig tartó időszakra vonatkozó finanszírozási tervét. Ezzel a finanszírozási tervvel összhangban a Bizottság további 50 milliárd EUR összegű hosszú távú finanszírozást szerzett a NextGenerationEU számára, amelyet rövid lejáratú uniós kincstárjegyek kibocsátásával egészített ki. A kibocsátott kötvények hagyományos kötvények és zöldkötvények kombinációjából álltak, teljes mértékben tiszteletben tartva a NextGenerationEU zöldkötvény-kibocsátási keretét. E tranzakciók eredményeként a NextGenerationEU-kötvények teljes kinnlévő összege 171 milliárd EUR-ra emelkedett, amelyből 36,5 milliárd EUR-t zöldkötvények kibocsátásával teremtettek elő. A december végén forgalomban lévő uniós kincstárjegyek teljes összege 17 milliárd EUR volt²⁸.

2022 decemberében a Bizottság bejelentette a 2023. januártól június végéig tartó időszakra vonatkozó finanszírozási tervét, amely 80 milliárd EUR-ig terjedő hosszú távú finanszírozási műveletekből állt. Végül 78 milliárd EUR értékben bocsátottak ki uniós kötvényeket, amelyek átlagos futamideje körülbelül 14 év. 2023 első felében a Bizottság kéthavonta megtartott aukciók keretében három hónapos és hat hónapos uniós kincstárjegyeket is kibocsátott a rövid távú finanszírozási igények kielégítése érdekében, így 2023. június végén a forgalomban lévő uniós kincstárjegyek összege 17,9 milliárd EUR volt. Tizenkét aukción 24 uniós kincstárjegy kibocsátására került sor, egyenként átlagosan mintegy 1 milliárd EUR értékben.

Ezeknek a sikeres kibocsátásoknak köszönhetően az EU továbbra is zökkenőmentesen tudja finanszírozni a tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési terveit a bevételek időben történő folyósításával. A Bizottság az RRF keretében minden összeget azok esedékessé válásakor folyósított a tagállamoknak, átlagosan a folyósítás engedélyezését követő hat munkanapon belül. Késedelmes folyósítás nem történt.

Zöldkötvény-kibocsátási keret

2020-ban a Bizottság bejelentette, hogy a NextGenerationEU (NGEU) kötvények 30 %-át zöldkötvényként bocsátják ki. Ez jól mutatja a Bizottság elkötelezettségét a fenntartható finanszírozás iránt, hogy új, magas minőségű és likvid zöld eszközt hozzon a piacra és

²⁸ Az uniós kincstárjegyek a Bizottság fő finanszírozási eszközét jelentik az egységes finanszírozási megközelítés keretében. Futamidejük legalább 3 év. A Bizottság a finanszírozási tervének végrehajtása érdekében standard futamidőkkel (3, 5, 7, 10, 15, 20, 25, 30 év) rendelkező uniós kötvényeket bocsát ki. A Bizottság 2021 szeptemberében kezdte meg az uniós kincstárjegyek kibocsátását, amelyek egy évnél rövidebb futamidejű értékpapírok. Az uniós kincstárjegy program nagyobb rugalmasságot biztosít a Bizottság mint kibocsátó számára, és támogatja értékpapírjai likviditását. Az uniós kincstárjegyek futamideje 3–6 hónap.

hozzáférést biztosítson a zöld beruházásokhoz a befektetők széles köre számára, és megerősítette az Európai Unió és az euró szerepét a fenntartható pénzügyi piacokon.

A NextGenerationEU zöldkötvényből származó bevételek finanszírozzák az RRF éghajlatváltozással kapcsolatos kiadásait. Minden tagállamnak a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terve összértékének legalább 37 %-át éghajlatváltozással kapcsolatos beruházásokra és reformokra kell fordítania. A tagállamok már túllépték ezt a célt, és a becslések szerint az éghajlatpolitikai kiadások jelenleg mintegy 40 %-ot tesznek ki.

A Bizottság 2021 októberében bocsátotta ki első NextGenerationEU zöldkötvényét. Ezzel a 15 éves kötvénnyel a Bizottság 12 milliárd EUR-t teremtett elő, így ez a világ eddigi legnagyobb zöldkötvény-ügylete.

A NextGenerationEU zöldkötvényekből fedezett kiadások eddig főként az energiahatékonysághoz (az elkülönített kiadások 47,6 %-a), valamint a tiszta közlekedéshez és infrastruktúrához (42 %) kapcsolódtak. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás alkotja a kiadások harmadik legnagyobb kategóriáját (a kiadások 5,6 %-ával) azon kilenc kiadási kategória között, amelyekhez a NextGenerationEU zöldkötvényekből származó bevételei hozzárendelhetők.

2.6. Kontroll és ellenőrzés az RRF végrehajtása során

Az RRF teljesítményalapú eszköz. A Bizottság által a tagállamok részére történő kifizetésekre a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt, előre meghatározott mérföldkövek és célok kielégítő teljesítése alapján kerül sor. A tanácsi végrehajtási határozat minden egyes helyreállítási és rezilienciaépítési terv esetében meghatározza a kapcsolódó mérföldköveket és célokat, valamint a releváns összeget az egyes részletek vonatkozásában. Következésképpen az RRF keretében teljesített kifizetések jogszerűsége és szabályszerűsége kizárólag a mérföldkövek és célok kielégítő teljesítésén alapul. A tagállamok a kedvezményezettjei az RRF forrásainak, amelyek a folyósítást követően a nemzeti költségvetésbe kerülnek.

Az RRF kontrollrendszere igazodik az RRF mint uniós kiadási program egyedi jellegéhez, és két fő pillérre épül: egyrészt az ügyletek jogszerűségére és szabályszerűségére, ami elsősorban a Bizottság felelősségi körébe tartozik, másrészt pedig az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére, amelyért elsősorban a tagállamok felelnek, de amellyel kapcsolatban a Bizottság is célzott ellenőrzéseket végez.

A Bizottság még inkább megszilárdította az RRF kontrollrendszerét, így az ellenőrzési munkát is. Az ellenőrzés eredményei és észrevételei nem azonosítanak olyan kritikus vagy magas kockázatokat, amelyek korlátoznák a Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság

főigazgatója által az RRF-re kiterjedő éves tevékenységi jelentésében²⁹ kiadott megbízhatósági nyilatkozatot.

A kötelezettségvállalások és kifizetések jogszerűségének és szabályszerűségének ellenőrzése

A Bizottság ellenőrzési környezete két rétegből áll: előzetes ellenőrzések a kifizetés teljesítése előtt, majd ezt követően utólagos ellenőrzések.

Amikor egy tagállam kifizetési kérelmet nyújt be, a Bizottság az előzetes ellenőrzés során értékeli a tagállam által lezárultként megjelölt egyes mérföldkövek és célok kielégítő teljesítését. Annak ellenőrzése érdekében, hogy a mérföldköveket és célokat kielégítően teljesítették-e, a tagállam által benyújtott adatokat a Bizottságot képviselő országos csoportok értékeli. A Bizottság további információkat kérhet, és dönthet úgy, hogy további ellenőrzéseket végez annak érdekében, hogy a kifizetés teljesítése előtt megszerezze a szükséges kiegészítő bizonyosságot a mérföldkövek és célok elérése tekintetében. Ha egyes mérföldkövek és célok nem teljesültek kielégítően, a kifizetés részben felfüggeszthető.

2022-ben a Bizottság 13 kifizetési kérelmet értékelt, amelyek 366 mérföldkövet és célt tartalmaztak, és megállapította, hogy valamennyi mérföldkő és cél kielégítően teljesült. Így 2022-ben nem volt szükség kifizetések felfüggesztésére vagy csökkentésére.

A Bizottság emellett kockázatalapú utólagos ellenőrzéseket is végez a mérföldkövekre és célokra vonatkozóan, hogy további bizonyosságot szerezzen arról, hogy helytállóak azok az információk, amelyeket a tagállam benyújtott. Ellenőrzési stratégiájával összhangban a Bizottság 2022-ben a mérföldkövekkel és célokkal kapcsolatban hét utólagos ellenőrzést végzett a Franciaország, Olaszország, Portugália, Horvátország és Románia által benyújtott első kifizetési kérelmek, valamint a Horvátország és Spanyolország által benyújtott második kifizetési kérelem tekintetében. A kockázatértékelés alapján az ellenőrzési munka kiterjedt mind a 15 „magas kockázatúként” és 12 „közepes kockázatúként” azonosított mérföldkőre és célra. 2023-ban további hét ellenőrzésre kerül sor Ausztria, Csehország, Dánia, Görögország, Luxemburg, Szlovákia és Spanyolország kifizetési kérelmei tekintetében. Az eddig kiadott végső ellenőrzési jelentések alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az ellenőrzött mérföldkövek és célok kielégítően teljesültek. Ha a Bizottság utólag úgy ítélte volna meg, hogy egy mérföldkő vagy cél nem teljesült kielégítően, pénzügyi korrekciókat kezdeményezett volna a teljesített kifizetés jogosulatlan részének visszafizettetése érdekében.

Az Unió pénzügyi érdekeinek megfelelő védelmét biztosító ellenőrzések, az RRF-rendelet 22. cikkében előírt módon

Minden tagállamnak hatékony és eredményes kontrollrendszert kell létrehoznia és fenntartania, továbbá megfelelő intézkedéseket kell tennie az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében. Nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervében minden tagállamnak részleteznie kellett nemzeti kontrollrendszerét, amelyet a Bizottság „megfelelőnek” (A) vagy

²⁹ 2022. évi éves tevékenységi jelentés – Gazdasági és pénzügyek, elérhető a következő internetcímen: https://commission.europa.eu/publications/annual-activity-report-2022-economic-and-financial-affairs_en

„elégtelenek” (C) értékelhetett. Ha a tagállam által javasolt intézkedések elégtelen értékelést kaptak volna, a terv jóváhagyására nem került volna sor. A 2022-ben jóváhagyott öt helyreállítási és rezilienciaépítési terv értékelése során, az előző éves jelentés elfogadását követően a Bizottság megállapította, hogy azok megfelelő kontrollrendszerrel rendelkeznek, a másik 22 helyreállítási és rezilienciaépítési tervhez hasonlóan. Csakúgy, mint a korábbi értékelések esetében, a Bizottság a 2022-ben kedvezően értékelt öt helyreállítási és rezilienciaépítési tervben is feltárt néhány hiányosságot, és felszólította az érintett tagállamokat, hogy hozzanak kiegészítő korrekciós intézkedéseket úgy, hogy az ellenőrzésre és kontrollra vonatkozóan további konkrét mérföldköveket illesztenek be a helyreállítási és rezilienciaépítési terveikbe. A megfelelő mérföldköveket és célokat a tanácsi végrehajtási határozat melléklete tartalmazza, és azokat teljesíteni kell minden rendszeres kifizetés előtt. A vonatkozó kifizetési kérelem kézhezvételét követően a Bizottság értékeli ezeknek az ellenőrzésre és kontrollra vonatkozó konkrét mérföldköveknek a kielégítő teljesítését, és elemzi a benyújtott vezetői nyilatkozatokat és ellenőrzési összefoglalókat.

Ezen túlmenően, az ellenőrzési stratégiájával összhangban a Bizottság rendszerellenőrzéseket végez, amelyek a Bizottságon belül rendelkezésre álló információkra, valamint a tagállamok által a kifizetési kérelmekkel együtt benyújtott ellenőrzési összefoglalókra és vezetői nyilatkozatokra támaszkodnak. A rendszerellenőrzések keretében a Bizottság ellenőrzi a tagállamokban a csalás, a korrupció, az összeférhetetlenség és a kettős finanszírozás megelőzése, felderítése és korrekciója érdekében alkalmazott eljárásokat. Ez magában foglalja a kedvezményezettek, vállalkozókra, alvállalkozókra és tényleges tulajdonosokra vonatkozó adatok gyűjtésére és tárolására szolgáló rendszerekkel kapcsolatos kockázatalapú ellenőrzéseket is. A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy visszafizettesse a pénzeszközöket vagy pénzügyi korrekciókat kezdeményezzen, ha a tagállamok által nem orvosolt csalást, korrupciót vagy összeférhetetlenséget tár fel, vagy ha a tagállamok súlyosan megsértik a finanszírozási és hitelmegállapodásokban foglalt kötelezettségeket.

A Bizottság 2022-ben 16³⁰, 2023-ban pedig eddig 11³¹ rendszerellenőrzést végzett, és adott esetben ajánlásokat adott ki szigorú végrehajtási határidőkkel, 2023 végéig pedig legalább egyszer ellenőrizni fogja az összes tagállamot. Ezen ellenőrzések keretében a Bizottság azt is megvizsgálja, hogy a tagállami rendszerek általában előírják-e és ellenőrzik-e az uniós és nemzeti szabályoknak való megfelelést, ideértve a közbeszerzési eljárás konkrét elemeit is. Az Európai Számvevőszék ajánlásai nyomán a Bizottság tovább fokozta ellenőrzési munkáját, hogy például célzottabb rendszerellenőrzéseket végezzenek, amikor és ahol hiányosságokat vagy kockázatokat tárnak fel.

Emellett a Bizottság **a tagállamok nemzeti ellenőrző hatóságai által végzett munkát illetően is végez ellenőrzéseket.** E szabályszerűségi ellenőrzések célja a nemzeti szinten

³⁰ Bulgária, Ciprus, Csehország, Dánia, Észtország, Finnország, Görögország, Írország, Lengyelország, Lettország, Málta, Olaszország, Spanyolország, Szlovákia és Szlovénia tekintetében.

³¹ Ausztria, Belgium, Franciaország, Horvátország, Luxemburg, Magyarország, Németország, Olaszország, Portugália, Románia és Svédország tekintetében.

végzett munka megbízhatóságának értékelése, mind a mérőföldkövekre és célokra vonatkozó ellenőrzések, mind pedig a nemzeti kontrollrendszereken az uniós és nemzeti szabályoknak való megfelelés, valamint az EU pénzügyi érdekei védelmének biztosítása érdekében végzett ellenőrzések tekintetében.

2.7. Tájékoztatás a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásáról és átláthatóságáról

Intézményközi párbeszéd és információcserék

A Bizottság az RRF végrehajtásának kezdete óta szorosan együttműködik az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal. A Bizottság továbbra is haladéktalanul megosztja az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal – egyenlő feltételek mellett – a tagállamok által benyújtott helyreállítási és rezilienciaépítési terveket és módosított terveket, valamint a kifizetési kérelmek előzetes értékelését. Ez biztosítja az átlátható információáramlást és az intézmények közötti magas szintű együttműködést a végrehajtási szakasz során.

Az Európai Parlamenttel a Bizottság rendszeres eszmecseréket tart az RRF-et érintő horizontális témák megvitatása céljából. Az RRF létrehozása óta a Bizottság tizenegy magas szintű helyreállítási és rezilienciaépítési párbeszédre kapott meghívást, és részt is vett azokon. Ezen túlmenően a Bizottság rendszeresen együttműködik az európai parlamenti képviselőkkel a költségvetési és gazdasági vegyes bizottságok (Gazdasági és Monetáris Bizottság, valamint Költségvetési Bizottság) állandó munkacsoportjában, és összességében 32 ülésen vett részt. A Bizottságot rendszeresen meghívják továbbá más bizottságokba – köztük a Regionális Fejlesztési Bizottságba, a Költségvetési Ellenőrző Bizottságba és a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottságba –, hogy eszmecserét folytassanak az RRF-fel kapcsolatos kérdésekről. A Bizottság az állandó munkacsoport keretében előadott prezentációkat közzéteszi egy erre a célra létrehozott weboldalon³².

A Bizottság továbbá informális szakértői csoportot hozott létre a tagállamokkal az RRF végrehajtásáról folytatott információcsere érdekében, és gyakran szervez eszmecseréket a vélemények és a bevált gyakorlatok megosztása érdekében. Ez a csoport fontos fórum a tagállami szakértők és a Bizottság számára az RRF-fel kapcsolatos, több területet érintő szempontok megvitatására. Az ebben a formában megvitatott témák igen változatosak, és a pénzügyi kérdésektől kezdve az irányításon át az ellenőrzéssel és kontrollal kapcsolatos témákig, valamint az egyes szakpolitikai területekhez kapcsolódó kérdésekig terjednek. Például a 2023 márciusában tartott 19. ülést annak szentelték, hogy segítsék a tagállamokat abban, hogy az *egyenlőséggel kapcsolatos megfontolásokat* beépítsék a REPowerEU-fejezetbe és a felülvizsgált helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe, és általánosan érvényesítsék azokat. A 2023 májusában tartott 20. ülésen közigazgatási kapacitással kapcsolatos kérdésekkel is foglalkoztak, és azok a 2023 őszére tervezett újabb ülésen további

³² [Az Európai Parlamentnek vagy a Tanácsnak a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekről nyújtott tájékoztatás \(europa.eu\).](https://europa.eu)

megbeszélések tárgyát fogják képezni. A szakértői csoport elősegíti és ösztönzi a bevált gyakorlatok cseréjét az RRF végrehajtásának számos eleme vonatkozásában. A Bizottság egy erre a célra létrehozott weboldalon közzéteszi az összes vonatkozó dokumentumot, köztük napirendeket, jegyzőkönyveket, jelentéseket, véleményeket, ajánlásokat és egyéb dokumentumokat³³.

A Bizottság eddig 21 alkalommal szervezte meg az RRF-fel foglalkozó informális szakértői csoport ülését. 2022 decemberében a Bizottság megszervezte a tagállamok valamennyi szakértőjének első egész napos személyes találkozóját. A csoport ezen 16. ülésén a tagállamok három témával kapcsolatban ismertették bevált gyakorlataikat: 1. a koordináló hatóság szerepe és az RRF végrehajtásának irányítása, 2. az érdekelt felek bevonása a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek elkészítésébe és végrehajtásába, valamint 3. az RRF kommunikációs és láthatósági szempontjai. A szakértői csoport újabb személyes találkozására várhatóan 2023 őszén kerül sor.

Kommunikációs és láthatósági követelmények

Más uniós alapokhoz hasonlóan a tagállamok kötelesek biztosítani, hogy az RRF keretében nyújtott uniós finanszírozás címzettjei elismerjék a finanszírozás eredetét, és biztosítsák annak láthatóságát. E tekintetben az RRF-rendelet 34. cikkének (2) bekezdése, amelyet a Bizottság és a tagállamok közötti finanszírozási megállapodások 10. cikke érvényesít a gyakorlatban, meghatároz több kommunikációs és láthatósági követelményt. Ezek közé tartozik egy kommunikációs stratégia kidolgozása, adott esetben az Unió emblémájának és egy megfelelő finanszírozási nyilatkozatnak a feltüntetése, valamint egy egységes webhely létrehozása és fenntartása. E kommunikációs és láthatósági kötelezettségek ellenére egy 2022. évi Eurobarométer felmérés³⁴ eredményei azt mutatják, hogy bár az uniós polgárok tudnak az országukra vonatkozó helyreállítási és rezilienciaépítési tervek létezéséről (tagállamonként eltérő mértékben), nincsenek eléggé tudatában annak, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési terveket (teljes egészében vagy részben) az EU finanszírozza. Ez azt jelzi, hogy a tagállamoknak fokozniuk kell erőfeszítéseiket. A Bizottság továbbra is megbeszéléseket folytat a tagállamokkal kötelezettségeik teljesítésének biztosítása érdekében. A kommunikációs követelményeknek való megfelelés szisztematikus részét képezi a mérföldkövek és célok Bizottság által végzett utólagos ellenőrzéseinek is. A Bizottság iránymutatást nyújt a tagállamoknak kétoldalú eszmecsere révén és az INFORM uniós hálózaton keresztül, amely összehozza a tagállamok és a Bizottság kommunikációs szakembereit a különböző uniós alapok esetében. Ezzel összefüggésben a Bizottság továbbra is támogatja a tagállamokat a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt kommunikációs stratégiák végrehajtásában. Jelenleg nyolc tagállam vesz részt egy több országot érintő, a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek előnyeinek hatékony kommunikációjához szükséges kapacitás megteremtését célzó, a Technikai Támogatási Eszközből támogatott projektben.

³³ [A bizottsági szakértői csoportok és más hasonló testületek nyilvántartása \(europa.eu\).](https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2653)

³⁴ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2653>

Az RRF-ből támogatott projektek interaktív térképe

Az RRF gyorsított ütemű végrehajtása és célkitűzéseinek hatékony megvalósítása szükségessé teszi az RRF működésének és az abból származó források konkrét tagállami felhasználásának nagy fokú átláthatóságát. E célból a Bizottság rendszeresen információkat tesz közzé az RRF-nek szentelt weboldalon³⁵ (többek között az egyes helyreállítási és rezilienciaépítési tervekről az erre a célra létrehozott országspecifikus oldalakon³⁶), és létrehozta a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytáblát³⁷, amely valós idejű információkat nyújt a tagállamok által teljesített kifizetésekről és elért előrehaladásról, valamint további adatokat, mutatókat és tematikus elemzéseket tartalmaz.

Az RRF láthatóságának és átláthatóságának fokozása érdekében a Bizottság elindította az egyes tagállamokban az RRF-ből támogatott projektek interaktív térképét³⁸. A térkép áttekintést nyújt a választott reformokról és beruházásokról, megjelöli azok földrajzi helyét, és tájékoztatást nyújt azok aktuális állásáról. A térkép továbbá linkeket tartalmaz olyan online forrásokhoz, ahol további részletes információk találhatóak, így például az RRF nemzeti honlapjaihoz és adott esetben az RRF-ből finanszírozott konkrét projektek weboldalaihoz. A térképet hivatalosan 2023. március 31-én indították el. A térképet rendszeresen frissítik, és további végrehajtási információkat jelenítenek meg rajta. Az első frissítésre 2023. május 24-én került sor, és ezzel az akkor megjelenített projektek teljes száma az összes tagállamban meghaladta a 430-at.

Az RRF-ből támogatott projektek térképe

Az RRF végső kedvezményezettjei

A REPowerEU-rendelet megerősítette az RRF-ből származó források felhasználásának átláthatóságát azáltal, hogy a tagállamok számára új kötelezettséget írt elő a végső kedvezményezettekre vonatkozó adatok közzétételére vonatkozóan. Az RRF-fel összefüggésben végső kedvezményezetten az RRF keretében finanszírozásban részesülő

³⁵ https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_en

³⁶ Az [országspecifikus oldalakat](#) 2023. szeptember 19-én átalakították annak érdekében, hogy tükrözzék az RRF által a REPowerEU terv végrehajtásában játszott szerepet, valamint hogy figyelembe vegyék a tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési terveiben bekövetkezett egyéb változásokat.

³⁷ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html

³⁸ https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_en#map

utolsó jogalany értendő, amely nem vállalkozó vagy alvállalkozó – például polgárok, regionális vagy helyi hatóságok vagy kkv-k –, és mint ilyen lehet jogi vagy természetes személy. A módosított RRF-rendelet új 25a. cikke előírja a tagállamok számára, hogy hozzanak létre egy könnyen használható, nyilvános portált, ahol közzéteszik az RRF szerinti intézkedések végrehajtásához a legmagasabb összegű finanszírozásban részesült 100 végső kedvezményezett adatait, továbbá hogy évente kétszer frissítsék ezeket az adatokat³⁹. Ezt követően a Bizottság feladata az adatok központosítása és közzététele a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytáblán a tagállamok nemzeti portáljaira mutató linkekkel együtt.

E célból a Bizottság iránymutatást nyújtott a tagállamoknak a 100 legnagyobb végső kedvezményezettre vonatkozó adatok közzétételének megkönnyítése, valamint az összehasonlíthatóság, a következetesség és az egyenlő bánásmód biztosítása érdekében, többek között az RRF végrehajtásával foglalkozó informális szakértői csoport 20. és 21. ülésének keretében. A tagállamoknak jelentést kell tenniük a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő minden olyan intézkedésről, amely esetében már sor került a végső kedvezményezettnek történő folyósításra, függetlenül attól, hogy a tagállam már benyújtott-e kifizetési kérelmet és részesült-e finanszírozásban az eszköz keretében, mivel a tagállamok utólag kapják meg a rendszeres kifizetéseket, miután a Bizottság megállapította, hogy a releváns mérföldköveket és célokat kielégítő módon teljesítették. Az adatoknak a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytáblán való következetes és egységes bemutatása érdekében a Bizottság felkérte továbbá a tagállamokat arra, hogy szolgáltatassanak strukturált adatokat az RRF-hez kapcsolódó informatikai eszközön, a FENIX-en keresztül, egy erre a célra szolgáló sablon használatával.

Eddig 15 tagállam szolgáltatott adatokat a helyreállítási és rezilienciaépítési terveikben szereplő intézkedések végrehajtásához a legmagasabb összegű finanszírozásban részesült 100 végső kedvezményezetttről, és ezeket az adatokat a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytáblán is közzétették⁴⁰. A REPowerEU-val összefüggésben a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekről szóló, 2023 februárjában közzétett iránymutatásában a Bizottság azt javasolta, hogy az első adatszolgáltatási gyakorlatra a 2023. áprilisi féléves jelentéstétellel párhuzamosan kerüljön sor. Számos tagállam követte ezt az iránymutatást, és nemzeti portálján már közzétette a 100 legnagyobb végső kedvezményezett adatait. Az adatokat szolgáltató 16 tagállam többsége (12 tagállam, nevezetesen Ausztria, Ciprus, Csehország, Horvátország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Németország, Olaszország, Portugália, Svédország, Szlovákia és Szlovénia) közzétette az adatokat a nemzeti portálján, és strukturált adatokat nyújtott be a Bizottsághoz, három tagállam (Észtország, Finnország és Lengyelország) pedig közzétette az adatokat a nemzeti portálján. Mivel a REPowerEU-rendelet 2023. március 1-jei hatálybalépésétől kezdve minden tagállam köteles évente kétszer közzétenni és frissíteni az adatokat, 2023-ban várhatóan a többi

³⁹ A rendelet azt is meghatározza, hogy a tagállamoknak milyen információkat kell közzétenniük, nevezetesen a kedvezményezett teljes nevét, jogi személy esetében a hűazonosító számot vagy adóazonosító számot (vagy más egyedi azonosítót), a kapott összeget és a kapcsolódó intézkedéseket, amelyekhez a kedvezményezett finanszírozásban részesült.

⁴⁰ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/disbursements.html?table=finalRecipientByCountry

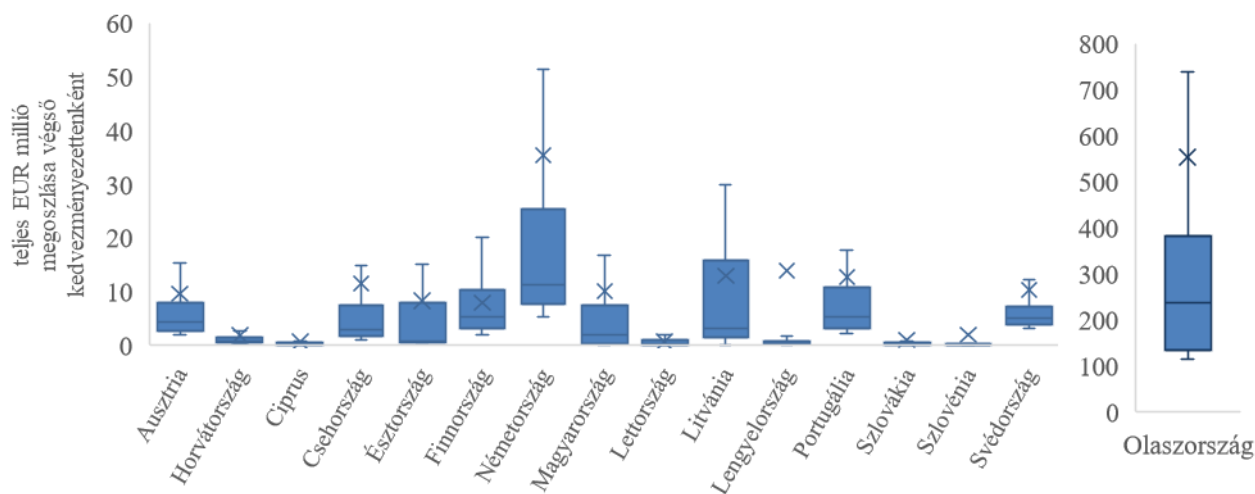
tagállam is követi példájukat, és közzéteszi a helyreállítási és rezilienciaépítési terve szerinti 100 legnagyobb végső kedvezményezett adatait.

A Bizottság arra ösztönzi azokat a tagállamokat, amelyek még nem nyújtották be a 100 legnagyobb végső kedvezményezett adatait, hogy ezt haladéktalanul tegyék meg annak érdekében, hogy eleget tegyenek a rendeletben foglalt jogi követelményeknek, valamint hogy biztosítsák a szükséges átláthatóságot az RRF-ből származó források címzettjei tekintetében.

Az egyes tagállamok legnagyobb végső kedvezményezettjeire vonatkozó adatok elemzése hasznos információkkal és tanulságokkal szolgálhat az RRF végrehajtásához. Az adatok fokozott átláthatóságot tesznek lehetővé a tekintetben, hogy hová kerül az RRF-ből nyújtott finanszírozás, valamint az RRF gyakorlatban kifejtett hatása tekintetében, és kiegészítik a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtására vonatkozóan már rendelkezésre álló adatokat, például a teljesített mérföldkövek és célok, valamint a pillérenkénti kifizetések tekintetében.

A 100 legnagyobb végső kedvezményezett részére teljesített kifizetések mértéke jelentősen eltérő azon tagállamok között, ahol rendelkezésre állnak adatok. Ez a tagállamok eltérő allokációival és a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek heterogén jellegével magyarázható. A legmagasabb összeg, amelyet végső kedvezményezett kapott, több mint 20 milliárd EUR, míg a legalacsonyabb összeg 2 450 EUR. Az összes kifizetett összeg átlagértéke közel 49 millió EUR, míg a medián érték ennél jóval alacsonyabb, körülbelül 3 millió EUR. Az egyes tagállamokon belül hasonló változatosság figyelhető meg azzal kapcsolatban, hogy az RRF-ből származó finanszírozás hogyan oszlik meg a 100 legnagyobb végső kedvezményezett között, valamint a kapott legmagasabb és legalacsonyabb összegek tekintetében (lásd: 11. ábra).

11. ábra: A legnagyobb végső kedvezményezettek tagállamonkénti megoszlása^{41, 42}

Forrás: Az Európai Bizottság saját számítása a tagállamok által a végső kedvezményezettekkel szemben nyújtott támogatások alapján

A tíz legnagyobb végső kedvezményezett többsége állami szervezet, és azok az intézkedések, amelyekhez az RRF-ből finanszírozásban részesültek, viszonylag egyenletesen oszlanak meg az RRF szakpolitikai pillérei között. A Bizottság becslései szerint a tíz legnagyobb végső kedvezményezett átlagosan közel kétharmada állami szervezet, mintegy 27 %-a pedig magánszervezet (a fennmaradó végső kedvezményezettek vegyes tulajdonban állnak)⁴³. Összességében az egyes tagállamokban (abban a 16 tagállamban, ahol adatok állnak rendelkezésre) a tíz legnagyobb végső kedvezményezettnek nyújtott finanszírozás az e 16 tagállam által kapott RRF-ből származó források 12,7 %-át teszi ki. Ha a tíz legnagyobb kedvezményezett között megvizsgáljuk kifejezetten a magánszervezeteket, az általuk kapott források részaránya az e 16 tagállam RRF-ből származó összes forrásának mintegy 1,9 %-át teszi ki. E kedvezményezettek mellett még számos más olyan beruházás és program van, amely konkrétan a kkv-kat célozza meg az összes helyreállítási és rezilienciaépítési tervben. Azoknak a kapcsolódó intézkedéseknek az elemzése, amelyekhez a végső kedvezményezettek finanszírozásban részesültek, szintén egyértelműen jelezheti, hogy az RRF keretében nyújtott finanszírozás mely szakpolitikai célokat és szélesebb ágazatokat támogatta. A 100 legnagyobb végső kedvezményezettre vonatkozóan rendelkezésre álló adatok⁴⁴ azt mutatják, hogy a kapcsolódó intézkedések nagyjából kiegyensúlyozott módon

⁴¹ A dobozdiagram bemutatja egy folytonos változó eloszlásának mediánját, két sarokpontját és két bajuszát. Az alsó és felső sarokpontok az első és a harmadik kvartilisnek felelnek meg (a 25. és a 75. percentilis). A felső (alsó) bajuszok a sarokponttól a legnagyobb értékig nem nyúlnak tovább, mint (legfeljebb) 1,5, mint az interkvartilis tartomány (IQR). Emellett az átlagokat is megjelöltük az eloszlás ferdeségének bemutatása érdekében.

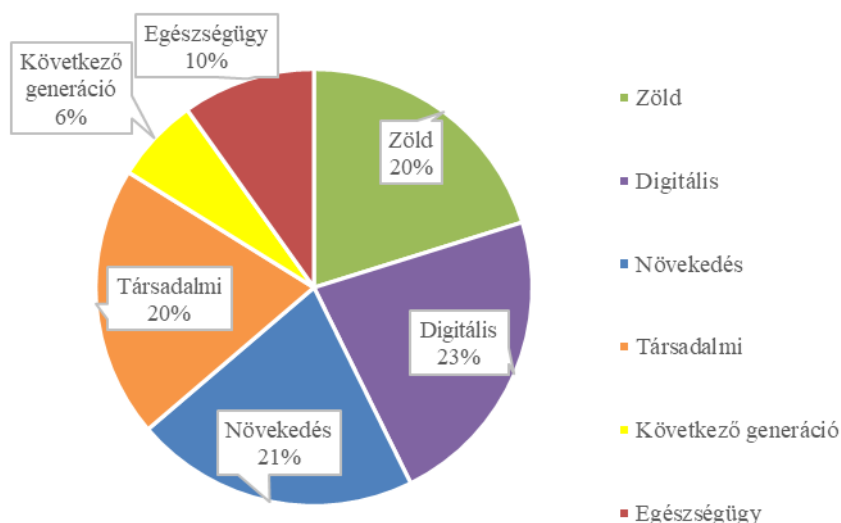
⁴² Az RRF-ből nyújtott nagyobb pénzügyi allokáció miatt az olasz helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében a legmagasabb összegeket kapott 100 végső kedvezményezett jelentősen nagyobb összegekben részesült, mint a többi tagállamban, ahol rendelkezésre állnak adatok. Ennek okán, valamint az ábra olvashatóbbá tétele érdekében az olasz terv szerinti végső kedvezményezetteket külön jelenítjük meg.

⁴³ A módosított RRF-rendelet 25a. cikke értelmében a tagállamok nem kötelesek az állami, illetve magánszervezetek minősülő végső kedvezményezettek között különbséget téve adatokat szolgáltatni. Az itt bemutatott adatok a Bizottság saját becslésein alapulnak.

⁴⁴ Az adatok nem tartalmazzák az észtországi, finnországi és lengyelországi végső kedvezményezettekkel kapcsolatos adatokat, ahol a szakpolitikai pillérekhez és a kapcsolódó szakpolitikai területekhez tartozó strukturált adatokat nem bocsátották a

oszlának meg a hat szakpolitikai pillér között (lásd: 12. ábra), ami megerősíti azt az elképzelést, hogy az RRF olyan támogatást nyújt a tagállamoknak, amely átfogó és kiegyensúlyozott választ jelent a gazdasági és társadalmi helyzetre. Az eddig rendelkezésre álló adatok továbbá azt mutatják, hogy az RRF legnagyobb végső kedvezményezettjei többnyire a digitális átálláshoz hozzájáruló intézkedések végrehajtásában vettek részt, amelyeket szorosan követtek az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésbe, a társadalmi és területi kohézióba és a zöld beruházásokba irányuló beruházások, ami jelzi azt, hogy a tagállamok fontosságot tulajdonítottak a Covid19-válságot követő gazdasági és társadalmi helyreállítás ösztönzésének, valamint az uniós gazdaságok, társadalmak és közigazgatások zöld és digitális átállásra való felkészítésének, kiegészítve a kohéziós politikai alapokat⁴⁵.

12. ábra: A kapott összegek és a kapcsolódó intézkedések – amelyekhez a 100 legnagyobb végső kedvezményezett támogatást kapott – hozzájárulása a hat szakpolitikai pillérhez⁴⁶

Forrás: Az Európai Bizottság saját számítása a tagállamok által a végső kedvezményezettekkel vonatkozóan szolgáltatott adatok alapján

A legnagyobb kifizetések infrastrukturális projektekhez, továbbá a digitalizációhoz és a mobilitáshoz kapcsolódnak, míg a végső kedvezményezettek leggyakrabban az oktatás terén hozott intézkedésekhez és más humántőke-beruházásokhoz kaptak pénzügyi támogatást. A legnagyobb finanszírozási összegek, amelyeket a végső kedvezményezettek azokban a tagállamokban kaptak, ahol adatok állnak rendelkezésre, a területi infrastruktúrába

Bizottság rendelkezésére.

⁴⁵ A kohéziós politika hasonló típusú beruházásokra terjed ki, és az RRF-fel szinergiában működik. A világjárvány kezdete óta a kohéziós politika keretében 217,3 milliárd EUR-t folyósítottak többek között a zöld és digitális átállás támogatására és a tagállamok rezilienciájának fokozására.

⁴⁶ Ezek az adatok a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytáblához kidolgozott pillérhez sorolási módszertanon alapulnak, amely szerint a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő minden egyes intézkedést hozzárendelnek egy elsődleges és egy másodlagos szakpolitikai területhez annak tükrözése érdekében, hogy az intézkedések több szakpolitikai célkitűzéshez is hozzájárulhatnak. A hat szakpolitikai pillér a következő: zöld átállás; digitális átállás; intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés; társadalmi és területi kohézió; egészségügy, valamint gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia; a következő generációra vonatkozó szakpolitikák.

és szolgáltatásokba, az e-kormányzatba és a digitális közszolgáltatásokba, valamint a fenntartható mobilitásba történő beruházásokhoz kapcsolódnak, amelyek mind olyan szakpolitikai területek, ahol a beruházások jellemzően nagyok és drágábbak. Ha a kapott összegek helyett a kapcsolódó intézkedések számát vizsgáljuk meg, azt látjuk, hogy a 100 legnagyobb végső kedvezményezett a leggyakrabban az általános oktatás, a szakképzés és a felsőoktatás, az e-kormányzat és a digitális közszolgáltatások, a digitalizációba irányuló humán tőke és az energiahatékonyság területén hozott intézkedések végrehajtásához részesültek finanszírozásban az RRF-ből. Ez tükrözi azt, hogy számos tagállam hangsúlyt fektetett a terveiben az oktatás és képzés területén hozott intézkedésekre, a munkavállalók, a munkanélküliek és a szélesebb népesség digitális átálláshoz szükséges továbbképzésére és átképzésére, valamint a zöld és digitális átállás előmozdítására.

Ami a jövőt illeti, a Bizottság folytatja a rendelkezésre álló adatok felülvizsgálatát az eszköz végrehajtása során felhasználható tanulságok levonása érdekében. A 100 legnagyobb kedvezményezett adatait felhasználják az RRF projektjeinek fent említett interaktív térképéhez is.

Az RRF éves rendezvényei

Az éves rendezvények jelentik az RRF nemzeti szintű végrehajtásáról folytatott kommunikáció legfontosabb pillanatát. az RRF-rendelet 34. cikke és a finanszírozási megállapodások 10. cikke rögzíti azt a követelményt, hogy a Bizottságnak és a tagállamoknak közös kommunikációs tevékenységeket kell végezniük az RRF finanszírozása tekintetében. Ezek a rendezvényeken részt vesznek többek között a kulcsfontosságú intézmények, az érdekelt felek (köztük a szociális partnerek és a civil társadalom képviselői) és az RRF-ből nyújtott támogatás kedvezményezettjei, hogy megvitassák a tagállamok által a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveikben javasolt különböző projektek végrehajtása terén elért előrehaladást. Az Európai Parlament tagállami kapcsolattartó irodái, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) nemzeti képviselői és a Régiók Bizottsága (RB) szintén meghívást kapnak ezekre a rendezvényekre.

2023. szeptember 1-jéig 22 éves rendezvényre került sor ugyanennyi tagállamban. Az RRF-ről folytatott kommunikációval kapcsolatban jó együttműködés zajlik a Bizottság képviseleteinek európai szemeszterrel foglalkozó tisztviselői és a nemzeti közigazgatások között. A tagállamok és a Bizottság magas szintű képviselőinek részvételével zajló éves rendezvények megszervezésére irányuló közös erőfeszítések növelik az RRF láthatóságát. Ezek az események kiváló lehetőségeket kínálnak a sajtó bevonására, így a tájékoztatás sokkal szélesebb közönséghez eljut a szokásos érdekelt feleken túl. A legtöbb rendezvényt élőben közvetítették az eseményekről készült felvételekkel, valamint egyéb kommunikációs anyagokkal, amelyek elérhetők az országspecifikus oldalakon az RRF és a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla honlapján. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek – többek között az újonnan elfogadott REPowerEU-fejezetek – végrehajtásának előrehaladtával 2023-ban és a következő évben várhatóan további rendezvényekre kerül sor.

Konzultáció az érdekelt felekkel

A tagállamok különböző megközelítéseket alkalmaztak az érdekelt felekkel folytatott konzultáció során helyreállítási és rezilienciaépítési terveik elkészítése és végrehajtása tekintetében. Az RRF-rendelet előírja a tagállamok számára, hogy helyreállítási és rezilienciaépítési terveik részeként készítsenek összefoglalót az érdekelt felekkel – köztük a szociális partnerekkel, a civil társadalmi szervezetekkel, valamint a helyi és regionális hatóságokkal – folytatott konzultációkról. A módosított RRF-rendelet előírja a tagállamok számára, hogy készítsenek további összefoglalót az érdekelt felekkel – köztük a helyi és regionális hatóságokkal – a REPowerEU-fejezetben foglalt intézkedésekről folytatott konzultációs folyamat eredményéről. Az összefoglalóban azt is be kell mutatni, hogy miként vették figyelembe a kapott visszajelzéseket a REPowerEU-intézkedések megtervezése során, és meg kell jelölni, hogy hogyan fogják azokat továbbra is figyelembe venni a végrehajtás során. Az érdekelt felek összességében heterogén visszajelzéseket osztottak meg a Bizottsággal a nemzeti szintű konzultációs folyamatokról, a rendszeres és részletes konzultációktól a korlátozottabb konzultációkig terjedően. A helyi és regionális hatóságok sok esetben úgy látták, hogy egyenlőtlenül vonták be őket a programokban szereplő számos szakpolitikai intézkedésbe. Ez részben a reformok és beruházások eltérő végrehajtási ütemének, valamint egyes tagállamokban a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt intézkedések összetettségének és sokféleségének tudható be. E tekintetben a REPowerEU-fejezet beillesztése valóban lehetőséget kínál arra, hogy előkészítsék az utat az összes releváns érdekelt fél – köztük a szociális partnerek, a civil társadalmi szervezetek, valamint a helyi és regionális hatóságok – nagyobb mértékű bevonásához.

Az Európai Bizottság arra szólította fel és továbbra is arra kéri a tagállamokat, hogy a végrehajtási szakaszban rendszeres eszmecserék révén aktívan és hatékonyan működjenek együtt a szociális partnerekkel, a helyi és regionális hatóságokkal és más érdekelt felekkel, különösen a civil társadalmi szervezetek képviselőivel. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtása lehetőséget kínál a szélesebb körű gazdasági, foglalkoztatási, szociális és fenntarthatósági szakpolitikai koordinációs menetrenddel kapcsolatos szerepvállalásra is, és hozzá fog járulni a kihívások közös azonosításához és a megoldások meghatározásához^[66]. A hatékony részvétel valóban kulcsfontosságú, mivel az érdekelt felek hozzájárulása és szerepvállalása segíti majd a tervezett reformok és beruházások megalapozottságának, sikerének és időszerűségének biztosítását. Ezen túlmenően az érintett szereplők horizontális platformként szolgálnak a végrehajtással kapcsolatos véleménycseréhez és biztosítják a szoros együttműködést. 2023 januárjában a Bizottság közleményt tett közzé az EU-n belüli szociális párbeszéd megerősítéséről⁴⁷, valamint javaslatot tett közzé a szociális párbeszéd szerepéről szóló tanácsi ajánlásra vonatkozóan, amelyet a Tanács 2023. június 12-én elfogadott. Az ajánlás felszólítja a tagállamokat arra, hogy a szociális partnereket szisztematikusan, érdemben és időszerűen vonják be a foglalkoztatási és szociálpolitikák, valamint adott esetben a gazdasági és egyéb közpolitikák kialakításába és végrehajtásába, többek között az európai szemeszter keretében.

⁴⁷ Közlemény: *A szociális párbeszéd erősítése az Európai Unióban: a szociális párbeszéd teljes potenciáljának kihasználása a méltányos átállás kezelésében*, 2023. január 25., COM(2023) 40 final, valamint Javaslat: A Tanácsa ajánlása a szociális párbeszéd uniós erősítéséről, 2023. január 25., COM(2023) 38 final.

A sajtó tájékoztatása

A Bizottság az RRF elindítása óta széles körű kommunikációt folytat a sajtóval az RRF végrehajtásáról. A Bizottság gondoskodott arról, hogy megszólítsa a nemzeti kapcsolattartókat és a szakosodott újságírókat annak érdekében, hogy a nagyközönség széles körű tájékoztatást kapjon és általánosságban megértse az RRF-fel és annak gyakorlati végrehajtásával kapcsolatos főbb kérdéseket. Ennek érdekében a Bizottság több mint 200 sajtóközleményt és sajtóanyagot adott ki, valamint számos sajtókonferenciát és technikai tájékoztatót szervezett Brüsszelben és a tagállamokban egyaránt, a Bizottság képviselteinek támogatásával. A Bizottság emellett széles körű és időszerű visszajelzést nyújtott a nemzeti és nemzetközi újságíróknak írásban és szóban egyaránt, kielégítve az eszköz iránt mutakozó folyamatosan nagy érdeklődésüket.

Az Európai Bizottság tagállami képviselői által az RRF-fel kapcsolatban végzett további kommunikációs tevékenységek

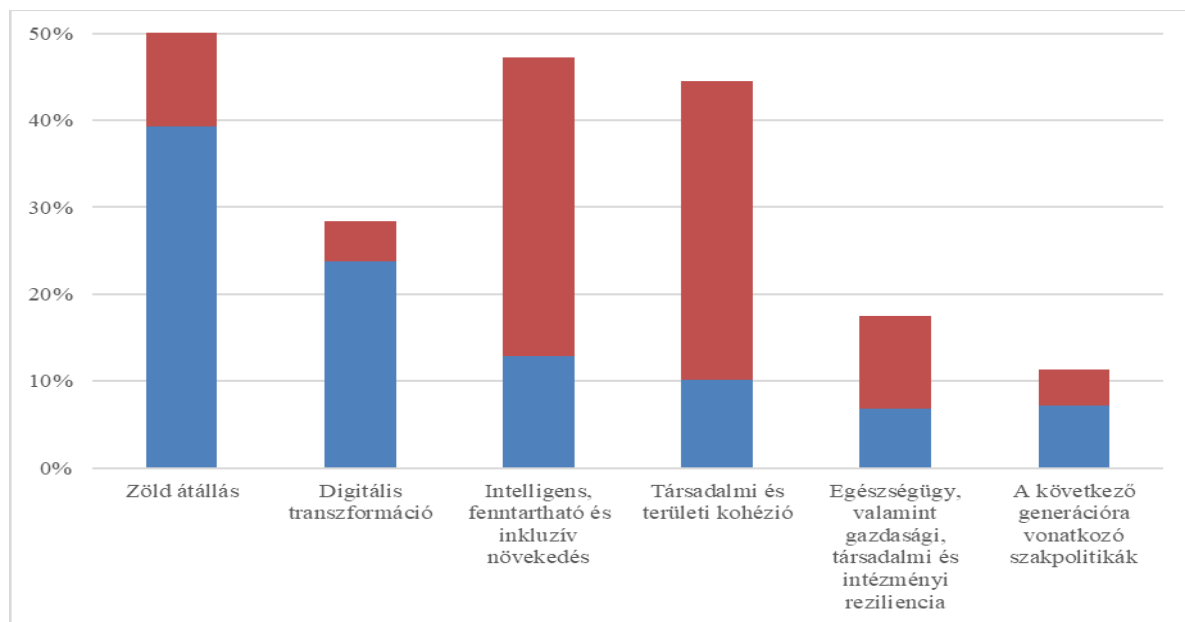
A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek előnyeiről folytatott kommunikáció az Európai Bizottság tagállami képviselőinek is alapvető kommunikációs feladata. Az éves rendezvényeken túlmenően számos egyéb tájékoztatói tevékenység zajlik szoros együttműködésben az európai szemeszterrel foglalkozó tisztviselőkkal és a képviselőteken belül működő más csoportokkal. Sok esetben az érdekelt felek, a nemzeti és regionális hatóságok és más külső partnerek is részt vesznek a kommunikációs erőfeszítésekben. A nyilvános viták és médiaesemények alkalmával széles körben megvitatják a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek gazdaságra és a polgárok életminőségére gyakorolt hatását.

3. Az eszköz hozzájárulása az RRF célkitűzéseikhez

Az RRF-rendelet 3. cikke értelmében a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt reformoknak és beruházásoknak hozzá kell járulniuk az eszköz alkalmazási körét meghatározó hat szakpolitikai pillérhez⁴⁸, figyelembe véve a tagállamok sajátos helyzetét és kihívásait. az RRF-rendelet előírja továbbá, hogy a tagállamok a helyreállítási és rezilienciaépítési tervük teljes allokációjának legalább 37 %-át éghajlatpolitikai célkitűzésekhez hozzájáruló intézkedésekre, a teljes allokáció legalább 20 %-át pedig digitális célkitűzésekhez fordítsák, az adott intézkedések előzetes költségbeceklése alapján.

A Bizottság módszertant dolgozott ki az egyes terveknek az eszköz hat pilléréhez való hozzájárulásáról szóló jelentéstételhez, ahol minden egyes (al)intézkedést egy elsődleges és egy másodlagos szakpolitikai terület alá soroltak (a szakpolitikai területek Bizottság által meghatározott listája alapján), amelyek a hat pillér valamelyikéhez kapcsolódnak, tükrözve azt, hogy egy reform vagy beruházás több pillérhez is kapcsolódhat. Amennyire csak lehetséges, a pillérrel kapcsolatos jelentéstétel összhangban van más besorolási módszerekkel (éghajlati, digitális, szociális kiadások). Az RRF egyes szakpolitikai pillérekhez való hozzájárulását a 13. ábra mutatja be.

13. ábra: Az RRF hozzájárulása az egyes szakpolitikai pillérekhez

Megjegyzés: Mindegyik intézkedés a hat szakpolitikai pillér közül kettőhöz járul hozzá, ezért az ezen az ábrán látható, az összes pillérhez való teljes hozzájárulás az RRF tagállamok számára elkülönített forrásainak 200 %-át teszi ki. A zöld átállás és a digitális transzformáció pilléreihez való hozzájárulás tekintetében bemutatott százalékos arányok eltérnek az éghajlatpolitikai és digitális célkitűzésekhez való hozzájárulás tekintetében bemutatott százalékos arányoktól; ez utóbbit egy másik (az RRF-rendelet VI. és VII. mellékletében részletezett) módszertan szerint számítják ki. Az oszlopok kék színű (alsó)

⁴⁸ A hat pillér a következő: i. zöld átállás; ii. digitális transzformáció; iii. intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés, beleértve a gazdasági kohéziót, a foglalkoztatást, a termelékenységet, a versenyképességet, a kutatást, a fejlesztést és az innovációt, valamint az erős kis- és középvállalkozásokat (kkv-k) magában foglaló, jól működő belső piacot; iv. társadalmi és területi kohézió; v. egészségügy, valamint gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia, többek között a válsághelyzetekre való felkészültség és a válsághelyzetekre való reagálási képesség növelése céljából; valamint vi. a következő generációra, a gyermekekre és a fiatalokra – így például az oktatásra és a készségekre – vonatkozó szakpolitikák.

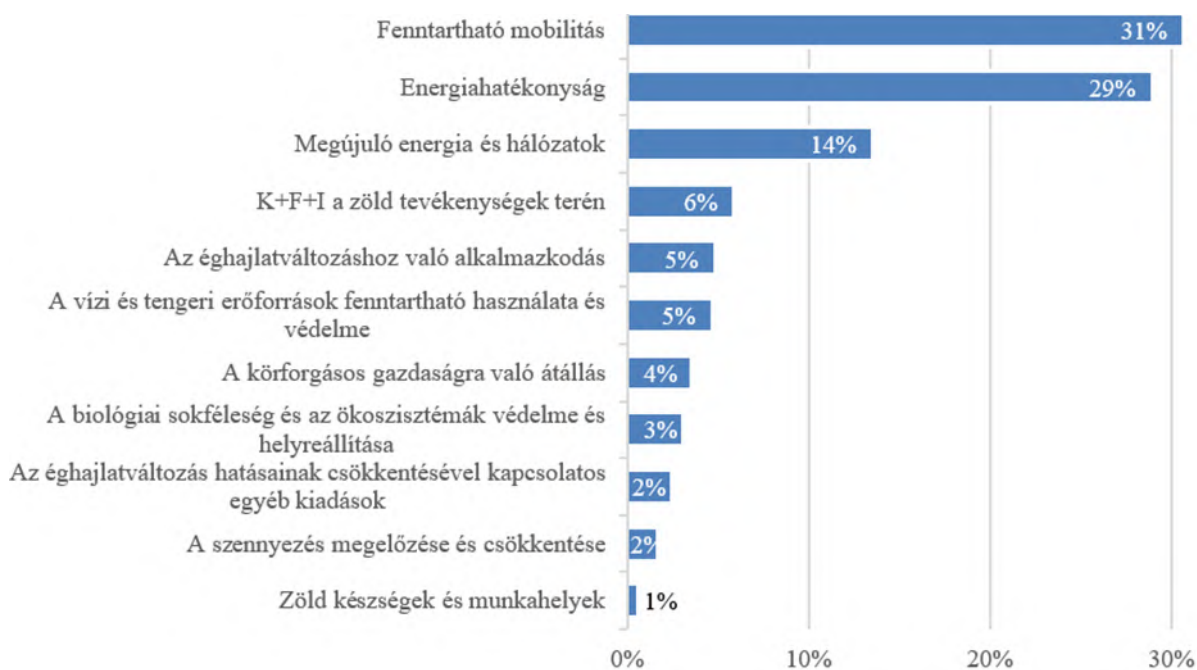
részei azokat az intézkedéseket jelölik, amelyeket elsődleges szakpolitikai területként jelöltek meg és rendeltek hozzá a vonatkozó pillérhez, míg a piros színű (felső) részek a másodlagos szakpolitikai területként megjelölt intézkedéseket jelentik.

Forrás: Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla

3.1. Az eszköz hozzájárulása a zöld átálláshoz (1. pillér)

Az RRF elő fogja segíteni a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2030-ig legalább 55 %-kal történő csökkentésére, valamint a klímasemlegesség 2050-re történő elérésére vonatkozó uniós célok teljesítését. Az RRF-ből támogatott intézkedések a fenntartható mobilitás előmozdítása, az energiahatékonyság növelése és a megújuló energiaforrások nagyobb mértékű alkalmazásának ösztönzése révén hozzájárulnak az EU éghajlatvédelmi törekvéseinek teljesítéséhez. Az intézkedések biztosítják továbbá az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és más környezetvédelmi célkitűzések – például a légszennyezés csökkentése, a körforgásos gazdaság előmozdítása vagy a biológiai sokféleség helyreállítása és védelme – felé tett előrehaladást. Összesen 254 milliárd EUR-t⁴⁹ – ami a tagállamok eddigi teljes allokációjának 50 %-a – különítettek el a zöld átállás pilléréhez hozzájáruló intézkedésekre, amelyek 11 szakpolitikai területre oszthatók fel (lásd: 14. ábra)⁵⁰.

14. ábra: A zöld átállást támogató kiadások szakpolitikai területek szerinti bontása

Megjegyzés: Az ábra a szakpolitikai pillérhez való becsült hozzájárulást mutatja be az Európai Bizottság által meghatározott szakpolitikai területek listája szerinti bontásban. A százalékos arány az e szakpolitikai pillér alá besorolt terv teljes részarányára vonatkozik.

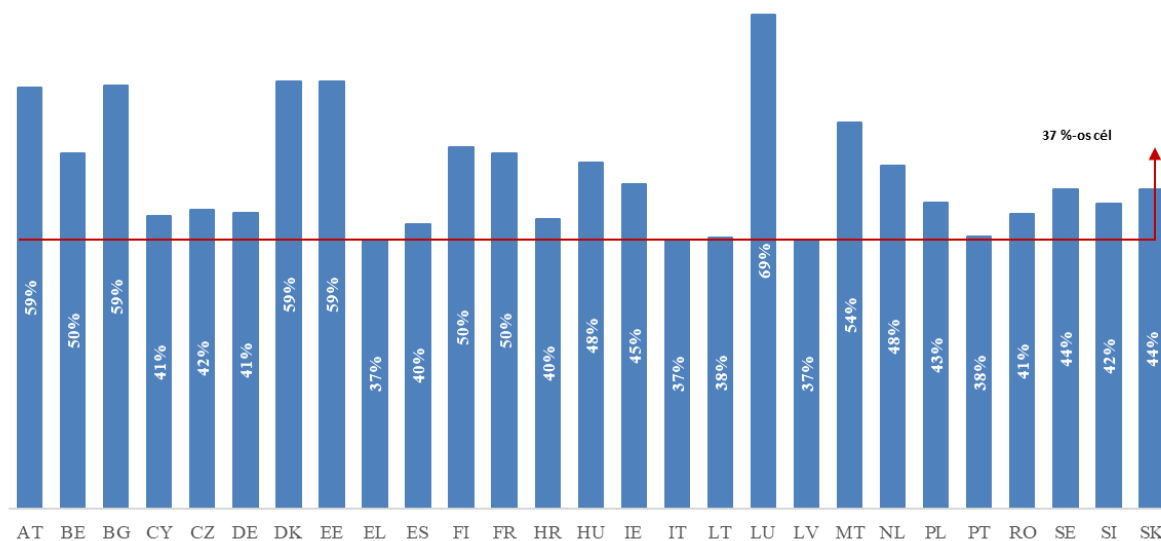
Forrás: Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla

⁴⁹ A 3. szakaszban az RRF pilléreihez hozzájáruló intézkedésekre szánt EUR összegekre való hivatkozások előzetes becsült kiadásokon alapulnak.

⁵⁰ Ez az ábra a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla pillérhez sorolási módszertanán alapuló becsült kiadásokat mutatja, és megfelel a zöld átállás pilléréhez mint elsődleges vagy másodlagos pillérhez hozzárendelt intézkedéseknek.

A tagállami helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő éghajlatpolitikai célkitűzéseket támogató reformok és beruházások meghaladták az RRF-rendeletben meghatározott, a teljes allokáció 37 %-ára vonatkozó célt (15. ábra). Az elfogadott tervekben szereplő összes éghajlatpolitikai kiadás becsült összege 204 milliárd EUR, ami az éghajlati besorolás módszertana szerint kiszámított teljes tervallokáció mintegy 40 %-a⁵¹.

15. ábra: A helyreállítási és rezilienciaépítési terv éghajlat-politikai célkitűzésekhez való hozzájárulásának aránya

Megjegyzés: A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben meg kellett határozni és meg kellett indokolni, hogy az egyes intézkedések milyen mértékben járulnak hozzá az éghajlatpolitikai célkitűzésekhez: teljesen (100 %), részben (40 %) vagy egyáltalán nem (0 %). Az éghajlatpolitikai célkitűzésekhez való hozzájárulások az RRF-rendelet VI., illetve VII. melléklete alapján kerültek kiszámításra. Az együttthatók és az egyes intézkedések költségbecsléseinek ötvözése lehetővé teszi annak kiszámítását, hogy a tervek milyen mértékben járulnak hozzá az éghajlatpolitikai célokhoz.

Forrás: Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla

Az eddig kielégítően teljesített 705 mérföldkő és cél⁵² közül 261 járul hozzá az 1. pillérhez, beleértve a 2022. március 1-je, azaz az RRF legutóbbi éves jelentése óta kielégítően teljesített 246 mérföldkövet és célt. 2022. március 1-je óta az elsődleges és másodlagos szakpolitikai területeket vizsgálva a legnagyobb előrelépés a következő szakpolitikai területeken történt: energiahatékonyság (2022. március 1-je óta 63 mérföldkő és cél teljesült 52 intézkedés keretében), fenntartható mobilitás (60 mérföldkő és cél 47 intézkedés keretében), valamint megújuló energia és hálózatok (40 mérföldkő és cél 30

⁵¹ az RRF-rendelet VI. melléklete alapján a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben meg kellett határozni és meg kellett indokolni, hogy az egyes intézkedések milyen mértékben járulnak hozzá teljesen (100 %), részben (40 %) vagy egyáltalán nem (0 %) az éghajlatpolitikai célkitűzésekhez. Az együttthatók és az egyes intézkedések költségbecsléseinek ötvözése lehetővé teszi annak kiszámítását, hogy a tervek milyen mértékben járulnak hozzá az éghajlatpolitikai célhoz. Meg kell jegyezni, hogy a zöld átállás pilléréhez való hozzájárulás magasabb, mint az RRF-rendelet VI. mellékletében meghatározott éghajlatpolitikai célkitűzésekhez való hozzájárulás, mivel a módszerek eltérőek. A különbségek főként abból adódnak, hogy úgy tekintik, hogy valamennyi érintett intézkedés a becsült költsége 100 %-ával hozzájárul a pillérhez, miközben egyes intézkedések csak a becsült költségük 40 %-ával járulnak hozzá a rendelet VI. mellékletében meghatározott éghajlatpolitikai célkitűzésekhez. Emellett a zöld átállás pillére az RRF-rendelet VI. melléklete szerinti éghajlatpolitikai célkitűzéseknél szélesebb körű környezetvédelmi célkitűzésekre vonatkozó együttthatókat is tartalmaz.

⁵² Egy adott mérföldkő és cél több pillérhez is hozzájárulhat.

intézkedés keretében) (16. ábra). A legtöbb mérföldkő és cél a zöld átálláshoz hozzájáruló intézkedések végrehajtásának első lépése. Az alábbi keretes írásban néhány példát ismertetünk a zöld átállás pilléréhez tartozó, 2022. március 1-je óta végrehajtott intézkedésekre.

16. ábra: Az 1. pilléren belül a legutóbbi éves RRF-jelentés óta kielégítően teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező intézkedések száma szakpolitikai területenként

Forrás: Európai Bizottság

Példák teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező releváns intézkedésekre a zöld átállás pillére keretében

Reformok

- **Szlovákia** jogszabályt fogadott el az építési és bontási ágazatban a hulladékgazdálkodás javítása érdekében.
- **Görögország** reformot vezetett be a megújuló energiaforrások engedélyezési keretének egyszerűsítése és digitalizálása érdekében, és törvényt fogadott el a származási garanciák rendszerének bevezetéséről, támogatva a megújuló energiák használatát a háztartások számára.
- **Dánia** olyan reformot vezetett be, amely az üvegházhatásúgáz-kibocsátás magasabb adóztatásával jár, ösztönözve ezzel a dán vállalkozások alacsonyabb kibocsátását, valamint a zöld beruházásokat ösztönző adókedvezményeket állapít meg.

Beruházások

- **Bulgária** beruházásokat kezdett a zöld és hatékony közforgalmú személyszállítási szolgáltatások támogatása érdekében, valamint reformot vezetett be a zöld energiára való

átállítás előmozdítása érdekében. Az RRF 110,5 millió EUR-t bocsát rendelkezésre a szófiai metró 3-as vonala egy szakaszának megépítéséhez, 3 km teljes hosszra és három állomásra kiterjedően, ami intermodális összeköttetésekkel rendelkező, tiszta, gyors és hatékony közforgalmú személyszállítási szolgáltatást biztosít majd az utasok számára. A beruházás várhatóan évente átlagosan 7,6 millió utas szállítást teszi majd lehetővé 2026-tól kezdve, és az üvegházhatású gázok és a légszennyezés csökkenését fogja eredményezni.

Orvosi Egyetem állomás a 3-as metró vonalán

Szerzői jog: Bulgária hatóságai

- **Csehország** a fenntartható közlekedésre irányuló beruházásokat végzett közúti és vasúti közlekedésbiztonsági projektek megvalósítása, valamint vasúti hidak és alagutak felújítása révén.
- **Horvátország** közüzemi vízhálózatok kiépítésére és felújítására irányuló beruházásokba kezdett.
- **Spanyolország** mechanizmusokat vezetett be a megújuló energiaforrások épületekben és ipari folyamatokban történő alkalmazására irányuló beruházások támogatására, valamint energiaközösségek által megvalósított kezdeményezések támogatására.

Fenntartható mobilitás

A fenntartható mobilitást támogató intézkedések az eszköz által finanszírozott éghajlatpolitikai kiadások mintegy harmadát teszik ki, és így a leginkább támogatott zöld átállási pillért alkotják (az allokáció 31 %-a, vagyis 79,4 milliárd EUR). Ezek az intézkedések többek között a kibocsátásmentes vagy alacsony kibocsátású járművekbe történő beruházásokat, a városi közforgalmú személyszállítás fejlesztésére irányuló beruházásokat, valamint töltőinfrastruktúra-beruházásokat foglalnak magukban. A 42 milliárd EUR összegű

finanszírozás legnagyobb részét a vasúti infrastruktúra korszerűsítésére irányuló beruházások teszik ki, beleértve a modern vasúti járművek beszerzését is. Egyes helyreállítási és rezilienciaépítési tervek ambiciózus reformokat is tartalmaznak, amelyek adórendszerek létrehozására vagy a szabályozási környezet megváltoztatására irányulnak a kibocsátásmentes mobilitás megvalósításának lehetővé tétele érdekében. A reformok az átfogó szabályozási keretet érintik, és a fenntartható városi mobilitást és a közforgalmú közlekedést támogató stratégiákat tartalmaznak. A tervek a kikötői szolgáltatások terén versenyt bevezető reformokat, valamint a tengeri ágazat és a belvízi hajózás reformját is magukban foglalják.

Energiahatékonyság

Az energiahatékonyság a zöld átállás pilléréhez tartozó összes kiadás 29 %-át teszi ki (72,8 milliárd EUR összköltséggel). A tagállamok a magán- és középületek energetikai felújítására irányuló jelentős beruházásokat, valamint új, nagy energiahatékonyságú épületek építésébe történő beruházásokat foglaltak bele a terveikbe. A beruházások többsége a lakóépületek energiahatékonyságát érinti (31 milliárd EUR értékben), ami jellemzően a primerenergia-fogyasztás 30 %-os vagy azt meghaladó csökkentését célozza meg. Az épületeken túlmenően, más ágazatokban végrehajtott beruházások hozzá fognak járulni a kkv-k, a nagyobb vállalkozások és a távfűtési rendszerek termelési folyamatainak dekarbonizációjához, például azáltal, hogy a gyártási folyamatok és a központosított hőtermelés terén előmozdítják a tisztább és hatékonyabb technológiák integrálását (7 milliárd EUR értékben). E célból egyes helyreállítási és rezilienciaépítési tervek az energiahatékonyságot gátló akadályok felszámolására irányuló reformokat is tartalmaznak, például a szabályozási keret módosításait vagy a támogatási mechanizmusok egyablakos ügyintézési pontokon keresztül történő harmonizálását.

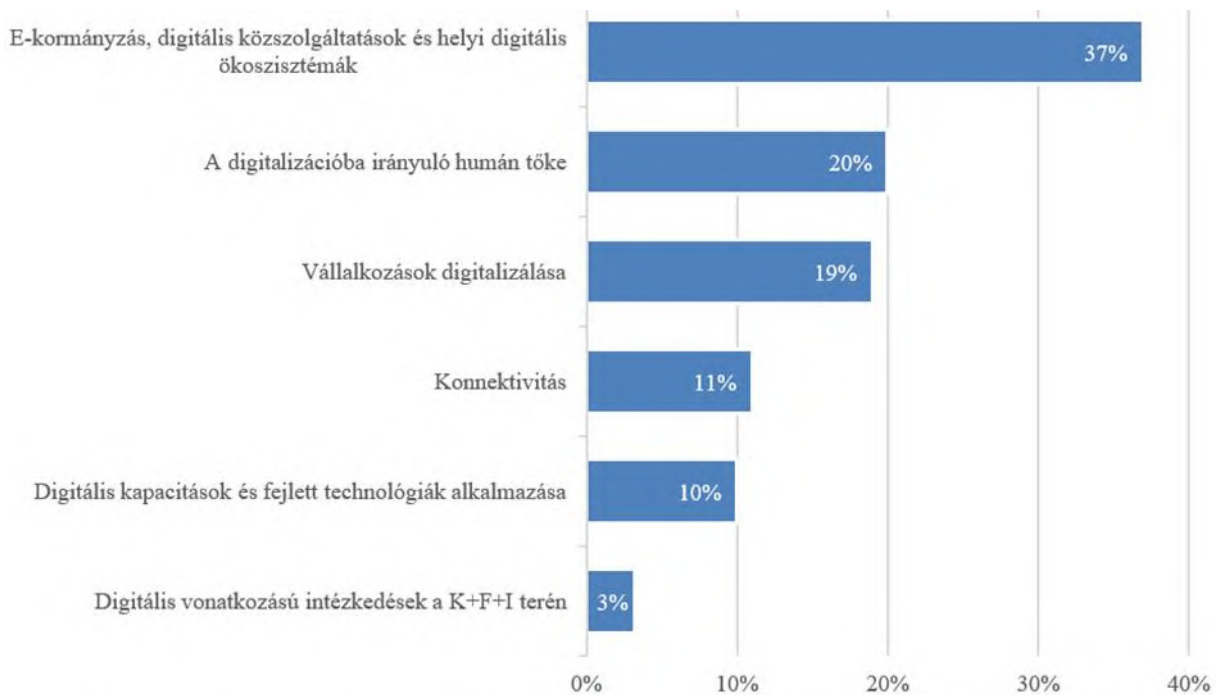
Megújuló energia és hálózatok

Összességében a tiszta energiákkal – megújuló energia és hálózatok – kapcsolatos teljes becsült kiadás a zöld átállás pilléréhez tartozó összes kiadás 14 %-át teszi ki (összesen 35,3 milliárd EUR értékben). Számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz a tiszta energiára irányuló intézkedéseket, így például a megújulóenergia-termelésbe történő beruházásokat, az érett megújulóenergia-technológiák és az innovatív megoldások terén egyaránt. Az e területre irányuló teljes beruházási költség mintegy kétharmadát megújulóenergia-technológiákra fogják fordítani (24 milliárd EUR), a fennmaradó összegből pedig az energiahálózatokat és az energetikai infrastruktúrát érintő beruházásokat finanszíroznak (11 milliárd EUR). A megújuló energiaforrások arányának növeléséhez ambiciózus reformprogramra is szükség van. Ezért a tervekben foglalt reformok célja stabil szabályozási környezet megteremtése, a köz- és magánberuházások közötti megfelelő szinergiák létrehozása, az adminisztratív eljárások egyszerűsítése, valamint új támogatási rendszerek elfogadása vagy a meglévő támogatási rendszerek meghosszabbítása.

3.2. Az eszköz hozzájárulása a digitális transzformációhoz (2. pillér)

Az RRF jelentős mértékben hozzájárul a digitális transzformációhoz az Unióban. A tervek számos intézkedést tartalmaznak, többek között a következő generációs digitális infrastruktúrák és fejlett technológiák bevezetését, a lakosság és a munkaerő digitális készségeinek fejlesztését, valamint a vállalkozások és a közszolgáltatások digitalizációjának támogatását. Összesen 144 milliárd EUR járul hozzá a digitális transzformáció pilléréhez, amely a 17. ábrán⁵³ látható módon oszlik meg a digitális szakpolitikai területek között.

17. ábra: A digitális transzformációt támogató kiadások szakpolitikai területek szerinti bontása

Megjegyzés: Az ábra a szakpolitikai pillérhez való becsült hozzájárulást mutatja be az Európai Bizottság által meghatározott szakpolitikai területek listája szerinti bontásban. A százalékos arány az e szakpolitikai pillér alá besorolt terv teljes részarányára vonatkozik.

Forrás: Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla

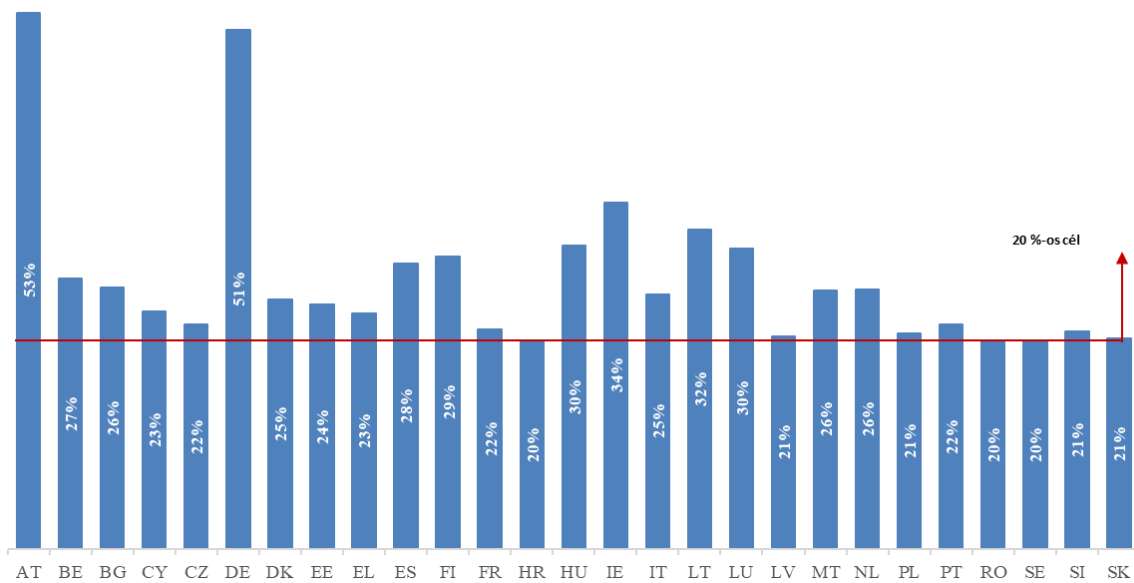
A tagállami helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő digitális célkitűzéseket támogató reformok és beruházások meghaladták az RRF-ben meghatározott, a teljes allokáció 20 %-ára vonatkozó célt (18. ábra). A mai napig a tervekben szereplő összes digitális célú kiadás 130 milliárd EUR-t tesz ki, ami a digitális besorolás módszertana szerint kiszámított teljes tervallokáció mintegy 26 %-a⁵⁴.

⁵³ Ez az ábra a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla pillérhez sorolási módszertanán alapuló becsült kiadásokat mutatja, és megfelel a digitális transzformáció pilléréhez mint elsődleges vagy másodlagos pillérhez hozzárendelt intézkedéseknek.

⁵⁴ az RRF-rendelet VII. melléklete alapján a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben meg kellett határozni és meg kellett indokolni, hogy az egyes intézkedések milyen mértékben járulnak hozzá teljesen (100 %), részben (40 %) vagy egyáltalán nem (0 %) a digitális célkitűzésekhez. Az együtthatók és az egyes intézkedések költségbecsléseinek ötvözése lehetővé teszi annak kiszámítását, hogy a tervek milyen mértékben járulnak hozzá a digitális célhoz.

Az eddig kielégítően teljesített 705 mérföldkő és cél közül 184 mérföldkő és cél járul hozzá a 2. pillérhez, beleértve a 2022. március 1-je óta kielégítően teljesített 178 mérföldkövet és célt. A legnagyobb előrelépés a következő szakpolitikai területeken történt: e-kormányzás, digitális közszolgáltatások és helyi digitális ökoszisztémák (2022. március 1-je óta 85 mérföldkő és cél teljesült 72 intézkedés keretében), a digitalizációba irányuló humán tőke (40 mérföldkő és cél 30 intézkedés keretében), valamint a vállalkozások digitalizációja (29 mérföldkő és cél 20 intézkedés keretében) (19. ábra). Az alábbi keretes írásban bemutatunk néhány, a kifizetési kérelmekből vett példát, amelyek pozitív értékelést kaptak. Ezek a digitális politikához kapcsolódó kulcsfontosságú területekre összpontosítanak, de más területek is fontosak, például a konnektivitás.

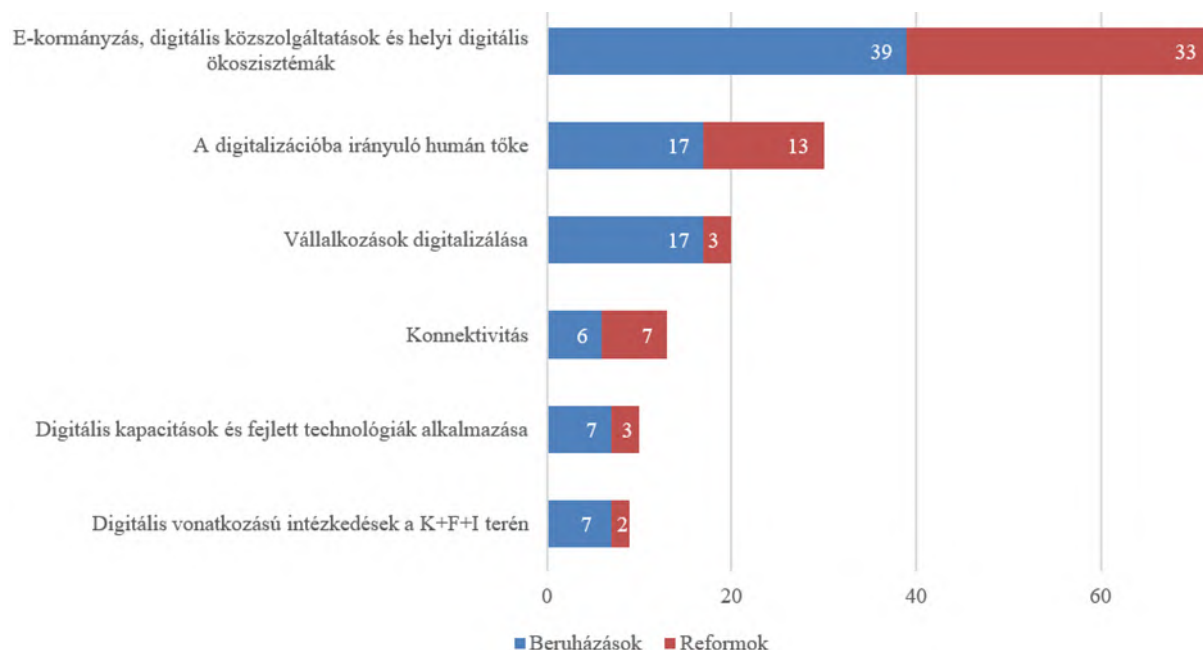
18. ábra: A helyreállítási és rezilienciaépítési terv digitális célkitűzésekhez való hozzájárulásának aránya

Megjegyzés: A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben meg kellett határozni és meg kellett indokolni, hogy az egyes intézkedések milyen mértékben járulnak hozzá a digitális célkitűzésekhez: teljesen (100 %), részben (40 %) vagy egyáltalán nem (0 %). A digitális célkitűzésekhez való hozzájárulások az RRF-rendelet VI., illetve VII. melléklete alapján kerültek kiszámításra. Az együttthatók és az egyes intézkedések költségbevételeinek ötvözése lehetővé teszi annak kiszámítását, hogy a tervek milyen mértékben járulnak hozzá a digitális célokhoz.

Forrás: Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla

19. ábra: Az 2. pilléren belül a legutóbbi éves RRF-jelentés óta kielégítően teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező intézkedések száma szakpolitikai területenként

Forrás: Európai Bizottság

Példák teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező releváns intézkedésekre a digitális transzformáció pillére keretében

Reformok

- **Románia** reformot fogadott el annak érdekében, hogy felgyorsítsa az 5G hálózatok nemzeti kiépítését a biztonsági szabályokkal összhangban, valamint hogy széles sávú lefedettséget biztosítson a fehér területek (kisközségek, elszigetelt települések, hátrányos helyzetű lakott területek) számára, áthidalva ezáltal a vidéki és a városi területek közötti digitális szakadékot, csökkentve az adminisztratív terheket és egyszerűsítve az eljárásokat és a díjakat, továbbá megteremtve a digitális szolgáltatásokhoz és az internethez való egyenlő hozzáférés előfeltételeit.
- **Szlovákia** jóváhagyta a közigazgatás informatizálására vonatkozó nemzeti koncepciót, amely meghatározza a digitális reformok keretét a helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel összhangban. A kiberbiztonsági reformmal összefüggésben a nemzeti koncepció meghatározza a kiberbiztonsági követelmények egységesítésének keretét, egyértelművé téve ugyanakkor, hogy további konkrét intézkedésekre lesz szükség a kiberbiztonság technikai és eljárási szabványainak meghatározásához.
- **Szlovénia** létrehozta az Informatikai Fejlesztési Tanácsot, amely az információtechnológiai beruházásokkal, szabványokkal és más technológiai

fejlesztésekkel kapcsolatos operatív szintű koordináció központi fórumaként szolgál a közigazgatás számára, különösen azokban az esetekben, amikor a rendszerek kompatibilitása elengedhetetlen a rendszerek hatékony működéséhez és karbantartásához.

Beruházások

- **Ausztria** intézkedéseket vezetett be az iskolák és az oktatás digitalizálásának támogatására az alapvető digitális készségekhez való méltányos és egyenlő hozzáférés biztosítása érdekében. Az RRF 171,7 millió EUR összegű beruházást finanszíroz laptopok és táblagépek biztosítására alsó középfokú oktatásban részt vevő tanulók számára. Ezt a beruházást olyan reform kíséri, amelynek célja a különböző iskolaépületek infrastruktúrájának javítása a tanulók rendelkezésére bocsátott digitális eszközök optimális használatának biztosítása érdekében.

Iskola Innsbruckban (Tirol, Ausztria), az RRF-ből finanszírozott számítógépekkel

Szerzői jog: Az Európai Bizottság ausztriai képviselője/APA-Fotoservice/Hetfleisch

- **Dánia** új digitális megoldásokat dolgozott ki és bocsátott rendelkezésre a Covid19-világjárványt követően az egészségügyi rendszer összekapcsoltságának javítása érdekében. A megoldások részét képezi digitális technológiák és videokonzultációk alkalmazása.
- **Spanyolország** beruházott a nagy kulturális létesítmények – a Prado Nemzeti Múzeum, a Centro de Arte Reina Sofía Nemzeti Múzeum, a Spanyol Nemzeti Könyvtár –, valamint az állami közigazgatásból vagy magánszervezetektől származó könyvtári értékek, levéltári rendszerek, a történelmi örökség részét képező gyűjtemények és feljegyzések – beleértve az audiovizuális örökséget is – digitalizálásába.
- **Olaszország** közbeszerzési szerződéseket ítélt oda a „Gyors internetkapcsolat” elnevezésű beruházás részét képező mind az öt konnektivitási projektre vonatkozóan. E közbeszerzési szerződések célja a nemzeti ultragyors és 5G távközlési hálózat kiépítése Olaszország egész területén.

- **Málta** megkezdte az igazságszolgáltatási ágazati felhasználók támogatására szolgáló biztonságos digitális megoldások és eszközök bevezetését a folyamatok egyszerűsítése, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés javítása (a dokumentációk és a távoli tanúvallomások tekintetében egyaránt), valamint az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának megerősítése révén a digitális igazságügyi stratégiával összhangban.
- **Portugália** elindította az Academia Portugal Digital elnevezésű online platformot, amely lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy felmérjék digitális készségeiket, és személyre szabott digitális képzéseket kapjanak.

E-kormányzás és digitális közszolgáltatások

A közszolgáltatások digitalizálását és az e-kormányzatot támogató intézkedések az eszköz által finanszírozott digitális kiadások több mint egyharmadát teszik ki, így ez a leginkább támogatott digitális szakpolitikai terület (a digitális transzformáció pillérének 37 %-a, azaz 53 milliárd EUR). Ezen intézkedések célja a közigazgatási folyamatok modernizálása és javítása annak érdekében, hogy azok felhasználóbarátabbá, polgárközpontúbbá és interoperábilisabbá váljanak, valamint hogy az egyének és a vállalkozások könnyebben hozzáférjenek a digitális közszolgáltatásokhoz, és jobban igénybe tudják venni azokat. Számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz olyan reformokat, amelyek célja az e-kormányzati megoldások bevezetése vagy javítása, például az elektronikus személyazonosítás bevezetése, a nyilvános digitális platformok interoperabilitásának biztosítása, valamint az adatgyűjtés és -kezelés fejlesztése. Számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz olyan beruházásokat is, amelyek célja a fejlett technológiák kormányzati folyamatokba való integrálása (például a kormányzati felhő), valamint a közszféra kiberbiztonsági kapacitásának megerősítése. Számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz a nemzeti egészségügyi és igazságszolgáltatási rendszerek digitalizálására irányuló intézkedéseket is.

A közszolgáltatások digitalizációja számos szakpolitikai területet érint, és szinergiákat teremt az eszköz által támogatott öt másik pillérrel. Például a zöld pillér támogatása révén egyes beruházások tükrözik a digitalizáció kulcsszerepét az uniós közlekedési rendszerek fenntarthatóbbá és ellenállóbbá tételében, például intelligens közlekedési rendszer (ITS) technológiák, városi mobilitásirányítási eszközök, multimodális jegyértékesítés és multimodális utastájékoztató rendszerek, valamint az európai vasúti közlekedésirányítási rendszer hatókörének kiterjesztése révén.

A vállalkozások digitalizálása

Valamennyi elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz a vállalkozások digitalizálását támogató intézkedéseket, összesen 27 milliárd EUR értékben, ami a digitális transzformáció pillérének 19 %-át teszi ki. Az e területre vonatkozó intézkedések közé kulcsfontosságú reformok tartoznak, amelyek közül a legfontosabbak a vállalkozások adminisztratív eljárásainak egyszerűsítése és a digitális üzleti környezet alapjainak megerősítése, továbbá a vállalkozások digitális úton történő létrehozásával és nyilvántartásba

vételével, a bizalommal és a kiberbiztonsággal kapcsolatos intézkedések. Ezek az intézkedések várhatóan növelni fogják a digitális technológiák bevezetésébe vetett bizalmat, pozitív hatást gyakorolva mind a technológiák elterjedésére, mind pedig használatuk intenzitására. A számlázás digitalizálásával kapcsolatos reformok várhatóan szintén pozitív hatással lesznek a vállalkozások digitalizációjára, és növelni fogják az átláthatóságot. Számos terv tartalmaz olyan beruházásokat is, amelyek támogatják a fejlett digitális technológiák és a vállalatok termelési folyamatainak integrálását (pl. automatizálás, mesterséges intelligencia).

Humán tőke

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek továbbá a digitális készségek fejlesztését támogató számos intézkedést tartalmaznak, amelyek összes becsült költsége 29 milliárd EUR, vagyis a digitális átalakulás pillérének 20 %-a. A legtöbb tervben szerepelnek a lakosság és a munkaerő digitáliskészség-szintjének növelését célzó intézkedések. Egyes tervek a fejlett digitális készségek előmozdítására és az IKT-szakemberek képzésére irányuló intézkedéseket is tartalmaznak, amelyeket kiegészít a felsőoktatásban és a szakképzésben alkalmazott fejlett digitális technológiákra irányuló képzési modulok kidolgozása. A Covid19-világjárvány rávilágított az oktatás digitalizálásának szükségességére, és számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz erre vonatkozó intézkedéseket.

3.3. Az eszköz hozzájárulása az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedéshez (3. pillér)

A 27 helyreállítási és rezilienciaépítési terv több mint 1 500 intézkedéssel járul hozzá az intelligens, inkluzív és fenntartható növekedéshez (azaz a 3. pillérhez), mintegy 214,6 milliárd EUR értékben. Ezek az intézkedések különböző területeket érintenek: az üzleti környezetet vagy a versenyképességet támogató reformoktól a kkv-k támogatásán át a kutatás-fejlesztésig és innovációig vagy a kulturális ágazatig (20. ábra).

20. ábra: Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést támogató kiadások szakpolitikai területek szerinti bontása

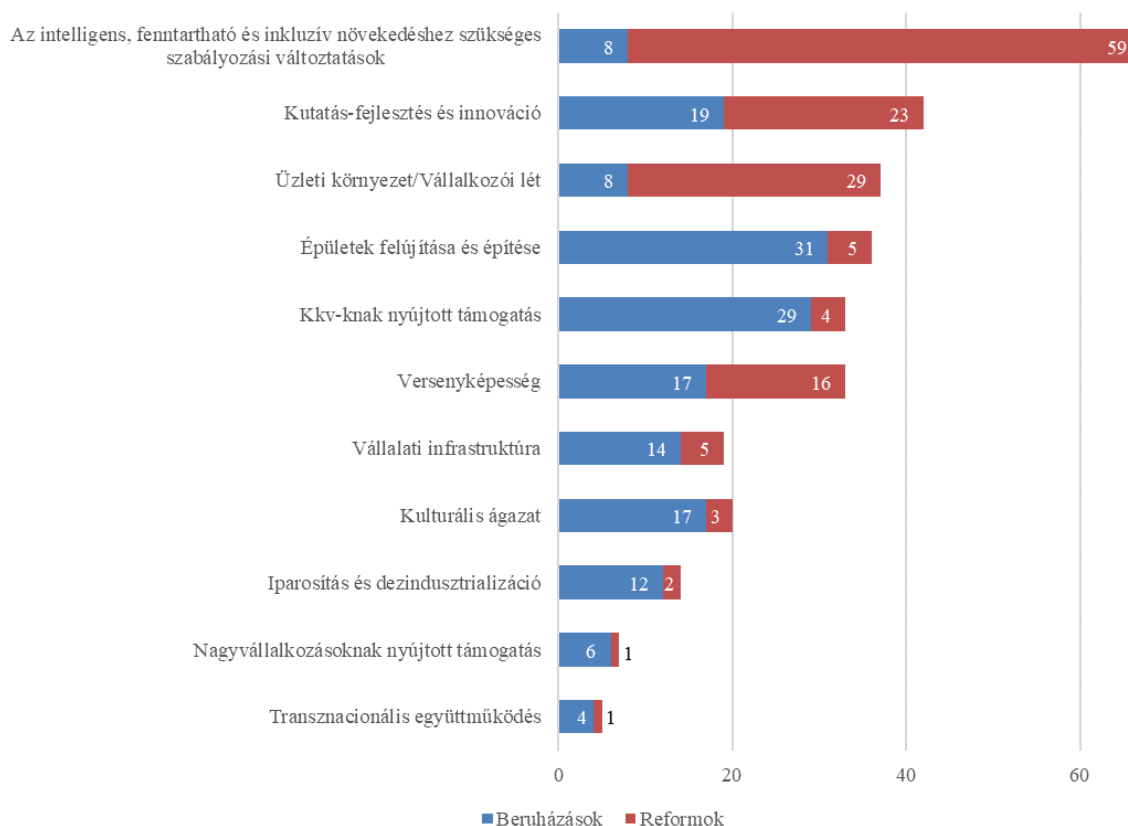

Megjegyzés: Az ábra a szakpolitikai pillérhez való becsült hozzájárulást mutatja be az Európai Bizottság által meghatározott szakpolitikai területek listája szerinti bontásban. A százalékos arány az e szakpolitikai pillér alá besorolt terv teljes részarányára vonatkozik.

Forrás: Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla

Eddig 350, a 3. pillérhez hozzájáruló mérföldkő és cél teljesült, ezek közül pedig 321 mérföldkő és cél 2022. március 1-je óta teljesült. Különösen a következő szakpolitikai területeken történt előrehaladás: az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedéshez szükséges szabályozási változtatások (2022. március 1-je óta 85 mérföldkő és cél teljesült 67 intézkedés keretében), kutatás-fejlesztés és innováció (49 mérföldkő és cél 42 intézkedés keretében), valamint üzleti környezet/vállalkozói lét (52 mérföldkő és cél 37 intézkedés keretében) (21. ábra).

21. ábra: Az 3. pilléren belül a legutóbbi éves RRF-jelentés óta kielégítően teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező intézkedések száma szakpolitikai területenként

Forrás: Európai Bizottság

K+F+I a 3. pillér keretében

25 helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz a 3. pillér keretében „kutatás-fejlesztés és innováció” szakpolitikai területhez kapcsolódó intézkedéseket, összesen 38,1 milliárd EUR értékben. A 3. pillér keretében végrehajtott K+I beruházások összege jellemzően az RRF-ből egy adott tagállamnak nyújtott nem visszafizetendő pénzügyi támogatás 4–18 %-a közé tehető, de előfordul néhány kiugró érték e tartomány alatt vagy felett, az átlag pedig 8 % körül van.

A 3. pillérbe tartozó K+I intézkedések széles körű célkitűzésekkel rendelkeznek. A 3. pillér alá tartozó K+I reformok célja a tudományos kutatási rendszerek széttöredezettségének csökkentése, a K+I tevékenységek közfinanszírozásához való hozzáférés adminisztratív terheinek csökkentése, a tudás- és technológiatranszfer támogatása, a tudományos és az üzleti körök közötti együttműködés akadályainak felszámolása, valamint a K+I-ért és az oktatásért felelős különböző irányítási szintek közötti koordináció javítása. Számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz olyan tematikus K+I beruházásokat a 3. pillér keretében, amelyek lehetővé teszik a K+I-kapacitások mozgósítását a zöld és digitális átállás felgyorsítása és a reziliencia fokozása érdekében, az uniós szintű menetrendekkel összhangban (a K+I-hez kapcsolódó intézkedések becsült költségének mintegy 27 %-a, illetve 23 %-a a zöld, illetve a digitális célkitűzésekhez való hozzájárulásként került megjelölésre).

Eddig a „kutatás-fejlesztés és innováció” szakpolitikai területhez kapcsolódó 53 mérföldkő és cél teljesült (az összesen 705 teljesített mérföldkő és cél között), ezek közül pedig 49 mérföldkő és cél 2022. március 1-je óta teljesült kielégítően.

Fontos kiemelni, hogy az 1. és a 2. pillér egyes intézkedései szintén hozzájárulnak a kutatás-fejlesztéshez⁵⁵. A K+F+I beruházások egésze (vagyis ideértve az 1. pillér, a 2. pillér és a 3. pillér alá besorolt releváns intézkedéseket) hozzájárulásának becsült összértéke 48 milliárd EUR, ami átlagosan az RRF-ből nyújtott vissza nem térítendő pénzügyi támogatás mintegy 10 %-a.

Példák teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező releváns intézkedésekre az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés pillére („kutatás-fejlesztés és innováció” szakpolitikai terület) keretében

Reformok:

- **Szlovákia** két jogalkotási aktust módosított a Szlovák Tudományos Akadémia állami kutatószervezetté való átalakítása érdekében, hogy lehetővé váljon a több forrásból származó finanszírozás és a magánszektorral való fokozott együttműködés közös projektek megvalósítása, valamint a kutatás és a technológiatranszfer előmozdítása terén.

Beruházások:

- **Olaszország** szerződéseket ítélt oda legalább 30 stratégiai jelentőségű kutatási infrastruktúra/intézmény – amelyek a kutatási infrastruktúrák 2021–2027-es időszakra vonatkozó nemzeti tervében kerültek meghatározásra – és a kapcsolódó innovációs infrastruktúrák létrehozásának vagy megerősítésének támogatására.

Az intézkedés célja a kutatási létesítmények fejlesztése, az innovációs és technológiatranszfer folyamatok támogatása, valamint a köz- és magánszféra közötti partnerségek előmozdítása.

⁵⁵ A zöld átállásra vonatkozó 1. pillér a „K+F+I a zöld tevékenységek terén” elnevezésű szakpolitikai területhez sorolt zöldspecifikus K+F+I intézkedéseket tartalmaz, a digitális transzformációra vonatkozó 2. pillér pedig a „digitális intézkedések a kutatás-fejlesztés és innováció területén” szakpolitikai területhez sorolt digitális K+F+I intézkedéseket foglal magában.

- **Spanyolország** 68, a fenntartható gépjárművekhez kapcsolódó K+I projektekkel rendelkező vállalatot (39 nagyvállalkozást és 29 kkv-t) támogatott annak érdekében, hogy növelje a vállalatok technológiai kapacitását számos területen, mint például: nagyon alacsony kibocsátású és nagymértékben újrafeldolgozható energiatároló rendszerek, nagy hatékonyságú hidrogénalapú mobilitási rendszerek, önvezető gépjárművek és összekapcsolt mobilitás fejlesztése, illetve a termelési környezetek átalakítása az emberek és a gépek közötti interakciót szolgáló biztonságos és megbízható rendszerekkel az intelligens gyártási környezetben.

A vállalkozások támogatása (beleértve a kkv-kat, a forráshoz jutást és a pénzügyi eszközöket)

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek többsége tartalmaz a kkv-knak közvetlen támogatást nyújtó intézkedéseket, összesen 45 milliárd EUR értékben, ami a 3. pillér teljes becsült kiadásainak körülbelül 22 %-át jelenti. Összesen 159 intézkedés nyújt támogatást kkv-knak, 332 mérföldkövel és céllal.

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt, kkv-kra irányuló intézkedések köre számos területre kiterjed, az üzleti környezet javításától és a közbeszerzéshez való hozzáféréstől kezdve a kkv-k digitalizációjáig és környezeti fenntarthatóságuk javításáig. Számos intézkedés célja továbbá a kkv-k növekedésének és rezilienciájának javítása a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférésük javítása, alkalmazottaik átképzése és továbbképzése, illetve kutatási és fejlesztési kapacitásaik megerősítése révén.

A kkv-kat támogató intézkedésekhez kapcsolódó mérföldkövek és célok közül eddig 51 teljesült (az összesen 705 teljesített mérföldkö és cél között), ezek közül pedig 49 mérföldkö és cél 2022. március 1-je óta teljesült kielégítően.

Példák teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező releváns intézkedésekre az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés pillére keretében („kkv-knak nyújtott

támogatás” szakpolitikai terület)

Beruházások:

- **Horvátország** pénzügyi eszközt hozott létre a mikro-, kis- és középvállalkozások beruházásainak támogatására, ösztönözve az új technológiákba történő beruházásokat, modern gépek és berendezések beszerzését, a termelési és szolgáltatási kapacitás növelését, valamint a zöld átállást célzó intézkedéseket.
- **Görögország** pályázati felhívásokat tett közzé a kis- és középvállalkozások digitalizációját elősegítő technológiákra és szolgáltatásokra irányuló beruházásokra vonatkozó utalványrendszer finanszírozására (például elektronikus fizetési, elektronikus értékesítési és elektronikus számlázási alkalmazások, digitális reklámeszközök, digitális továbbképzés, kiberbiztonsági rendszerek, felhőalapú infrastruktúrák és szolgáltatások stb.).
- **Olaszország** pénzügyi eszközt hozott létre az induló vállalkozások finanszírozására a kormány és a Cassa Depositi e Prestiti (CDP) végrehajtó partner közötti megállapodás aláírásával.

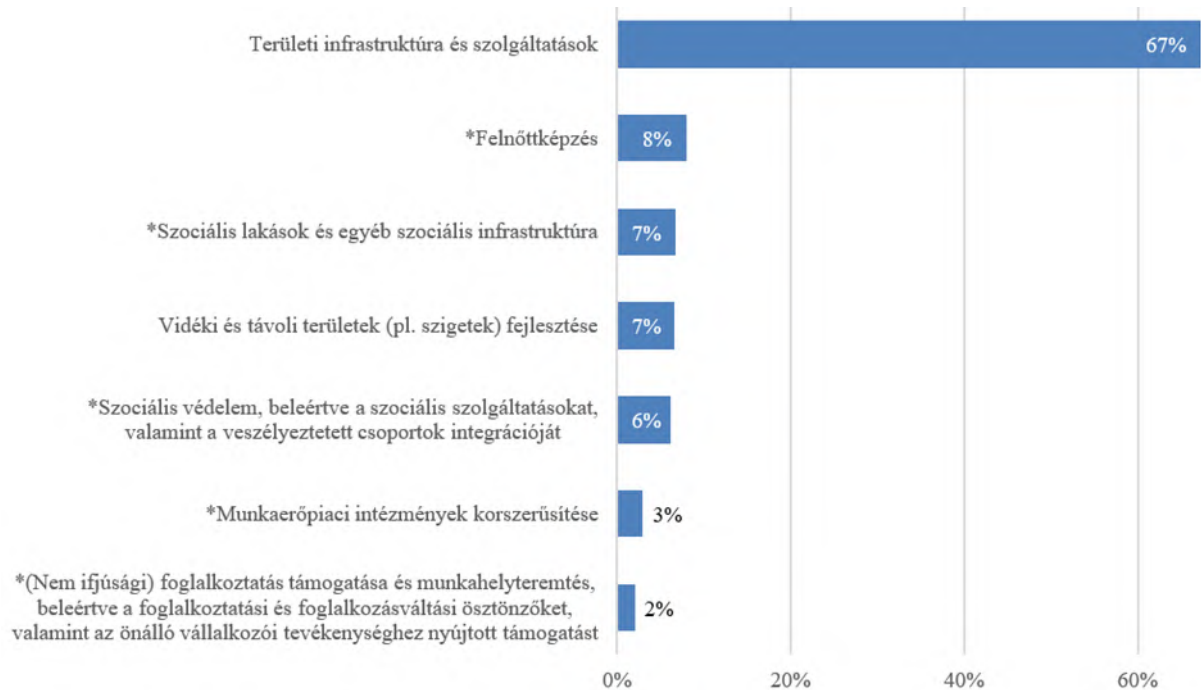
3.4. Az eszköz hozzájárulása a társadalmi és területi kohézióhoz (4. pillér)

A tagállamok jelentős számú intézkedést vezettek be a társadalmi és területi kohézió támogatására, hozzájárulva különösen a szociális jogok európai pillérének végrehajtásához, az esélyegyenlőségről és a munkaerőpiachoz való hozzáférésről, a tisztességes munkafeltételekről, valamint a szociális védelemről és a társadalmi befogadról szóló külön fejezetekkel. Pontosabban, a Tanács által eddig elfogadott 27 helyreállítási és rezilienciaépítési terv mintegy 220,6 milliárd EUR-val támogatja a 4. pillért. A pilléren belüli kiadások megoszlását a 22. ábra mutatja be.

Az eddig teljesített 705 mérföldkő és cél közül 253 járul hozzá a 4. pillérhez, ebből 237 a legutóbbi, 2022. márciusi éves jelentés óta teljesült. A legnagyobb előrelépés a következő szakpolitikai területeken történt: területi infrastruktúra és szolgáltatás (2022. március 1-je óta 106 mérföldkő és cél teljesült 84 intézkedés keretében), szociális védelem (58 mérföldkő és cél 52 intézkedés keretében), valamint felnőttképzés (41 mérföldkő és cél 27 intézkedés keretében) (23. ábra). Érdemes hangsúlyozni, hogy az RRF létrehozása óta a 4. pillér keretében teljesített mérföldkövek és célok közül 149 mérföldkő és cél tágabb értelemben vett szociális célkitűzéseket támogat⁵⁶, ami azt mutatja, hogy a tagállamok a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásának kezdeti szakaszától kezdve szilárd elkötelezettséget mutatnak a szociális dimenzió teljesítése iránt. Ezek az intézkedések hozzá fognak járulni a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó, 2030-ra kitűzött kiemelt uniós célok eléréséhez is.

⁵⁶ E mérföldkövek az (EU) 2021/2105 felhatalmazáson alapuló rendeletben meghatározott szociális kategóriához hozzájáruló intézkedésekhez kapcsolódnak.

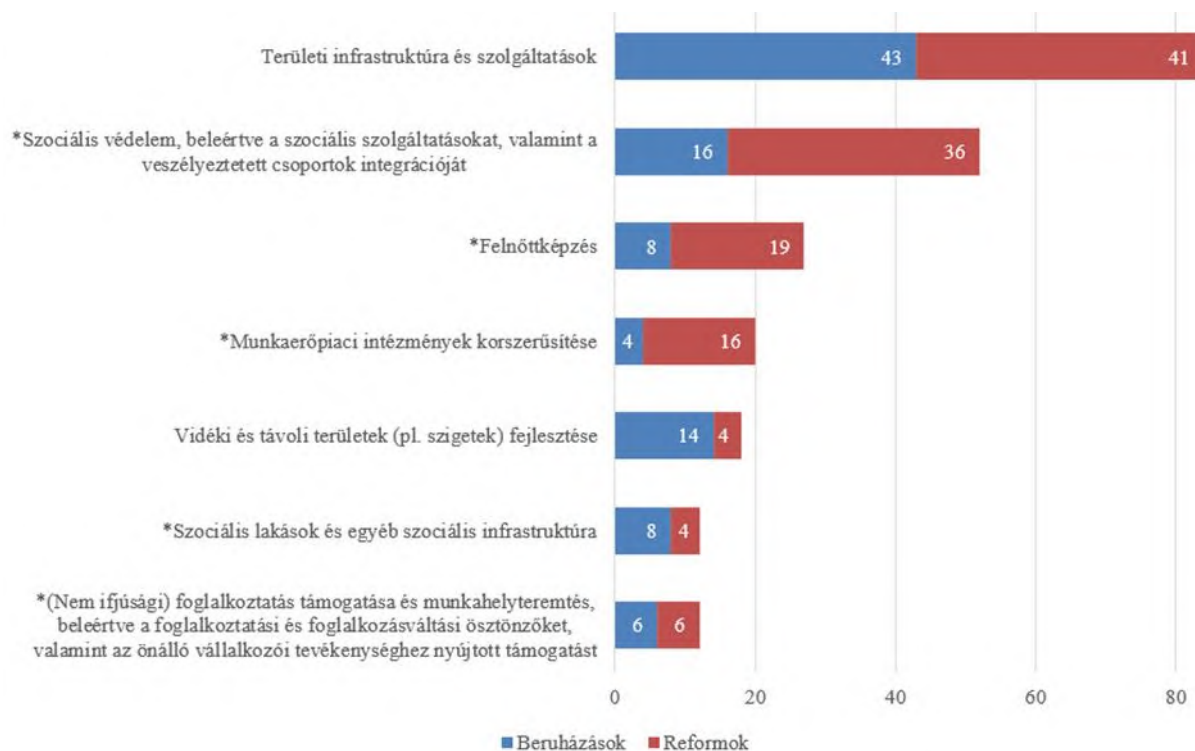
22. ábra: A társadalmi és területi kohéziót támogató kiadások szakpolitikai területek szerinti bontása

Megjegyzés: Az ábra a szakpolitikai pillérhez való becsült hozzájárulást mutatja be az Európai Bizottság által meghatározott szakpolitikai területek listája szerinti bontásban. A százalékos arány az e szakpolitikai pillér alá besorolt terv teljes részarányára vonatkozik. A szociális kiadások bejelentésére szolgáló, az (EU) 2021/2105 felhatalmazáson alapuló rendeletben meghatározott módszertan teljes mértékben igazodik a hat pillér szerinti kiadások bejelentésére szolgáló módszertanhoz és beleilleszkedik abba. Ebben a pillérben a csillaggal (*) jelölt szakpolitikai területeket használják a szociális kiadások módszertanához.

Forrás: Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla

23. ábra: Az 4. pilléren belül a legutóbbi éves RRF-jelentés óta kielégítően teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező intézkedések száma szakpolitikai területenként

Megjegyzés: A szociális kiadások bejelentésére szolgáló, az (EU) 2021/2105 felhatalmazáson alapuló rendeletben meghatározott módszertan teljes mértékben igazodik a hat pillér szerinti kiadások bejelentésére szolgáló módszertanhoz és beleilleszkedik abba. Ebben a pillérben a csillaggal (*) jelölt szakpolitikai területeket használják a szociális kiadások módszertanához.

Forrás: Európai Bizottság

Szociális védelem, társadalmi befogadás, szociális lakhatás és szociális infrastruktúra

Valamennyi helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz olyan reformokat vagy beruházásokat, amelyek hozzájárulnak a tagállamok szociális védelmi rendszereinek megerősítéséhez. Több mint 300 intézkedés irányul a kihívások széles körének kezelésére, különös tekintettel azokra, amelyeket kiemelték a vonatkozó országspecifikus ajánlásokban. A szociális védelmet és a szociális lakhatás támogató intézkedések mintegy 28,8 milliárd EUR-t tesznek ki. Az intézkedések különösen a szociális védelmi rendszerek hatékonyságára, minőségére és rezilienciájára összpontosulnak. Az RRF keretében végrehajtott szociális védelmi beruházások többsége az állami és magán szociális intézmények által biztosított szociális szolgáltatási hálózat és létesítmények korszerűsítéséhez, bővítéséhez vagy javításához kapcsolódik. Emellett olyan egyedi intézkedéseket is tartalmaznak, amelyek például a fogyatékossgal élők befogadására, a szociális ellátások megfelelőségének és fenntarthatóságának növelésére, valamint a gondozásra szoruló idős emberek életkörülményeinek javítására irányulnak. Számos tagállam programja emellett jelentős beruházásokat tartalmaz a hátrányos helyzetű csoportok rendelkezésére álló szociális lakások és szociális infrastruktúra bővítése érdekében, többnyire hitelek igénybevételével. Néhány tagállam a minimumjövedelem és a nyugdíjrendszerek reformjára irányuló lépéseket

is belefoglalt a helyreállítási és rezilienciaépítési tervébe azok megfelelőségének és fenntarthatóságának növelése érdekében.

Eddig 72 mérföldkő és cél teljesült a szociális védelem és a szociális lakhatás szakpolitikai területéhez kapcsolódóan (az összesen 705 mérföldkő és cél között), ebből 67 mérföldkő és cél 2022. március 1-je óta teljesült.

Példák teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező releváns intézkedésekre a szociális és területi kohézió pillére keretében („szociális védelem” és „szociális lakhatás” szakpolitikai területek)

Reformok:

- **Szlovákia** megszilárdította a szociális ellátás felügyeletére vonatkozó hatásköröket a szociális ellátás széttöredezetttségének csökkentése és hatékonyságának növelése, valamint a szociális szolgáltatások során és a háztartásokban végzett gondozás minőségének javítása érdekében.
- **Spanyolország** elfogadta a társadalombiztosítási járulékok rendszerének reformját az önfoglalkoztatók vonatkozásában annak érdekében, hogy a járulékok rendszerét fokozatosan átalakítsák úgy, hogy az a reáljövedelmen alapuljon, biztosítva ezzel azt, hogy az önfoglalkoztatók a jövőben megfelelőbb nyugdíjjövedelmet kaphassanak.

Beruházások:

- Egy olyan új szociális mentorálási szolgáltatás létrehozása érdekében, amelynek célja, hogy elegendő emberi kapacitást biztosítson a szociális szolgáltatások nyújtásához, **Horvátország** 220 szakembert képzett ki a szociális mentorálás területén, akik képesek lesznek személyre szabottabb és megerősítő támogatást nyújtani.
- **Franciaország** több mint 20 000 szociális lakás számára nyújtott támogatással járult hozzá a szociális lakások energiahatékonysági felújításához.

Foglalkoztatási támogatás, a munkaerőpiaci intézmények korszerűsítése, valamint felnőttoktatás és -képzés a fiatalokon kívüli célcsoportok számára

A tagállamok többsége átfogó reformokat és beruházásokat foglalt bele helyreállítási és rezilienciaépítési terveibe a munkahelyteremtés ösztönzése és munkaerőpiacuk korszerűsítésének előmozdítása érdekében. A „nem ifjúsági foglalkoztatás” és a „munkaerőpiaci intézmények korszerűsítése” szakpolitikai területeket támogató intézkedések összesen mintegy 11,2 milliárd EUR-t tesznek ki. Ezek az intézkedések közvetlenül a foglalkoztatás támogatásához és a munkaerőpiac bővítéséhez kapcsolódó országspecifikus ajánlásokra irányulnak. A foglalkoztatási és az aktív munkaerőpiaci szakpolitikák szinte minden helyreállítási és rezilienciaépítési tervben kiemelt helyen szerepelnek. A tervek olyan beruházásokat és reformokat tartalmaznak, amelyek célja a nők, a fiatalok és a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci részvételének fokozása, valamint a munkahelyteremtés és

a feltörekvő ágazatok és foglalkozások felé történő átmenet támogatása. Ezen intézkedések célja továbbá a foglalkoztatás ösztönzése, valamint a munkaerőpiacok teljesítményének, működésének és rezilienciájának javítása.

Valamennyi nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz a készségekre és a felnőttképzésre vonatkozó intézkedéseket, amelyek sok esetben aktív munkaerőpiaci szakpolitikákhoz kapcsolódnak. Ezek közé tartoznak például a nemzeti készségfejlesztési stratégiák, a készségekkel kapcsolatos információgyűjtésnek és a készségkínálat irányításának – többek között a készségek elismerésének és érvényesítésének – javítását célzó reformok, valamint a munkavállalók, a munkanélküliek és a szélesebb értelemben vett népesség továbbképzésére és átképzésére irányuló célzott beruházások. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt, a felnőttképzéshez – ideértve a szakmai továbbképzést is –, valamint a készségek elismeréséhez és érvényesítéséhez kapcsolódó reformok és beruházások mintegy 17,7 milliárd EUR-t tesznek ki.

Eddig 83 mérföldkő és cél teljesült a „nem ifjúsági foglalkoztatás”, a „munkaerőpiaci intézmények korszerűsítése” és a „felnőttképzés” szakpolitikai területekhez kapcsolódóan, közülük 73 a legutóbbi, 2022. márciusi éves RRF-jelentés óta. A teljesített mérföldkövek és célok például a továbbképzési és átképzési programok utalványrendszerének bevezetéséhez, a munkanélkülieknek szóló célzott készségfejlesztési programokhoz, a képzési tantervek aktualizálásához, valamint a nemzeti készségfejlesztési stratégiák és cselekvési tervek elfogadásához kapcsolódnak.

Példák teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező releváns intézkedésekre a szociális és területi kohézió pillére keretében („nem ifjúsági foglalkoztatás”, „munkaerőpiaci intézmények korszerűsítése” és „felnőttképzés” szakpolitikai területek)

Reformok:

- **Horvátország** utalványrendszert vezetett be a zöld és digitális készségeket fejlesztő oktatási programokban való részvétel finanszírozására. Ez legalább 25 oktatási programot érint. A rendszer részét képezi egy készségkatalógus, amely feltérképezi a munkaerőpiacon meglévő és keresett készségeket, valamint egy informatikai alkalmazás is az utalványok kezelésére és odaítélésére.

A horvát utalványrendszer előnyökkel jár a munkavállalók és a munkanélküliek számára, különös tekintettel a veszélyeztetett csoportokra (tartósan munkanélküliek, munkaerőpiacon kívüli személyek vagy nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok [NEET-fiatalok]).

- **Ausztria** olyan intézkedést hajtott végre, amellyel célzott támogatást kíván nyújtani a számos akadállyal szembesülő tartósan munkanélküli személyek munkaerőpiacra való visszavezetéséhez. Az összehangolt támogatás várhatóan hozzájárul e számos akadály felszámolásához, és megkönnyíti a szakképesítéshez és a képzéshez való hozzájutást.
- **Spanyolország** munkaerőpiaci reformot hajtott végre olyan, régóta fennálló strukturális problémák kezelése érdekében, mint a dualitás és a magas ideiglenes foglalkoztatási arány. Ugyanakkor a jogi keretet is kiigazították, hogy a vállalkozások rugalmasabban tudjanak alkalmazkodni a sokkhatásokhoz. A reform egyik fő eleme a munkaszerződések kínálatára irányult, és a meglévő számos űrlapot mindössze három típusra csökkentette, a határozatlan idejű szerződéseket pedig alapértelmezett lehetőséggé tette.

Területi infrastruktúra és szolgáltatások, vidéki és távoli területek fejlesztése (beleértve a szigeteket is)

A reformok és beruházások jelentős része a területi infrastruktúra és szolgáltatások helyi szintű javítására, valamint a városi, vidéki és távoli területek közötti szakadék áthidalására irányul. Ezek fellendítik a helyi gazdaságot, növelik a regionális és nemzeti versenyképességet, és közvetlen pozitív hatást gyakorolnak a mindennapi élet minőségére. Számos reform és beruházás a fenntartható mobilitás és közlekedés előmozdítását és fejlesztését érinti, főként a vasutak és kikötők korszerűsítését, valamint más fenntartható mobilitási projekteket, amelyek például a közforgalmú személyszállítási szolgáltatások fejlesztésére vagy kerékpárutak építésére irányulnak. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek több olyan intézkedést tartalmaznak, amelyek célja a természeti erőforrások felhasználásának javítása és a környezet megőrzése helyi szinten. Ez olyan reformokat és beruházásokat foglal magában, amelyek célja a hulladék- és szennyvízkezelés javítása – többek között a szigeteken –, a vízkezelő rendszerek és az öntözőhálózatok bővítése, a mezőgazdasági ágazat fenntarthatóságának növelése, valamint konzorciumok létrehozásának támogatása a funkcionális vidéki területeken. Az intézkedések más típusú területi

infrastruktúrákra és szolgáltatásokra is irányulnak, így például a széles sávú infrastruktúra, valamint a szociális szolgáltatások és infrastruktúra kiépítésére a távoli területeken. Ezen túlmenően a reformok és a beruházások helyi szinten hozzájárulnak a közigazgatás teljesítményének javításához azáltal, hogy megerősítik a helyi önkormányzatok arra való képességét, hogy jó minőségű szolgáltatásokat nyújtsanak.

A területi infrastruktúrát és szolgáltatásokat támogató intézkedések mintegy 151,2 milliárd EUR-t tesznek ki, a vidéki és távoli területek fejlesztését támogató egyedi intézkedések pedig mintegy 16,0 milliárd EUR-t tesznek ki. Eddig 124 mérföldkő és cél teljesült e két szakpolitikai területhez kapcsolódóan, köztük 121 a legutóbbi, 2022. márciusi éves RRF-jelentés óta.

Példák teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező releváns intézkedésekre a szociális és területi kohézió pillére keretében („területi infrastruktúra és szolgáltatások” és „vidéki és távoli területek fejlesztése” szakpolitikai területek)

Reformok:

- **Bulgária** fokozta a regionális és a helyi szint közvetlen bevonását az uniós alapok kezelésébe azáltal, hogy megerősítette szerepüket az integrált területi stratégiák és projektek megtervezésében és végrehajtásában.
- **Horvátország** a konszolidációs eljárások egyszerűsítése és a mezőgazdasági földterületek folyamatos ellenőrzésének biztosítása révén javította a mezőgazdasági földterületek szerkezetátalakítási és konszolidációs rendszereit. Ez hozzájárul a mezőgazdasági földterületek hatékonyabb használatához, a környezet megőrzéséhez és a vidéki területeken az életminőség javításához.
- **Olaszország** javította a helyi közforgalmú személyszállítási rendszerek ágazatában és a gyors tömegközlekedési ágazatban megvalósuló projektek értékelésére szolgáló eljárásait úgy, hogy egyértelműen meghatározta a helyi közforgalmú személyszállítási projektek jóváhagyásával kapcsolatos feladatokat, és egyszerűsítette a fizetési eljárást.
- **Spanyolország** létrehozta az Igazságos Átmenet Alap Intézetét, amelynek feladata olyan intézkedések meghatározása és elfogadása, amelyek garantálják a karbonszegény gazdaságra való átállás által érintett munkavállalók és területek méltányos kezelését, minimalizálják az e területekre gyakorolt negatív hatásokat, és optimalizálják az átállási folyamat nyújtotta lehetőségeket.

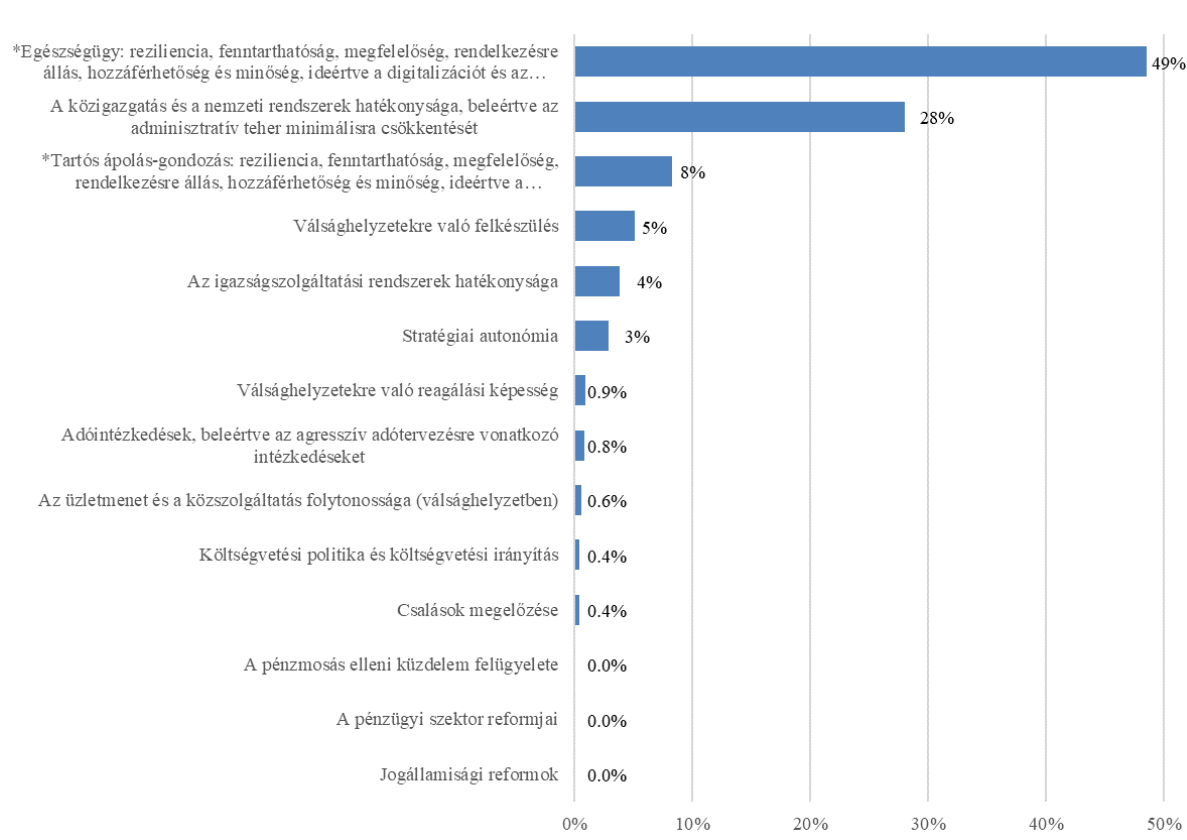
3.5. Az eszköz hozzájárulása az egészségüghöz, valamint a gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciához, többek között a válsághelyzetekre való felkészültség és a válsághelyzetekre való reagálási képesség növelése céljából (5. pillér)

A tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési tervei jelentős mértékben hozzájárulnak az egészségüghöz, valamint a gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciához, többek

között a válsághelyzetekre való felkészültség és a válsághelyzetekre való reagálási képesség növelése céljából. A 27 helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő több mint 1 100 intézkedés és alintézkedés mintegy 84,1 milliárd EUR értékben járul hozzá az egészségügy, valamint a gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia szakpolitikai pilléréhez. Ezek az intézkedések az egészségügyi ellátástól és a tartós ápolás-gondozástól az igazságszolgáltatási rendszerek hatékonyságáig és a pénzmosás elleni küzdelem felügyeletéig számos szakpolitikai területre kiterjednek. A kiadások megoszlását a pilléren belüli szakpolitikai területek között a 24. ábra⁵⁷ mutatja be.

Az eddig kielégítően teljesített 705 mérföldkő és cél közül 296 járul hozzá az 5. pillérhez, ezek közül 274 mérföldkő és cél 2022. március 1-je óta teljesült kielégítően. A legnagyobb előrelépés a következő szakpolitikai területeken történt: a közigazgatási és nemzeti rendszerek hatékonysága (2022. március 1-je óta 141 mérföldkő és cél teljesült 95 intézkedés keretében), egészségügyi ellátás (40 mérföldkő és cél 35 intézkedés keretében), valamint csalások megelőzése (36 mérföldkő és cél 22 intézkedés keretében) (25. ábra).

24. ábra: Az egészségügyet és a rezilienciát támogató kiadások megoszlása szakpolitikai területek szerint

Megjegyzés: Az ábra a szakpolitikai pillérhez való becsült hozzájárulást mutatja be az Európai Bizottság által meghatározott szakpolitikai területek listája szerinti bontásban. A százalékos arány az e szakpolitikai pillér alá besorolt terv teljes részarányára vonatkozik. A szociális kiadások bejelentésére szolgáló, az (EU) 2021/2105 felhatalmazáson alapuló rendeletben meghatározott módszertan teljes mértékben igazodik a hat pillér szerinti kiadások bejelentésére szolgáló

⁵⁷ Kérjük, vegye figyelembe, hogy egyes szakpolitikai területeken (pl. költségvetési politikai, költségvetési irányítási vagy jogállamisági reformok) a releváns intézkedések többnyire olyan reformok, amelyek nem járnak kiadásokkal.

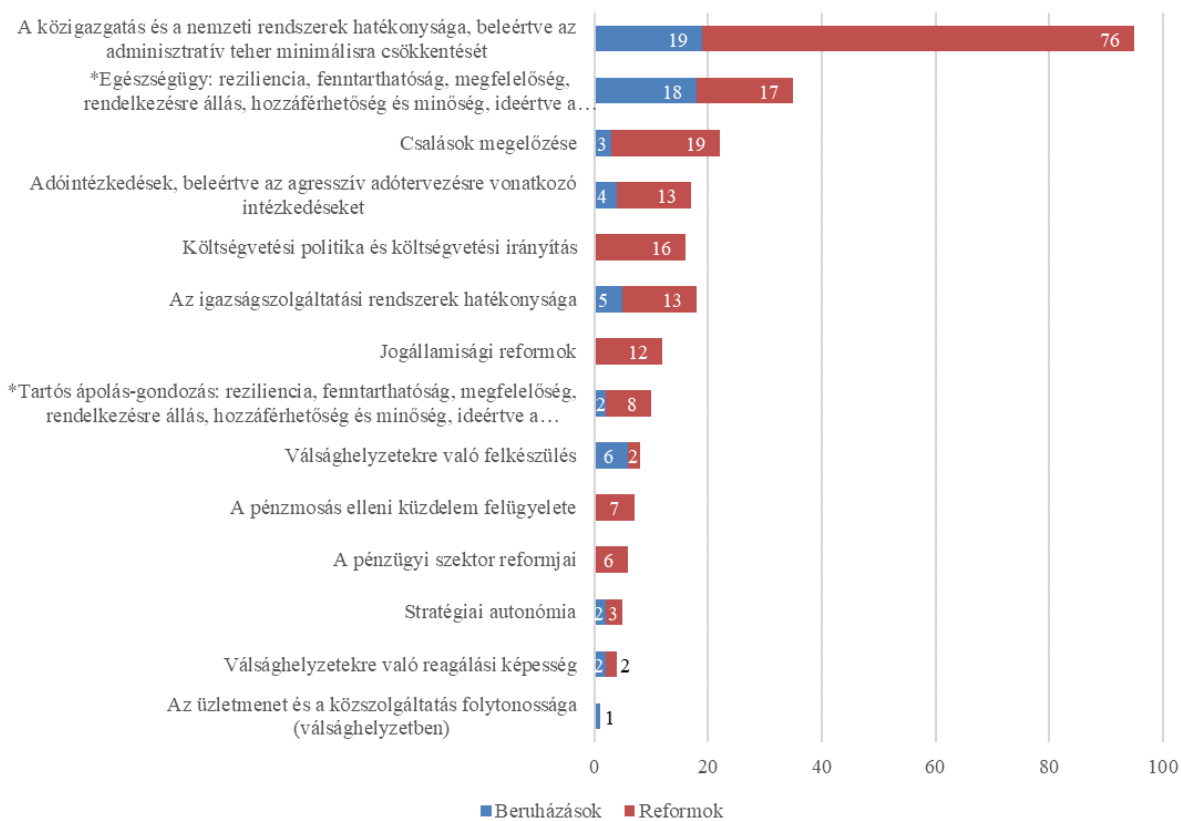
módszertanhoz és beleilleszkedik abba. Ebben a pillérben a csillaggal (*) jelölt szakpolitikai területeket használják a szociális kiadások módszertanához.

Forrás: Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla

Egészségügyi ellátás és tartós ápolás-gondozás

Az RRF keretében számos beruházási és reformprojekt megvalósítása zajlik az egészségügyben, többek között az alapellátás, a járóbeteg-ellátás és a digitális egészségügy területén, az egészségügyi szolgáltatások irányításának, költséghatékonyságának, hozzáférhetőségének és minőségének javítását célzó hatékonyságorientált intézkedésekkel kombinálva. A közelmúltbeli egészségügyi reformok a pandémia okozta kihívásokkal, például a népegészségügyi kapacitások javításával foglalkoznak. A pandémia a szakpolitikát a megelőzés irányába is elmozdította. Több tagállam zajlik olyan reformok és beruházások megvalósítása, amelyeket kifejezetten a mentális egészség ápolásának, valamint a nemzeti egészségügyi stratégiák átfogó átalakításának az igényéhez igazítottak. Olaszország, Litvánia és Portugália például átszervezi egészségügyi rendszerét annak érdekében, hogy helyi szinten javítsa az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést, Lettország, Luxemburg, Lengyelország, Málta és Hollandia pedig az egészségügyi munkaerő megerősítésére törekszik. Összességében a 27 nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervben több mint 43,0 milliárd EUR-t (ami az RRF keretében nyújtott összes vissza nem térítendő pénzügyi támogatás és hitel 8,7 %-a) különítettek el egészségügyi vonatkozású intézkedésekre. Ennek az összegnek mintegy harmadát olyan beruházásokra és reformokra fordítják, amelyek előmozdítják az egészségügyi rendszerek digitalizációját és hozzájárulnak az egészségügyi rendszerek rezilienciájának megerősítéséhez.

25. ábra: Az 5. pilléren belül a legutóbbi éves RRF-jelentés óta kielégítően teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező intézkedések száma szakpolitikai területenként

Megjegyzés: A szociális kiadások bejelentésére szolgáló, az (EU) 2021/2105 felhatalmazáson alapuló rendeletben meghatározott módszertan teljes mértékben igazodik a hat pillér szerinti kiadások bejelentésére szolgáló módszertanhoz és beleilleszkedik abba. Ebben a pillérben a csillaggal (*) jelölt szakpolitikai területeket használják a szociális kiadások módszertanához.

Forrás: Európai Bizottság

Az RRF keretében több tagállam finanszíroz a tartós ápolási-gondozás területére irányuló reformokat és beruházásokat. A megfizethető magas színvonalú tartós ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférés fontos az idősödő népesség és a fogyatékossgal élő személyek gondozási szükségleteinek kielégítése szempontjából. Az RRF összhangban van a tartós ápolás-gondozás területén jelenleg zajló szakpolitikai fejleményekkel, különösen az európai gondozási stratégiával, a szociális jogok európai pillérével és a tartós ápolás-gondozásról szóló tanácsi ajánlással⁵⁸. A reformok célja az otthoni gondozás és a közösségi gondozás ösztönzésének javítása, többek között a gondozás intézményi kitagolása révén. Összesen 7,3 milliárd EUR-t különítettek el 18 tagállam számára összesen 52 (al)intézkedésre (22 reform és 30 beruházás).

Eddig 50 mérföldkő és cél teljesült az egészségügyi ellátás és a tartós ápolás-gondozás szakpolitikai területéhez kapcsolódóan 2022. március 1-je óta.

⁵⁸ A Tanács ajánlása (2022. december 8.) a megfizethető magas színvonalú tartós ápoláshoz-gondozáshoz való hozzáférésről, 2022/C 476/01.

Példák teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező releváns intézkedésekre az egészségügy, valamint gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia pillér keretében („egészségügyi ellátás” és „tartós ápolás-gondozás” szakpolitikai területek)

Reformok:

- **Bulgária** elfogadta a Bolgár Köztársaságnak a 2021–2030-as időszakra szóló, a polgárok mentális egészségére vonatkozó nemzeti stratégiáját, valamint a stratégia végrehajtására vonatkozó cselekvési tervet. Ez a lépés annak a reformnak a része, amelynek célja, hogy releváns ajánlások és intézkedések meghatározása révén biztosítsa az egészségügyi ellátás területén végrehajtandó jövőbeli beruházások és reformok stratégiai alapját. Ennek megfelelően a reform magában foglalja számos, az egészségügyi ellátás releváns területeire kiterjedő stratégia és terv elfogadását.
- **Csehország** a kulcsfontosságú szereplőkkel és érdekelt felekkel konzultálva jóváhagyta a 2022–2030-as időszakra szóló nemzeti onkológiai programot és a program végrehajtásáért felelős nemzeti tanács létrehozását. A mérföldkő ahhoz a reformhoz kapcsolódik, amelynek célja a csehországi rákmegelőzési és -gondozási rendszer rezilienciájának növelése, tükrözve az európai rákellenes tervben meghatározott prioritásokat.
- **Dánia** jelentést adott ki a kritikus fontosságú gyógyszerek készleteinek a Dán Gyógyszerügynökség általi értékeléséről. Ez a mérföldkő ahhoz az intézkedéshez kapcsolódik, amelynek célja a kritikus fontosságú gyógyszerek készleteinek fenntartása és biztosítása Dánia egészségügyi szakellátási ágazatában a fontos gyógyszerek hiányával járó kritikus helyzetek elkerülése érdekében. Dánia egy újabb mérföldkövet is elért azzal, hogy értékelést készített a Covid19-világjárvánnyal összefüggő egészségszorongás távorvoslásának megoldásairól, hogy továbbfejlessze és fokozza a távorvoslás alkalmazását és a betegek bevonását. A mérföldkő egy olyan intézkedés része, amelynek célja új digitális megoldások kifejlesztése, valamint a digitális technológiák széles körű használatának, a betegek bevonásának és a távorvoslásnak az előmozdítása.
- **Olaszországban** hatályba lépett a területi egészségügyi ellátási hálózat új szervezeti modelljének meghatározásáról rendelkező jogszabály. Ez a mérföldkő egy olyan reformhoz kapcsolódik, amely létrehozza a területi egészségügyi ellátás új modelljét, és a megelőzésre fókuszáló új intézményi struktúrát teremt az egészség, a környezet és az éghajlatváltozás terén.
- **Portugália** biztosította a mentális egészségről szóló új törvényerejű rendelet hatálybalépését, amely meghatározza a mentális egészségápolási szolgáltatások szervezésére, irányítására és értékelésére vonatkozó irányadó elveket. Ez a mérföldkő a mentális egészségre irányuló reform egyik fő pillére, amelynek célja a mentális egészség kezelésének javítása Portugáliában azáltal, hogy kedvezőbb keretfeltételeket

teremt az intézményi kitagoláshoz a mentális betegségben szenvedő betegek vonatkozásában, bővíti a helyi és integrált folyamatos ellátási szolgáltatásokat a mentális egészség területén, igazságügyi pszichiátriai szolgáltatásokat szervez, valamint regionális egészségügyi terveket hajt végre a demenciára vonatkozóan.

Beruházás

- **Ausztria** elfogadta és közzétette az új egészségügyi alapellátási egységek létrehozására és a már meglévő egészségügyi alapellátási egységek fejlesztését célzó projektekre vonatkozó támogatási iránymutatásokat. Ez a lépés annak a beruházásnak a része, amelynek célja, hogy a népegészségügy és az egészségügyi alapellátás megerősítése révén javítsa az egészségügyi ellátás fenntarthatóságát és rezilienciáját.

Intézményi reziliencia

Folyamatban van az intézményi rezilienciát fokozó intézkedések végrehajtása is. Számos tagállam jelentős jogállamisági reformokat fogadott el, például javították a jogalkotási folyamat minőségét vagy megerősítették az igazságszolgáltatás függetlenségét. Jelentős előrelépés történt az igazságszolgáltatási rendszerek hatékonyságának megerősítése terén is, olyan célzott intézkedésekkel, amelyek az eljárások szervezeti átalakításától a bíróságok szerkezetének megreformálásáig terjednek. A tagállamok erőfeszítései lehetővé tették továbbá a korrupció elleni küzdelem fokozását és a pénzmosás elleni küzdelem felügyeletének javítását, különösen nemzeti szakpolitikai dokumentumok, például cselekvési tervek és stratégiák elfogadása révén.

Már sor került számos olyan intézkedés végrehajtására, amelyek célja az uniós polgárokat és vállalkozásokat szolgáló modern és agilis közigazgatás megvalósítása. Ezek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásának nyomán következtek, ellenőrzésére és kontrolljára irányuló beruházásoktól a közigazgatás egyszerűsítését és az adminisztratív akadályok felszámolását célzó reformokig terjednek. Folyamatban van több, a közigazgatás digitalizálását célzó intézkedés, például Luxemburgban és Horvátországban. Egyes tagállamok a közszolgálati kapacitásokra, pontosabban az átláthatóbb munkaerő-felvételi rendszerekre és a közigazgatásban az ideiglenes foglalkoztatás csökkentésére összpontosítottak.

Az RRF keretében már végrehajtott, válsághelyzetekre való felkészülési és válaszintézkedések többsége az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra, az egészségügyi ellátásra és a digitális technológiára irányul. Folyamatban vannak a hatékony, biztonságos és megosztott kritikus digitális infrastruktúrákra irányuló intézkedések, beleértve a kormányzati alkalmazottak biztonságos mobiltávközlő rendszerét. Jelentős erőfeszítések történtek az erdőgazdálkodás, valamint az erdőtüzek megelőzése és hatásuk csökkentése terén. Az egészségügyben fokozódott a távorvoslás térnyerése – miközben folyamatban van a kapcsolódó intézkedések végrehajtása –, ami segített enyhíteni az egészségügyi szolgáltatások nyújtásában a Covid19-válság által okozott zavarokat.

Példák teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező releváns intézkedésekre az egészségügy, valamint gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia pillér keretében („a közigazgatás hatékonysága” szakpolitikai terület)

Reformok:

- **Ausztriában** hatályba lépett a digitalizálási alapról szóló törvény. Ez a törvény felgyorsítja a szövetségi közigazgatás digitalizálását, javítva a polgároknak és a vállalkozásoknak nyújtott szolgáltatásokat.
- **Bulgária** elfogadta az Emberi Jogok Európai Bírósága által hozott ítéletek végrehajtásának ütemtervét.
- **Horvátország** új korrupcióellenes stratégiát fogadott el a 2021–2030-as időszakra. Ennek célja a korrupció elleni küzdelem intézményi és szabályozási keretének megerősítése, a hatóságok által végzett munka átláthatóságának és nyitottságának fokozása, az integritás és az összeférhetetlenség kezelésére szolgáló rendszerek megerősítése, a közbeszerzési rendszerben rejlő korrupcióellenes lehetőségek kibővítése, valamint a társadalmi tudatosság növelése a korrupció által okozott károkkal, a szabálytalanságok bejelentésének szükségességével és az átláthatóság növelésével kapcsolatban.
- **Cipruson** törvény lépett hatályba a csalást és korrupciót bejelentő személyek belső szankciókkal szembeni védelméről. Ez a törvény a Korrupció Elleni Független Hatóság létrehozásáról szóló törvény hatálybalépésével, valamint a döntéshozatal és a kapcsolódó kérdések átláthatóságáról szóló törvény hatálybalépésével együtt nagyobb koherenciát biztosít a korrupció elleni küzdelem terén.
- **Görögország** a kísérleti szakaszra vonatkozó elsődleges jogszabályok elfogadásával elindította a teljesítményalapú bérrendszer bevezetését a közigazgatásban.
- **Málta** a bírák és ügyészek kinevezése és elbocsátása módjának reformja révén megerősítette az igazságszolgáltatás függetlenségét. Emellett a bírák kinevezésével foglalkozó bizottság jelenleg főként a bírói testület tagjaiból áll a politikai beavatkozás kockázatának csökkentése érdekében. Ma már nyilvános pályázati felhívásokat kell közzétenni az igazságszolgáltatásban betöltendő álláshelyekre, ami növelni fogja a kinevezési folyamat átláthatóságát.

Máltán megváltozott a bírák kinevezésével foglalkozó bizottság összetétele

Szerzői jog: Málta kormánya

- **Málta** továbbá átfogó korrupcióellenes intézkedéscsomagot hajtott végre, ami magában foglalta a csalás és korrupció elleni nemzeti stratégia közzétételét, valamint jogszabályi megerősítés biztosítását a Korrupció Elleni Állandó Bizottságnak annak érdekében, hogy jelentéseit közvetlenül továbbítsa a legfőbb ügyésznek.
- **Szlovákia** átszervezte igazságügyi térképét, és új bírósági rendszert határozott meg. A reform célja, hogy jobban megszervezzék és strukturálják a különböző bírósági napirendeket és azok fizikai elhelyezkedését, valamint a bírák bírósági napirendek és körzetek közötti (újra)elosztását, ezáltal lehetőséget teremtve a hatékonyabb és gyorsabb bírósági határozatokra.

Költségvetési reziliencia és adózás

Számos tagállam már fontos intézkedéseket hajtott végre az RRF keretében az államháztartási gazdálkodás javítása érdekében, mind a bevételi, mind a kiadási oldalon. Számos intézkedés irányul az adóbeszedés javítására és az adókijátszás visszaszorítására, többek között az ügyletek, az adóbeszedés és az ellenőrzésre való kiválasztás digitalizálásának előmozdítása révén. Ezek az intézkedések várhatóan támogatják majd a nemzeti bevételeket, felveszik a harcot az árnyékgazdaság ellen, és csökkentik az adófizetők megfelelési költségeit. Néhány tagállam elindította adórendszerének átfogó reformját is, amelynek célja a gazdasági növekedés támogatása és az adórendszer méltányosabbá tétele. A közkiadásokat illetően számos tagállam lépéseket tett a kiadásokra irányuló felülvizsgálatok elindítása és a nemzeti költségvetési folyamatba való beépítése érdekében, illetve ahol ez már megvalósult, azok kialakításának javítása és irányításának megerősítése érdekében. Néhány tagállam olyan intézkedéseket is hozott, amelyek célja az állami tulajdonban lévő vállalatok igazgatásának javítása, a költségvetési előrejelzési eszközök fejlesztése és a számviteli keret finomítása.

Példák teljesített mérőföldkövekkel és célokkal rendelkező releváns intézkedésekre az egészségügy, valamint gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia pillér keretében („kölségvetési politika”, „kölségvetési irányítás” és „adóintézkedések” szakpolitikai területek)

Reformok:

- **Olaszország** az adókijátszás elleni átfogó intézkedéseket hajtott végre, amelyek a megfelelés ösztönzésére és az ellenőrzések javítására irányultak. Finomították az adóellenőrzések célzottságát a gépi tanulási technikáknak és az egymáshoz kapcsolódó adatkészleteknek köszönhetően, amelyek immár az elektronikus tranzakciókra vonatkozó vállalati adatokat is magukban foglalják. Olaszország a korábban mentesített ágazatokra is kiterjesztette az elektronikus számlázás kötelező használatát, tovább ösztönözte az elektronikus fizetést, és továbbfejlesztette a nyugták lottójátékát a számlázás elmulasztásának visszaszorítása érdekében.
- **Spanyolország** a felelősségteljes költségvetési gazdálkodásért felelős független hatóságon (AIReF) belül állandó egységet hozott létre a kiadásokra irányuló felülvizsgálatok elvégzésére, és átalakította a pénzügyminisztérium szervezeti felépítését a kiadásokra irányuló felülvizsgálatok során megfogalmazott ajánlások szisztematikus nyomon követése érdekében. E reformok célja a közkiadások minőségének javítása. Spanyolország felülvizsgálta továbbá az adókijátszás és adócsalás elleni törvényt, és frissítette az adóügyekben nem együttműködő országok és területek spanyol jegyzékét. Ezen intézkedések célja nagyobb adózási fegyelem elérése és az adórendszer méltányosabbá tétele.

Beruházások:

- **Románia** olyan beruházást valósított meg, amelynek célja az adóigazgatás javítása integrált kockázatkezelés révén. A beruházás várhatóan hatással lesz az adózási fegyelem és a költségvetési bevételek elérésének szintjére, biztosítva a versenyképes piaci környezetet és növelve az adóbeszedés hatékonyságát. Ez a konkrét intézkedés azt irányozza elő, hogy legalább 150 000 pénztárgép kapcsolódjon a nemzeti adóhatóság elektronikus rendszeréhez. A teljes körű kapcsolódásnak kezelnie kell különösen a kereskedelem területén elkövetett csalásokat, és hozzá kell járulnia a héabevétel-kiesés csökkentéséhez.

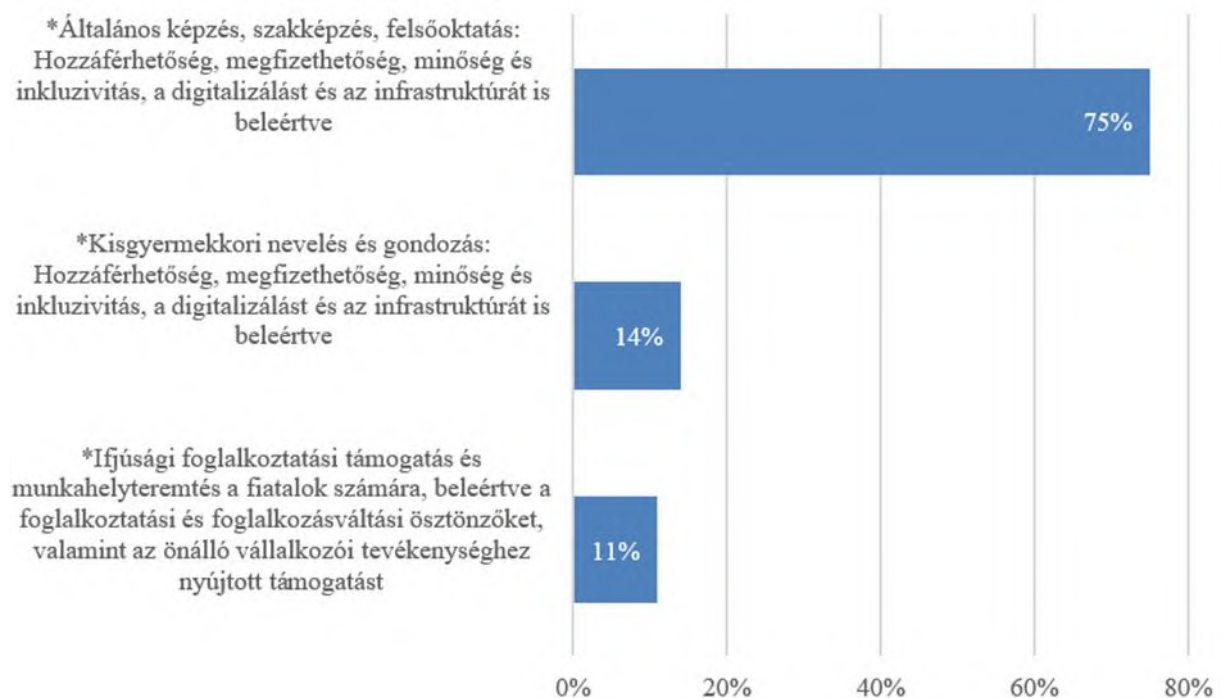
3.6. Az eszköz hozzájárulása a következő generációra, a gyermekekre és a fiatalokra – így például az oktatásra és a készségekre – vonatkozó szakpolitikákhoz (6. pillér)

A következő generációra, a gyermekekre és a fiatalokra vonatkozó szakpolitikák keretében hozott intézkedések elsősorban az oktatásra, a képzésre, a kisgyermekkorai nevelésre és gondozásra, valamint az ifjúsági foglalkoztatást támogató intézkedésekre összpontosítanak. A Tanács által eddig elfogadott 27 helyreállítási és rezilienciaépítési terv

mintegy 54,9 milliárd EUR-val támogatja a 6. pillért. A hatodik pillérhez kapcsolódó összes kiadás mintegy háromnegyede járul hozzá az általános oktatáshoz, a szakképzéshez és a felsőoktatáshoz. A fennmaradó 25 % majdnem egyenlő arányban oszlik meg a kisgyermekkorai nevelés és gondozás, valamint az ifjúsági foglalkoztatási támogatás között. A pilléren belüli kiadások megoszlását a 26. ábra mutatja be.

Az eddig kielégítően teljesített 705 mérföldkő és cél közül 64 járul hozzá a 6. pillérhez, beleértve a 2022. március 1-je óta kielégítően teljesített 61 mérföldkövet és célt. 2022. március 1-je óta az általános oktatás, a szakképzés és a felsőoktatás szakpolitikai területén hozott 45 intézkedés keretében 56 mérföldkő és cél teljesült (27. ábra). A 6. pillér mérföldkövei és céljai olyan intézkedésekhez kapcsolódnak, amelyek javítják a minőséget, fokozzák az oktatási rendszerek hozzáférhetőségét és inkluzív jellegét, megerősítik az aktív munkaerőpiaci szakpolitikákat, támogatják a digitális transzformációt az oktatásban, képzést és támogatást nyújtanak a tanároknak, előmozdítják a szakképzés korszerűsítését, továbbá támogatják a felsőoktatást, valamint a közigazgatással és a vállalkozásokkal való együttműködést.

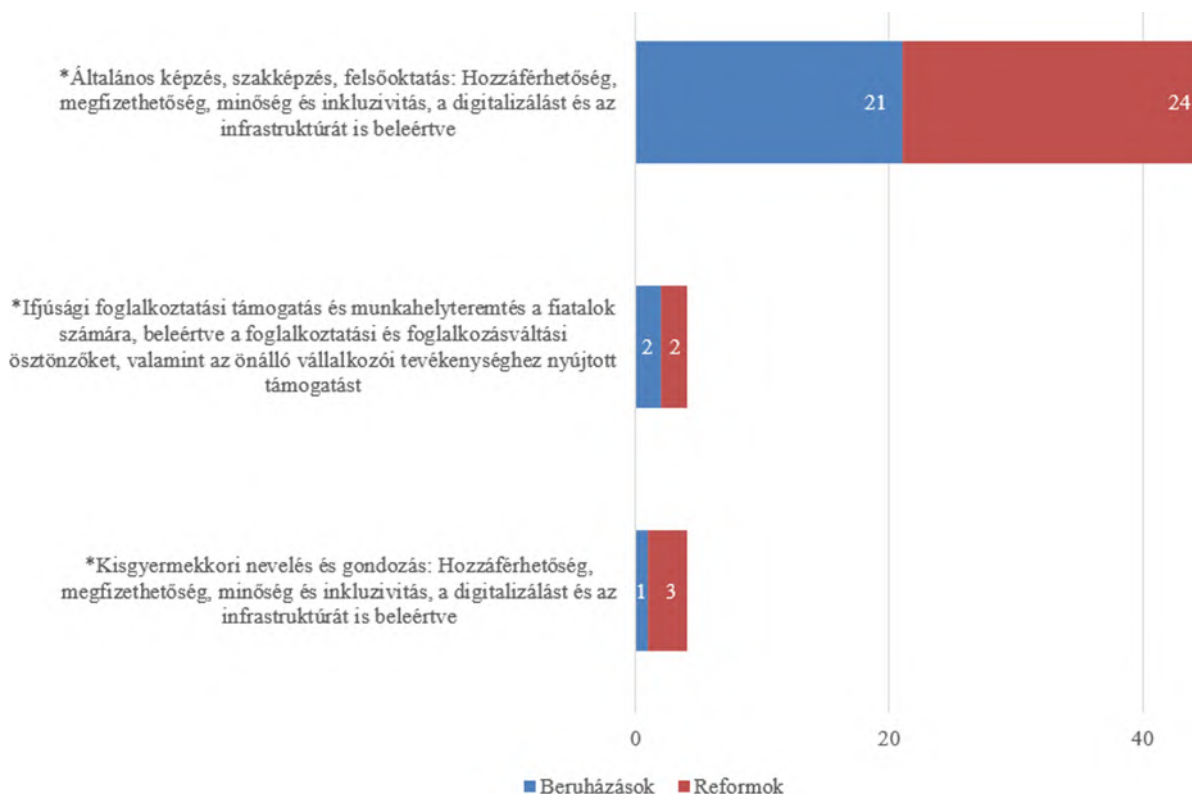
26. ábra: A következő generációra vonatkozó szakpolitikákat támogató kiadások szakpolitikai területek szerinti bontása

Megjegyzés: Az ábra a szakpolitikai pillérhez való becsült hozzájárulást mutatja be az Európai Bizottság által meghatározott szakpolitikai területek listája szerinti bontásban. A százalékos arány az e szakpolitikai pillér alá besorolt terv teljes részarányára vonatkozik. A szociális kiadások bejelentésére szolgáló, az (EU) 2021/2105 felhatalmazáson alapuló rendeletben meghatározott módszertan teljes mértékben igazodik a hat pillér szerinti kiadások bejelentésére szolgáló módszertanhoz és beilleszkedik abba. Ebben a pillérben a csillaggal (*) jelölt szakpolitikai területeket használják a szociális kiadások módszertanához.

Forrás: Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla

27. ábra: Az 6. pilléren belül a legutóbbi éves RRF-jelentés óta kielégítően teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező intézkedések száma szakpolitikai területenként

Megjegyzés: A szociális kiadások bejelentésére szolgáló, az (EU) 2021/2105 felhatalmazáson alapuló rendeletben meghatározott módszertan teljes mértékben igazodik a hat pillér szerinti kiadások bejelentésére szolgáló módszertanhoz és beleilleszkedik abba. Ebben a pillérben a csillaggal (*) jelölt szakpolitikai területeket használják a szociális kiadások módszertanához.

Forrás: Európai Bizottság

Általános oktatás, szakképzés és felsőoktatás: Hozzáférhetőség, megfizethetőség, minőség és inkluzivitás, a digitalizálást és az infrastruktúrát is beleértve

Az általános iskolai oktatásba irányuló beruházások és reformok összesen több mint 43,2 milliárd EUR értékben támogatják majd a minőség és az inkluzivitás javítását. Egyes tagállamok személyre szabott támogatást nyújtanak a hátrányos helyzetű iskoláknak és diákoknak, ideértve a mentorálást, többek között a tanulási hiányosságok leküzdése és a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében. Más intézkedések olyan beruházásokat foglalnak magukban, amelyek az oktatási órák számának növelésére és az egész napos iskoláztatás lehetővé tételére irányulnak. Számos intézkedés foglalkozik olyan kérdésekkel, mint például tantervi reformok végrehajtása, a tanárok felvételi mechanizmusainak reformja, a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásának javítása, a gyengén teljesítő diákok támogatása, az iskolák külső értékelésének javítása vagy a szegregáció felszámolására irányuló intézkedések támogatása.

A legtöbb ország tervezi az iskolák digitális infrastruktúrájára és hálózati összekapcsolhatóságára irányuló beruházások végrehajtását, sok esetben a hátrányos helyzetű és vidéki iskolákra összpontosítva. E beruházások közé tartozik az osztálytermek rugalmas és összekapcsolt tanulási környezetté alakítása, valamint a tanulók és a tanárok digitális eszközökkel való ellátása a digitális szakadék csökkentése érdekében. A tanulók

digitális kompetenciái javulni fognak az iskolai tantervek kiigazítása, valamint a digitális erőforrások és digitális tartalmak fejlesztése révén. Számos tagállam terve tartalmaz a digitális oktatással kapcsolatos pedagógusképzést.

Egyes tagállamok arra fogják használni az RRF-et, hogy az intézkedések széles körével támogassák felsőoktatásuk átalakítását. Az ilyen intézkedések közé tartozik a tanulmányi programok korszerűsítése, a tanulási helyszínek bővítése, új kurzusok indítása, a finanszírozási modellek felülvizsgálata a felsőoktatásban, minőségbiztosítási és irányítási mechanizmusok kidolgozása, pályakövetési rendszerek bevezetése, valamint a felsőoktatás nemzetközivé tétele. Továbbá számos tagállam támogatja majd a felsőoktatáshoz való hozzáférés javítását, így például Belgium, Bulgária, Horvátország, Spanyolország, Franciaország, Írország, Lengyelország, Portugália, Románia, Finnország és Svédország.

Kisgyermekkorai nevelés és gondozás: Hozzáférhetőség, megfizethetőség, minőség és inkluzivitás, a digitalizálást és az infrastruktúrát is beleértve

A minőségi inkluzív kisgyermekkorai nevelésbe és gondozásba irányuló, több mint 8 milliárd EUR összegű beruházások és reformok várhatóan növelni fogják a részvételi arányt, különösen a hátrányos helyzetű csoportok körében, és ezáltal csökkentik az egyenlőtlenségeket, valamint hozzájárulnak az európai gyermekgarancia végrehajtásához⁵⁹. A tagállamok több mint fele határozott meg olyan intézkedéseket, amelyek célja a kisgyermekkorai neveléshez és gondozáshoz való hozzáférés javítása a kapacitások bővítése, valamint az inkluzivitás és/vagy a minőség javítása révén. A jó minőségű, megfizethető kisgyermekkorai nevelés és gondozás biztosítása elősegíti egyrészt az esélyegyenlőséget valamennyi gyermek számára, függetlenül társadalmi-gazdasági háttérüktől, másrészt pedig a gondozók – leggyakrabban nők – munkaerőpiaci integrációját, csökkentve a szegénység, illetve a társadalmi kirekesztés kockázatát. Az infrastruktúra kiépítésére és felújítására irányuló beruházásokat sok esetben reformok kísérik. Az országok például azt tervezik, hogy csökkentik a kötelező iskola előtti nevelés kezdetének korhatárát, bevezetik a helyre való törvényes jogosultságot, felülvizsgálják a finanszírozási modellt, csökkentik a kisgyermekkorai nevelési és gondozási díjakat, javítják a fogyatékossgal élő gyermekek korai diagnosztizálását és támogatását, felülvizsgálják a kisgyermekkorai nevelést és gondozást végző személyzet felvételi rendszerét, és elfogadják a képzéshez való hozzáférést és a személyzet további professzionalizálásának lehetőségeit megkönnyítő jogi keretet.

Ifjúsági foglalkoztatási támogatás és munkahelyteremtés a fiatalok számára, beleértve a foglalkoztatási és foglalkozásváltási ösztönzőket, valamint az önálló vállalkozói tevékenységhez nyújtott támogatást

Az ifjúsági foglalkoztatást támogató intézkedések magukban foglalják a szakmai gyakorlatok támogatását, a fiataloknak nyújtott állami foglalkoztatási szolgálatok teste szabására irányuló beruházásokat, az ifjúsági coaching és a foglalkoztatást és az autonómiát

⁵⁹ A Tanács (EU) 2021/1004 ajánlása.

elősegítő egyéni tanácsadás javítását, valamint a fiatalok magánszektor általi foglalkoztatását ösztönző programokat, mintegy 6,1 milliárd EUR értékben.

Példák teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező releváns intézkedésekre a következő generációra vonatkozó szakpolitikák pillére keretében

Reformok:

- **Bulgária** három mérföldkövet teljesített, amelyek célja az oktatási rendszer hatékonyságának növelése minden szinten – az iskola előtti nevelés, az iskolai oktatás és a felsőoktatás szintjén. Ezek közé tartoznak az iskola előtti nevelésről és az iskolai oktatásról szóló törvény és a kapcsolódó másodlagos jog módosításai, többek között az iskola előtti nevelés kötelezővé tétele négyéves kortól, a felsőoktatási törvény módosításai a felsőoktatási intézmények felülvizsgált akkreditációs rendszerének bevezetése érdekében, valamint a nemzeti felsőoktatási térkép elfogadása.

Bulgária javította iskolarendszerének hatékonyságát

- **Csehország** több mérföldkövet és célt teljesített az oktatás területén. A reform során felülvizsgálták az alapfokú, alsó középfokú és felső középfokú iskolák tanterveit a digitális jártasság és a fejlett informatikai készségek – például az adatfeldolgozás és -modellezés, a kódolás és programozás, a robotika és a virtuális/kibővített valóság terén – előmozdítása érdekében. Ezen túlmenően legalább 20 kiválasztott egyetemen támogatják a továbbképzésre és átképzésre irányuló új tanulmányi programok kidolgozását.
- **Olaszországban** hatályba lépett a tanári szakma reformja. A reform négy pontból áll: i. a nyilvános versenyeztetési eljárások javítása és egyszerűsítése; ii. a tanári szakma megkezdéséhez szükséges képesítés megerősítése; iii. hatékonyabb tanári mobilitási keret létrehozása a tanítás folytonossága érdekében; és iv. a teljesítményértékeléshez és a folyamatos szakmai fejlődéshez kapcsolódó szakmai előmenetel meghatározása.

Beruházások:

- **Csehország** 74 000 digitális eszközt (táblagépeket, laptopokat, mobiltelefonokat stb.) biztosított 4 102 általános és középiskola számára távtanulás céljára.

3.7. Az eszköz hozzájárulása a szociálpolitikához, ideértve a nemek közötti egyenlőséget, valamint a gyermekeket és a fiatalokat

Szociálpolitika

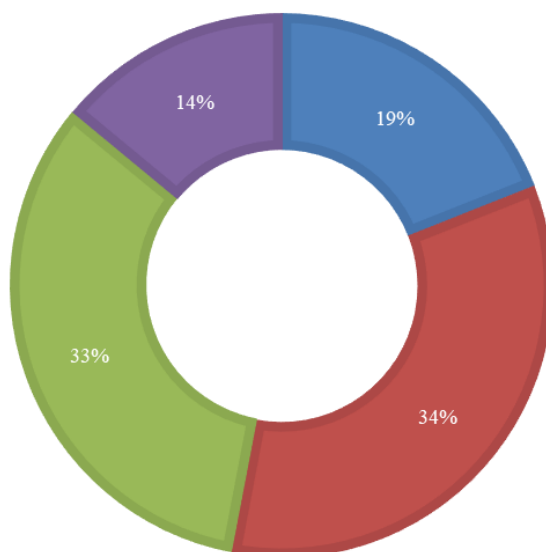
A tagállamok jelentős számban foglaltak bele helyreállítási és rezilienciaépítési terveikbe a szociálpolitikát előmozdító intézkedéseket, többek között a nemek közötti egyenlőséggel, valamint a gyermekekkel és a fiatalokkal kapcsolatban, támogatva ezzel a szociális jogok európai pillérének megvalósítását. A szociálpolitikát előmozdító 2 042 mérföldkő és cél közül 213 mérföldkő vagy cél már teljesült, 199 közülük 2022. március 1-je óta teljesült (a foglalkoztatáshoz és a készségekhez, az oktatáshoz és a kisgyermekkorai neveléshez és gondozáshoz, az egészségügyhöz és a tartós ápolás-gondozáshoz, valamint a szociálpolitikákhoz hozzájáruló intézkedések célzott elemzését lásd a 3.4., 3.5. és 3.6. szakaszban).

A tagállamok összesen 139,8 milliárd EUR-t különítettek el szociális kiadásokra⁶⁰, ami a teljes becsült kiadások mintegy 28 %-át teszi ki. Ennek az összegnek mintegy harmadát az oktatással, valamint a kisgyermekkorai neveléssel és gondozással kapcsolatos kiadásokra fordítják, további egyharmadát pedig az egészségügyre és a tartós ápolás-gondozásra fordítják, míg a fennmaradó részt a foglalkoztatásra és a készségekre, valamint a szociálpolitikára fordított kiadások között osztják el (28. ábra).

⁶⁰ Tekintettel a szociális kiadások fontosságára a Covid19-világjárvány után, az RRF-rendelet felhatalmazta a Bizottságot arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadjon el annak érdekében, hogy módszertant határozzon meg az RRF keretében szociális célokra, többek között a gyermekekre és a fiatalokra fordított kiadásokról szóló jelentéstétel céljából (29. cikk (4) bekezdés b) pont). A Bizottság által elfogadott módszertan az eszköz által finanszírozott, reformokkal és beruházásokkal kapcsolatos összes kiadást kilenc átfogó szakpolitikai területre sorolja, amelyeket ezt követően négy szociális kategóriába sorolnak: 1. foglalkoztatás és készségek, 2. oktatás és gyermekgondozás, 3. egészségügy és tartós ápolás-gondozás, valamint 4. szociálpolitika. Lásd az [\(EU\) 2021/2105 felhatalmazáson alapuló rendeletet](#).

28. ábra: Az RRF szociális kiadásainak aránya főbb szociális kategóriák szerint

■ Foglalkoztatás és készségek ■ Oktatás és gyermekgondozás ■ Egészségügy és tartós ápolás-gondozás ■ Szociálpolitika

Megjegyzés: Ez az ábra az összes jóváhagyott helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő becsült szociális kiadások megoszlását mutatja. A szociális kategóriák meghatározása és alkalmazása a Bizottság által az (EU) 2021/2105 felhatalmazáson alapuló rendeletben, az Európai Parlamenttel és a tagállamokkal folytatott konzultációt követően elfogadott módszertan alapján történik.

Forrás: Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla

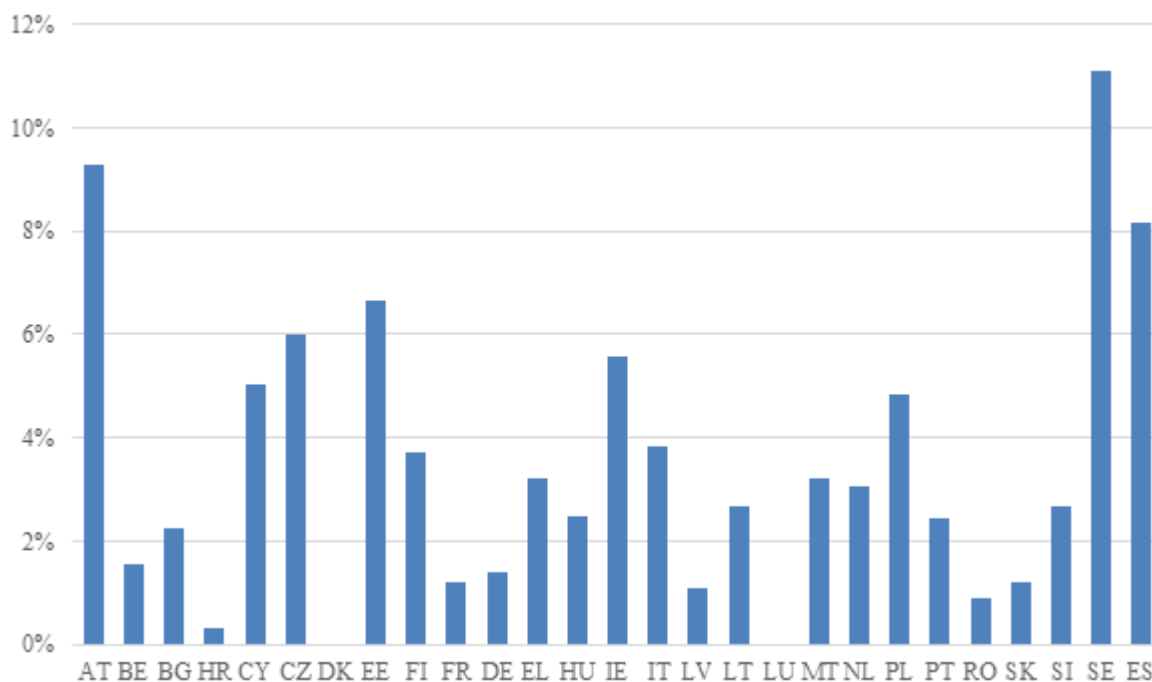
Nemek közötti egyenlőség

A tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési tervei többféle módon járulnak hozzá a nemek közötti egyenlőséghez. A 27 elfogadott terv 134, a nemek közötti egyenlőségre összpontosító (al)intézkedést tartalmaz, valamint számos olyan reformot és beruházást, amelyek kifejezetten az általános értelemben vett esélyegyenlőséghez való hozzájárulásra irányulnak. A nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos intézkedések tagállamonkénti bontását a 29. ábra⁶¹⁶² tartalmazza.

⁶¹A szám adatok szemléltető jellegűek, minőségi elemzésre szolgálnak, és nem képezik a tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési terveinek összehasonlító értékelését. Az egyes nemzeti tervekben szereplő intézkedések száma és szerkezete, valamint a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kötelezettségvállalások kifejezésére szolgáló megközelítés nagymértékben eltérő. Részletesebb elemzés az egyes jóváhagyott tervekkel kapcsolatban az Európai Bizottság által elfogadott szolgálati munkadokumentumokban, valamint a [helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytáblán](#) az [egyenlőségről szóló tematikus elemzésben](#) található.

⁶² Az (EU) 2021/2105 felhatalmazáson alapuló rendeletben meghatározott, szociális kiadások bejelentésére szolgáló módszertant követve a Bizottság megjelölte a nemek közötti egyenlőségre összpontosító intézkedéseket. Megjegyzendő, hogy a Bizottság ezt a módszertant nemcsak a szociális jellegű intézkedésekre, hanem az elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő, a nemek közötti egyenlőségre összpontosító valamennyi egyéb intézkedésre is alkalmazta annak érdekében, hogy azokat jobban meg lehessen ragadni a tervekben. Az érintett intézkedéseknek nem kellett feltétlenül a nemek közötti egyenlőségre összpontosulniuk. A meg nem jelölt intézkedések is hatással lehetnek a nemek közötti egyenlőségre. Az itt bemutatott szám adatok az ilyen fókuszú intézkedések *számát* és *arányát* mutatják, nem pedig az azokhoz kapcsolódó költségeket.

29. ábra: A nemek közötti egyenlőségre összpontosító intézkedések aránya (%-ban) az elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben

Forrás: Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla

Az esélyegyenlőséghez kifejezetten hozzájáruló intézkedések mellett a tagállamok más olyan reformokat és beruházásokat is belefoglaltak terveikbe, amelyek az egyenlőséggel kapcsolatos megfontolások általános érvényesítésére irányulnak. Ez néha konkrét részcélokat vagy egyéb rendelkezéseket von maga után, amelyek biztosítják, hogy az egyes csoportok igényeit más szakpolitikai területeken is figyelembe vegyék. Ugyanakkor, még ha a munkaerőpiac, a lakhatás, az energia, a közlekedés és a digitalizáció területén hozott intézkedések kezdetben nem is tekinthetők az egyenlőséghez hozzájáruló szakpolitikáknak, hatékony végrehajtásuk jelentős mértékben hozzájárulhat az esélyegyenlőség előmozdításához. Előfordulhat például, hogy az infrastruktúrára, a közforgalmú személyszállításra vagy a digitális konnektivitásra irányuló reformokat és beruházásokat nem az esélyegyenlőség céljára dolgozták ki, viszont kedvező hatást gyakorolhatnak a távoktatáshoz, az alapvető (egészségügyi) szolgáltatásokhoz és a közművekhez való hozzáférés tekintetében, vagy azáltal, hogy lehetővé teszik a mozgásukban korlátozott vagy távoli területeken élő személyek számára a gazdasági tevékenységekben és a társadalmi életben való részvételt.

A tagállamok haladnak a nemek közötti egyenlőségre összpontosító intézkedések végrehajtásával. A 27 helyreállítási és rezilienciaépítési tervben a nemek közötti egyenlőségre összpontosító 134 (al)intézkedés közül 25 (al)intézkedés tartalmaz teljesített mérföldköveket vagy célokat, amelyek közül 20 mérföldkő vagy cél 2023. március 1-je óta teljesült. Az alábbi keretes írásban példákat mutatunk be teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező, a nemek közötti egyenlőségre összpontosító intézkedésekre.

Példák teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező, a nemek közötti egyenlőségre összpontosító releváns intézkedésekre

Reformok:

- **Horvátország** új munkaügyi törvényt fogadott el, amely rendelkezéseket tartalmaz a munkaidő és a munkahely rugalmasabb kezelésére, valamint a nemek közötti bérszakadék csökkentésére vonatkozóan. Ez a nagyobb rugalmasság lehetővé teszi különösen a szülők és a gondozók számára, hogy nagyobb mértékben éljenek a részmunkaidőben való munkavégzés lehetőségével.
- **Spanyolország** új jogszabályt vezetett be, hogy biztosítsa a férfiak és nők egyenlő díjazását az egyenlő értékű munkáért járó egyenlő bér kötelezettségének előírásával, támogatva a bértranszparenciát a megkülönböztetés felismerése és elkerülése érdekében, valamint eszközök kidolgozásával a bértranszparencia elvének tiszteletben tartása érdekében.

Beruházások:

- **Olaszország** nők által vezetett vállalkozások létrehozását és növekedését támogató beruházást hajtott végre, melynek során létrehozott egy új alapot, két meglévő alapot pedig megerősített 2021-től. A kapcsolódó mérföldkö kielégítően teljesült az első kifizetési kérelem részeként. Az első 700 vállalkozás várhatóan 2023 júliusától válik jogosulttá támogatásra, és a nemzeti adatok szerint 2023 júniusáig több mint 1 000 vállalkozást választottak ki hivatalosan. Olaszország létrehozta továbbá a nemek közötti egyenlőség tanúsítási rendszerét a nemek közötti egyenlőséget támogató vállalati gyakorlatok előmozdítása és ösztönzése érdekében.

Gyermekek és fiatalok

A gyermekekre és a fiatalokra összpontosító 425 (al)intézkedés számos szakpolitikai területre terjed ki, elsősorban az oktatás és képzés területén. A következő generációra, a gyermekekre és a fiatalokra vonatkozó – például az oktatás és képzés területéhez kapcsolódó – szakpolitikák célzott elemzése a 3.6. szakaszban található.

A 27 helyreállítási és rezilienciaépítési tervben a fiatalokra és a gyermekekre összpontosító intézkedések közül 83 (al)intézkedés tartalmaz teljesített mérföldköveket vagy célokat, amelyek közül 79 teljesített mérföldkövel vagy céllal rendelkező (al)intézkedés 2022. március 1-je óta teljesült. Számos tagállam indított el a gyermekeket és a fiatalokat támogató reformokat és beruházásokat. Az alábbi keretes írásban példákat mutatunk be teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező, a gyermekeket és a fiatalokat támogató intézkedésekre.

Példák teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező, a gyermekekre és a fiatalokra összpontosító releváns intézkedésekre

Reformok:

- **Ausztria** felzárkóztató oktatási csomagot és kapcsolódó támogatási intézkedéseket vezetett be, amelyek különösen a hátrányos helyzetű tanulókra összpontosulnak, ideértve a támogató foglalkozásokhoz szükséges források biztosítását, a csoportok/osztályok felosztását, az egyéni támogató intézkedéseket és kiegészítő foglalkozásokat a nyári szünetekre. Már sor került számos különfoglalkozásra, amelyek célja a Covid19-világjárvány során jelentkező tanulási nehézségek és esetleges oktatási veszteségek kompenzálása.
- **Bulgária** végrehajtotta az iskola előtti nevelés és az iskolai oktatás, valamint az egész életen át tartó tanulás reformjának első részét, amely új kötelezettséget vezet be, miszerint a gyermekeknek négyéves kortól részt kell venniük az iskola előtti nevelésben. A törvény egyéb módosításai között szerepelt a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (STEM) alaptantervének aktualizálása, valamint további távtanulási lehetőségek.
- **Litvánia** megkezdte pályaaorientációs rendszerének reformját, amelynek középpontjában a pályaválasztási tanácsadás és az egész életen át tartó tanulás áll, a munkaerőpiaci kínálat és kereslet hatékonyabb összekapcsolása érdekében. Az első befejezett lépések során kidolgozták a rendszer keretét és irányítását, a karrier-tanácsadó szakemberek kompetenciakövetelményeit, a nyújtott szolgáltatások finanszírozási rendszerét, valamint az intézmények és a szociális partnerek szerepvállalásának körét.
- **Málta** elkezdte a minőségi inkluzív oktatás előmozdítását célzó reform végrehajtását, többek között azzal, hogy az autizmussal foglalkozó egységeket hozott létre a középiskolákban az autizmus spektrumon lévő fiatalok számára, akik így már hozzáférnek a sajátos oktatási igényeiket kielégítő eszközökhöz.

Beruházások:

- **Franciaország** a fiatalok foglalkoztatásának előmozdítása érdekében 2021 első felében több mint 337 000 esetben nyújtott foglalkoztatási támogatást 26 év alatti fiatalok számára. A támogatást a munkáltatónak fizették ki, amennyiben határozott idejű (legalább három hónapos) vagy határozatlan idejű szerződést kötött 26 év alatti fiatalokkal, mérsékelt képzettséget igénylő vagy pályakezdő állások betöltésére.

Hátrányos helyzetű csoportok

Több tagállam helyreállítási és rezilienciaépítési terve olyan intézkedéseket is tartalmaz, amelyek a fogyatékossgal élő személyek gazdasági és társadalmi integrációjának kezelését, valamint más hátrányos helyzetű csoportok, például a migráns vagy roma háttérrel rendelkező emberek védelmét és integrációját célozzák. A fiatalokra, köztük

kiemelten a fent említett hátrányos helyzetű csoportokra összpontosító számos intézkedés mellett a tagállamok például ösztönzőket vezetnek be a munkáltatók számára, hogy fogyatékossgal élő személyeket vegyenek fel és támogassák munkaerőpiaci integrációjukat, továbbá célzott erőfeszítéseket tesznek a középületek akadálymentesítésére, valamint a fogyatékossgal élő személyek oktatásban való részvételének és társadalmi befogadásának megkönnyítésére.

2022. március 1-je óta több tagállam (pl. Ausztria, Horvátország, Olaszország, Portugália, Szlovákia és Spanyolország) fontos reformokat és/vagy beruházásokat hajtott végre, illetve kezdeményezett, amelyek előmozdítják a hátrányos helyzetű csoportok, például a fogyatékossgal élők, valamint a migráns vagy kisebbségi etnikai háttérrel rendelkező személyek befogadását. Ezek az intézkedések néha kifejezetten a roma népességre irányulnak. Emellett egyes tagállamok reformokat és beruházásokat hajtottak végre a migránsok és a menekültek befogadási rendszerének fejlesztése és/vagy digitalizálása érdekében. Az alábbi keretes írásban példákat mutatunk be teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező, hátrányos helyzetű csoportok befogadását támogató intézkedésekre.

Példák teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező, hátrányos helyzetű csoportokra összpontosuló releváns intézkedésekre

Reformok:

- **Szlovákia** új, gyorsított vízumrendszert vezetett be, amely a munkát kereső, magasan képzett harmadik országbeli állampolgárokat célozza meg, lehetővé téve számukra, hogy nemzeti vízum alapján azonnal munkába állhassanak.
- **Görögország** törvényt vezetett be, amely lehetővé teszi a közösségi gondozásra való átállást fogyatékossgal élő személyek esetében, és elindította a személyi segítségnyújtási rendszer kísérleti szakaszának első lépését.
- **Horvátország** megvalósította 256 szociális mentorálási szakember képzését 15 modulban, a következő 9 városban: Varaždin, Karlovac, Zágráb, Slavonski Brod, Split, Osijek, Zadar, Rijeka és Pula. A képzés célja a szociális jóléti rendszerben dolgozó szakemberek kompetenciáinak fejlesztése volt a szociális mentorálási szolgáltatás lehető legsikeresebb megvalósítása érdekében, amikor a társadalom peremére szorult vagy veszélyeztetett személyekkel dolgoznak.
- **Olaszország** olyan projekteket támogatott, amelyek célja a fogyatékossgal élő személyek autonómiájának növelése. A projektek magukban foglalják lakóterek felújítását, valamint információs és kommunikációs eszközök biztosítását fogyatékossgal élő személyek számára, amihez a digitális készségek fejlesztését célzó képzés kapcsolódik. 2022 végéig a felelős szociális körzetek több mint 500 projektet valósítottak meg fogyatékossgal élő személyek számára. Az általános cél az, hogy 2026. március végéig elérjenek legalább 5 000 fogyatékossgal élő személyt az ország egész területén.

2022 végén Rómában megvalósított projekt (Casa Vitinia), melynek során felújított otthon és a digitális készségekre irányuló képzési lehetőségeket biztosítottak 12 fogyatékos személy számára

Szerzői jog: Olaszország kormánya

Beruházások:

- **Lettország** hozzáférést biztosított a tanulási tartalmakhoz, és lehetővé tette szociális szempontból veszélyeztetett csoportok számára, hogy távtanulásban vegyenek részt. 2021-ben jóváhagyták a távtanulás oktatási intézményekben történő megszervezésének és megvalósításának keretét. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő beruházás információs és kommunikációs technológiai eszközök beszerzését foglalja magában általános oktatási intézmények számára, célzottan támogatva a szociális szempontból veszélyeztetett csoportokból származó tanulókat és a tanárokat, továbbá kiterjed egy „számítógépkönyvtár” létrehozására az oktatási intézményekben.

3.8. Hozzájárulás határokon átnyúló és több országra kiterjedő projektekhez

Egy időben zajló reformok és beruházások összehangolt tervezése révén **az RRF támogatja a tagállamok részvételét határokon átnyúló projektekben**. Bár az egyes helyreállítási és rezilienciaépítési tervek az egyes tagállamok sajátos helyzetét tükrözik, a közös kihívások némelyike összehangolt reformokat és beruházásokat tesz szükségessé. A több országra kiterjedő együttműködés lehetővé teheti olyan nagy projektek támogatását, amelyeket egy tagállam önállóan nem tudna kidolgozni, továbbá lehetővé teszi az erőforrások összevonását a hatás fokozása, a méretgazdaságosság elérése és szinergiák megteremtése érdekében.

A tervek készítése során a Bizottság arra ösztönözte a tagállamokat, hogy vegyenek részt a kulcsfontosságú, több országot érintő projektekben, ami javítaná a stratégiai ágazatokba történő kritikus beruházások koordinációját, és kézzelfogható előnyöket biztosítana az egységes piac számára. A több országra kiterjedő projektek fontosságát tovább erősítette az

RRF-rendelet módosítása, amely egy további értékelési kritérium révén előírja, hogy nagy hangsúlyt kell fektetni a REPowerEU-fejezet keretében a határokon átnyúló vagy több országra kiterjedő projektekhez való hozzájárulás érdekében bevezetett valamennyi intézkedésre.

Zöld átállás

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek több mint fele tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek hozzájárulnak a zöld átállás pilléréhez tartozó intézkedésekhez kapcsolódó, több országra kiterjedő projektekhez vagy határokon átnyúló kezdeményezésekhez (lásd: 8. táblázat): Összesen több mint 38 intézkedés bír relevanciával a több országra kiterjedő vagy határokon átnyúló zöld projektek szempontjából.

- A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben a leggyakrabban megjelenő, **több országra kiterjedő projektek** a „közös európai érdeket szolgáló fontos projektek” (IPCEI) hidrogénnel kapcsolatos intézkedései (amelyek hat tagállam kilenc intézkedésében szerepelnek). A több országra kiterjedő, zöld átálláshoz kapcsolódó projektek magukban foglalnak továbbá két elektromos rendszerösszekötőt (0,3 milliárd EUR), valamint a Verona és Brenner közötti vasúti rendszerösszekötőt (0,9 milliárd EUR).
- **Több határokon átnyúló projekt is támogatja a vasúti rendszer Európai Unión belüli kölcsönös átjárhatóságát, ami jelentős határon átnyúló dimenzióval bír.** E projektek egy része az Európai Vasúti Forgalomirányítási Rendszer (ERTMS) kiépítéséhez kapcsolódik (öt helyreállítási és rezilienciaépítési terv, nyolc projekt, 3,4 milliárd EUR). Az ERTMS a vasúti szolgáltatások kölcsönös átjárhatóságáról, digitalizálásáról és biztonságáról szól, és kulcsfontosságú ahhoz, hogy a határokon átnyúló útvonalakon a vasúti árufuvarozás céljából áttereljék a forgalmat a közútról a vasútra. Az EU-ban mindenütt jelentős beruházásokra van szükség a vasúti jelzőrendszerek tekintetében, mivel a transzeurópai közlekedési hálózati (TEN-T) folyosóknak csak 11 %-a rendelkezik megfelelő felszereltséggel. Emellett az RRF a TEN-T vasúti folyosók (pl. RailBaltica, mediterrán [Spanyolország–Franciaország], skandináv–mediterrán [olasz szakasz], északi- tengeri–mediterrán [Belgium–Luxemburg]) kiépítését 24,9 milliárd EUR-t meghaladó összeggel fogja finanszírozni (11 helyreállítási és rezilienciaépítési tervben 17 intézkedés és több mint 40 mérföldkő és cél).

A legutóbbi, 2022. márciusi éves RRF-jelentés óta az összesen 10, határokon átnyúló és/vagy több országra kiterjedő zöld projektekhez kapcsolódó mérföldkő és cél közül öt teljesült kielégítően. Emellett a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek felülvizsgálata eredményeképp az RRF-rendelet 18. cikke alapján egy, a TEN-T folyosókra vonatkozó intézkedést töröltek, míg a 21. cikk alapján a vasúti rendszerösszeköttetésre vonatkozó másik intézkedést vezettek be. A Bizottság továbbá jóváhagyta a következő tagállamok határokon átnyúló jellegű intézkedéseit tartalmazó REPowerEU-fejezeteket: Észtország, Franciaország, Szlovákia és Málta (további információkért lásd a 4.2. – RePowerEU szakaszt).

8. táblázat: A zöld átállás pilléréhez tartozó intézkedésekhez kapcsolódó, több országra kiterjedő projektek

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	ÖSSZESEN
IPCEI Hidrogén	•				•				•	•		•								•						•		7
Elektromosrendszer-összekötő		•											•															2
Vasútrendszer-összekötő						•						•																2
ERTMS		•							•			•							•				•					5
TEN-T folyosók	•	•						•	•		•	•					•		•	•			•	•				11

Forrás: A 27 tagállam helyreállítási rezilienciaépítési tervei

Digitális átállás

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek többsége tartalmaz olyan intézkedéseket is, amelyek a digitális átálláshoz kapcsolódó, több országra kiterjedő projektekhez vagy határokon átnyúló kezdeményezésekhez járulnak hozzá: a 27 tervből 21 foglal magában ilyen projekteket. Összesen több mint 50 (al-)intézkedés járul hozzá több országra kiterjedő vagy határokon átnyúló projektekhez.

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a több országra kiterjedő digitális projektek révén hozzá fognak járulni az uniós prioritásokhoz. 12 helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz hozzájárulást a több országra kiterjedő mikroelektronikai projekthez, amelynek célja az EU versenyképességének megerősítése a félvezető technológiák terén. Nyolc tagállam helyreállítási és rezilienciaépítési tervében szerepel az európai digitális innovációs központok hálózatának nyújtott támogatás, ami hozzájárul a kkv-k digitalizációjának előmozdításához. Több helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmazza továbbá olyan, több országra kiterjedő projektek támogatását, amelyek a határokon átnyúló 5G folyosók, a felhőalapú infrastruktúra és szolgáltatások, a mikroelektronika területén meglévő kapacitások, a kvantumkommunikációs infrastruktúra és a nagy teljesítményű számítástechnika fejlesztésére, illetve kiépítésére irányulnak. A 9. táblázat összefoglalja a 27 helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő, több országot érintő digitális projektek elterjedtségét.

Az RRF elindítása óta 13, határokon átnyúló és/vagy több országra kiterjedő digitális projektekhez kapcsolódó mérföldkő és cél teljesült kielégítően. (Emellett a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek felülvizsgálatának eredményeképp bizonyos intézkedéseket töröltek az RRF-rendelet 18., illetve 21. cikke alapján.)

9. táblázat. Több országra kiterjedő digitális projektek

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	ÖSSZESEN
Mikroelektronika	•		•		•				•	•		•		•						•			•	•	•	•		12
Európai digitális innovációs központok			•				•		•		•	•		•								•			•			8
5G folyosók			•					•	•			•		•	•											•		7
Felhő					•				•	•		•		•							•			•				7
Európai Kvantumkommunikációs Infrastruktúra			•					•								•								•				4
Európai Nagy Teljesítményű Számítástechnika								•				•													•			3
Összekapcsolt közigazgatás								•			•											•						3
Európa genomja									•					•	•													3
Tenger alatti kábelek								•					•															2
Blokklánc (EBSI)			•																					•				2
Biztonsági műveleti központok								•				•																2
Egyéb			•			•		•	•			•		•									•		•	•		9

Forrás: A 27 tagállam helyreállítási rezilienciaépítési tervei

Példák teljesített mérföldkövekkel és célokkal rendelkező releváns intézkedésekre határokon átnyúló és több országra kiterjedő projektekben

Reformok:

- **Csehország** elindította a Digitális Média Közép-Európai Megfigyelőközpontját. A megfigyelőközpont a Digitális Média Európai Megfigyelőközpontjának része, és hozzájárul az online dezinformáció elleni küzdelemhez nemzeti, transznacionális és európai szinten.
- **Franciaország** olyan nemzeti stratégiákat tett közzé, amelyek célja a kulcsfontosságú digitális technológiákba, köztük a kvantumtechnológiákba, a kiberbiztonságba, az 5G-be, valamint a jövőbeli távközlési és felhőalapú megoldásokba történő beruházások növelése, továbbá a közös európai érdeket szolgáló fontos projektekhez való hozzájárulásokat is tartalmaz, amelyek célja európai szintű kapacitás kiépítése a fontos fejlett technológiák terén.

- **Olaszország** nemzeti jogi aktust fogadott el, amely biztosítja a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek résztvevőinek támogatásához szükséges finanszírozást, meghatározva a projektek benyújtására vonatkozó eljárásokat és határidőket, valamint a potenciális kedvezményezettekre vonatkozó hozzáférési követelményeket.

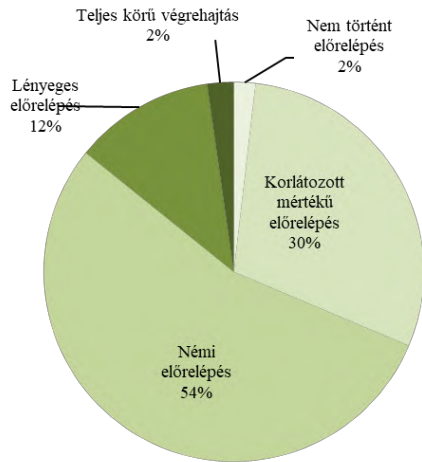
Beruházások

- **Ausztria** olyan projekteket választott ki, amelyek támogatják az innovatív mikroelektronika és konnektivitási technológiák fejlesztését, hozzájárulva ezzel a mikroelektronikai és kommunikációs technológiákhoz kapcsolódó közös európai érdeket szolgáló fontos projekthez.
- **Portugália** a digitális innovációs központok konzorciumait választotta ki mint a digitális átállás vállalkozói ökoszisztémáját előmozdító inkubátorokat/gyorsítókat. A központok az európai digitális innovációs központok hálózatának részét fogják képezni.

3.9. Hozzájárulás az országspecifikus ajánlások végrehajtásához

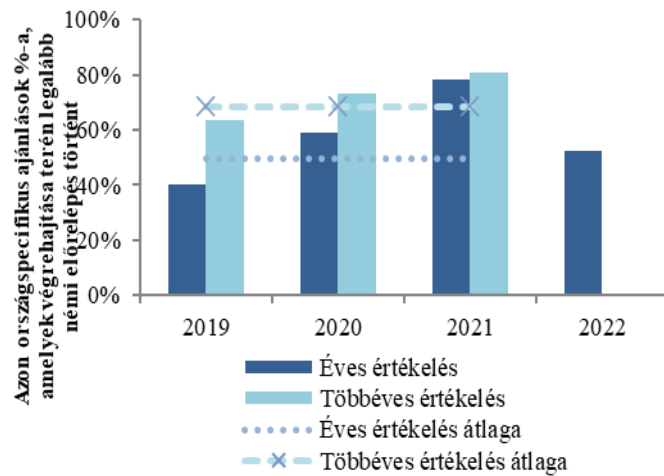
Előrelépés figyelhető meg az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén, a 2019–2020-as országspecifikus ajánlások 68 %-a esetében pedig legalább némi előrelépés történt (30. ábra). A 2023. évi európai szemeszter tavaszi csomagjának részeként közzétett országspecifikus ajánlások értékelése azt mutatja, hogy mind a strukturális jellegű 2019. évi országspecifikus ajánlások, mind pedig az inkább a válságra összpontosító 2020. évi országspecifikus ajánlások végrehajtása terén folyamatos az előrehaladás. Ez egyértelműen tükrözi az RRF által 2021 óta nyújtott ösztönzőket, és az Eszköz teljesítményalapú megközelítése és a reformokra helyezett hangsúly várhatóan az elkövetkező években is ösztönzőleg fog hatni az országspecifikus ajánlások végrehajtására. 2019 óta a tagállamok a forráshoz jutás és a pénzügyi szolgáltatások terén érték el a legnagyobb előrehaladást, majd ezt követően a munkaerőpiac működése, a pénzmosás elleni küzdelem és az üzleti környezet terén. Ugyanakkor az egységes piac, a verseny és az állami támogatások, a lakhatás, a tartós ápolás-gondozás és a nyugdíjrendszerek területén kevésbé volt markáns az előrelépés.

30. ábra: A 2019–2020-as országspecifikus ajánlások végrehajtásának jelenlegi szintje

Forrás: 2023. évi európai szemeszter – tavaszi csomag

31. ábra: A 2019–2022-es országspecifikus ajánlások végrehajtása: éves értékelés minden egymást követő évben a végrehajtás aktuális állása alapján

Forrás: 2023. évi európai szemeszter – tavaszi csomag

A 2022-ben elfogadott ajánlások végrehajtása terén is jelentős előrelépés figyelhető meg, a 2022 júliusában a tagállamoknak címzett ajánlások közel 52 %-a esetében pedig legalább némi előrelépés történt (31. ábra). Összességében a legnagyobb előrelépés a költségvetési keretrendszer és a költségvetési irányítás terén történt, ezt követően pedig a közlekedés, az üzleti környezet és az energiahatékonyság terén. Ezzel szemben az adópolitikára vonatkozó ajánlások végrehajtása terén kevesebb előrelépés történt.

4. REPowerEU

Az RRF-rendelet 2021. februári létrehozása óta példa nélküli geopolitikai események okoztak zavarokat Európa és a világ gazdaságaiban és energiapiacain. A tagállamok számos új kihívással néznek szembe a magas energiaárak, a túlterhelt közigazgatási kapacitás, az ellátási láncok zavarai és az Ukrajna elleni orosz agresszió társadalmi-gazdasági következményei miatt. E közelmúltbeli eseményekre válaszul a Bizottság létrehozta a REPowerEU tervet azzal a céllal, hogy az EU 2030-ig függetlenné váljon az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól. A REPowerEU a gázimport diverzifikálására és az energetikai infrastruktúra szükséges kiigazításaira összpontosít, továbbá felgyorsítja a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia elterjedését és lehetővé teszi az energiamegtakarítást a gazdaság egészében.

A 2022 májusában a globális energiaválságra adott uniós válaszként javasolt REPowerEU terv elismerte az RRF és más uniós eszközök, köztük a kohéziós politikai alapok⁶³ szerepét a biztonságos, megfizethető és zöld energiára vonatkozó célok elérésében. A REPowerEU keretében az RRF támogatni fogja a tagállamokat abban, hogy további reformokat és beruházásokat terjesszenek elő a REPowerEU célkitűzéseinek teljesítése érdekében, beleértve az EU orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függésének gyors megszüntetését, a tiszta energiára való átállás felgyorsítását, az energiafogyasztás csökkentését, a munkaerő átképzésének támogatását, az energiaszegénység kezelését és a zöld átálláshoz kapcsolódó kritikus fontosságú nyersanyagok és technológiák értékláncainak támogatását. Ezek az új vagy kibővített intézkedések, amelyeket külön REPowerEU-fejezetekbe kell foglalni, kiegészítik majd a meglévő helyreállítási és rezilienciaépítési tervek már most is ambiciózus zöld menetrendjét. Az említett intézkedésekhez technikai segítségnyújtás igényelhető a Bizottság Technikai Támogatási Eszközén keresztül. 17 tagállam már kapott támogatást, illetve jelenleg támogatásban részesül a REPowerEU-hoz kapcsolódóan⁶⁴. Ezen intézkedések némelyikének digitális dimenziója is lesz (például az energiarendszer digitalizálása).

A 2.3. szakaszban leírtak szerint **a Bizottsághoz 25 módosított helyreállítási és rezilienciaépítési terv és 20 REPowerEU-fejezet érkezett be.** A következő szakaszban részletesebben ismertetjük az Európai Unió Tanácsa által e jelentés elkészítésekor már elfogadott REPowerEU-fejezetek tartalmát.

4.1. A REPowerEU-fejezetekben foglalt intézkedések

Az elfogadott REPowerEU-fejezetek közvetlenül a módosított RRF-rendelet célkitűzéseire irányulnak. Az elfogadott fejezetek olyan intézkedéseket tartalmaznak,

⁶³ A biztonságosabb és fenntarthatóbb energiarendszere való átállás támogatásához a kohéziós politikai programok is hozzájárulnak. Emellett a SAFE kezdeményezés (a megfizethető energia támogatása) lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a 2014–2020-as időszakban a kohéziós alapról el nem költött pénzeszközöket felhasználják a megnövekedett energiaköltségekkel szembesülő háztartások és kkv-k támogatására.

⁶⁴ https://reform-support.ec.europa.eu/what-we-do/green-transition/supporting-repower-eu-affordable-secure-and-sustainable-energy-europe_en

amelyek közvetlenül kezelik a nulla nettó kibocsátási célt szolgáló iparról szóló jogszabály és a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló európai jogszabály célkitűzéseit a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv keretében. Ezek közé tartoznak a megújuló energiával kapcsolatos engedélyezési eljárások javítására, a munkaerő zöld készségeinek fejlesztésére, valamint a zöld átálláshoz kapcsolódó kritikus fontosságú nyersanyagok és technológiák értékláncainak támogatására irányuló intézkedések. A Bizottság által pozitívan értékelt és a Tanács által jóváhagyott REPowerEU-fejezetek áttekintése a 10. táblázatban található.

10. táblázat: Az elfogadott REPowerEU-fejezetek tartalmának áttekintése

	Az új, illetve kiterjesztett beruházások és reformok száma	Az éghajlattal kapcsolatos kiadásokhoz való hozzájárulás	Teljes becsült költség (millió EUR)	REPowerEU-célkitűzések, amelyeket a tagállami fejezet teljesít
Észtország	2 új beruházás 1 kiterjesztett reform	100 %	Összesen: 90 ETS: 83,3 BAR: 6,6	b) A megújuló energiaforrások elterjedésének felgyorsítása, kritikus fontosságú energetikai infrastruktúra, iparszervezés, fenntartható biometán alkalmazása e) A megújuló energiaforrások integrációjának felgyorsítása
Franciaország	3 új beruházás 3 új reform 1 kiterjesztett beruházás	91,6 %	Összesen: 2 825 ETS: 2 321 BAR: 504	Az épületek energiahatékonyságának növelése A megújuló energiaforrások elterjedésének felgyorsítása és az ipar dekarbonizációja d) Az energiaigény csökkentésének ösztönzése e) A megújuló energiaforrások integrációjának felgyorsítása, a villamosenergia-tárolás támogatása, a kibocsátásmentes közlekedés támogatása
Málta	1 új reform 1 új beruházás	100 %	Összesen: 70 ETS: 30 BAR: 40	b) A megújuló energiaforrások elterjedésének felgyorsítása, az épületek energiahatékonyságának növelése e) A megújuló energia integrációjának felgyorsítása, valamint a kibocsátásmentes közlekedés és infrastruktúrája támogatása
Szlovákia	6 új reform 6 új beruházás 2 kiterjesztett beruházás	85,26 %	Összesen: 402,7 ETS: 366,4 BAR: 36,3	b) A megújuló energiaforrások elterjedésének felgyorsítása, az épületek energiahatékonyságának növelése c) Az energiaszegénység kezelése e) A megújuló energia integrációjának felgyorsítása, valamint a kibocsátásmentes közlekedés és infrastruktúrája támogatása f) A munkaerő gyorsított átképzése a zöld és a kapcsolódó digitális készségek elsajátítására

Forrás: Európai Bizottság

REPowerEU-fejezet: Észtország

Az észt REPowerEU-fejezet egy kiterjesztett reformot és két új beruházást foglal magában a megújuló energiaforrások, valamint a fenntartható biometán előállítására és felhasználására terén, amelyek becsült költsége 90 millió EUR. Mindkét beruházás és a reform is határokon átnyúló dimenzióval rendelkezik, és a becsült költségek 100 %-a éghajlattal kapcsolatos kiadásként került megjelölésre. A következő listában összefoglaljuk a fejezetben szereplő reformot és beruházásokat:

- **A megújuló energiaforrások alkalmazására irányuló reform.** Az észt helyreállítási és rezilienciaépítési tervben már szereplő reformot kiegészítve ez az intézkedés hozzájárul a szélenergia-projektek kiterjesztéséhez azáltal, hogy lebontja a

szélenergia-fejlesztők útjában álló jogszabályi akadályokat. A reform továbbá megerősíti a helyi hatóságok kapacitását a szélenergia fejlesztéséhez szükséges közigazgatási eljárásokban.

- **A megújulóenergia-termelés villamosenergia-elosztó hálózathoz való hozzáféréseinek javítására irányuló beruházás.** Ez a beruházás további 160 MW-tal növeli az elosztóhálózatok kapacitását, és ezáltal lehetővé teszi a megújulóenergia-termelők számára a hálózathoz való további hozzáférést.
- **A fenntartható biogáz és biometán előállításának és felhasználásának fokozására irányuló beruházás.** Ezen intézkedés célja a fenntartható biogáz és a fenntartható biometán felhasználásának ösztönzése a megújulóenergia-irányelvvel (RED II)⁶⁵ összhangban, továbbá a megújuló energiaforrások integrációjának felgyorsítása. A beruházás a fenntartható biogáz és a fenntartható biometán fokozott használatához szükséges szabályozási, szervezeti és pénzügyi feltételek megteremtésére irányuló részberuházásokból, valamint termelőlétesítmények építésére irányuló második részberuházásból áll.

REPowerEU-fejezet: Franciaország

A francia REPowerEU-fejezet három új reformot, három új beruházást és egy kiterjesztett beruházást tartalmaz, amelyek becsült költsége 2,82 milliárd EUR. A fejezet becsült költségeinek 91,2 %-át határokon átnyúló beruházásokra fordítják, a becsült költségek 91,6 %-a pedig éghajlattal kapcsolatos kiadásként került megjelölésre. A következő listában összefoglaljuk a fejezetben szereplő reformokat és beruházásokat:

- **A francia REPowerEU-fejezet keretében** a megújulóenergia-termelés fellendítését célzó reform végrehajtására kerül sor az engedélyezési eljárások egyszerűsítése és a megújulóenergia-projektek tervezésének felgyorsítása érdekében. Ez a megújuló energia alkalmazását jelenleg akadályozó szűk keresztmetszetek felszámolásával valósul meg.
- **A „józan energiapolitikára” irányuló reform:** célja, hogy 2024-ig valamennyi ágazatban 10 %-kal csökkenjen az energiafogyasztás a 2018–2019-es téli időszakhoz képest. A reform javaslatokat tartalmaz olyan intézkedésekre, amelyek célja az energiafelhasználás csökkentésének előmozdítása több ágazatra kiterjedően, többek között a lakásszektorban, a közlekedésben és az iparban.
- **Az ökológiai tervezés főtítkárságának létrehozására irányuló reform:** A főtítkárság elsődleges célja az ökológiai átállással kapcsolatos nemzeti stratégiák összehangolásának előmozdítása. Ez magában foglalja különböző minisztériumok és érdekelt felek mozgósítását, valamint az e területeken végrehajtott intézkedések hatékonyságának értékelését.
- **Az ipar dekarbonizációjára irányuló beruházás.** Az intézkedés célja az ipari hő dekarbonizálására, az energiahatékonyságra és a folyamatváltásra irányuló ipari

⁶⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról.

beruházások támogatása a fosszilisenergia-fogyasztás csökkentése és ezáltal az üvegházhatásúgáz-kibocsátás mérséklése érdekében.

- **A megújuló és fosszilis összetevőktől mentes hidrogén előállítására és felhasználására irányuló beruházás** a hidrogénnel kapcsolatos négy, közös európai érdeket szolgáló fontos projekt finanszírozása révén. Ezen intézkedés célja az ipari ágazat erősítése ökológiai, technológiai és gazdasági szempontok figyelembevételével, ezzel párhuzamosan pedig a kibocsátások minimálisra csökkentése és az iparágak energiatárolási kapacitásának javítása.
- **A középületek energetikai felújítására irányuló beruházások és a magánlakások energetikai felújítására irányuló kiterjesztett intézkedés.** Az elsődleges cél pénzügyi támogatás nyújtása a köz- és magánépületek energetikai felújításához, ami rövid távon az építőipar energiafogyasztásának csökkenését, valamint a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés mérséklődését eredményezi.

REPowerEU-fejezet: Málta

A máltai REPowerEU-fejezet egy reformot és egy beruházást foglal magában, amelyek becsült költsége 70 millió EUR. A fejezet becsült költségeinek 100 %-át határokon átnyúló beruházásokra fordítják, és a becsült költségek 100 %-a éghajlattal kapcsolatos kiadásként került megjelölésre.

- **A meglévő engedélyezési rendszerek reformja.** Célja a megújulóenergia-projektek engedélyezési eljárásainak felgyorsítása, és bevezeti a tetőre szerelt napelemek új épületekbe történő telepítésére vonatkozó kötelezettséget. Az új reform kiegészíti Málta helyreállítási és rezilienciaépítési tervének első és második elemét, amelyek az épületek és a közlekedés energiahatékonyságának javítására, részben pedig a megújulóenergia-termelés fokozására összpontosulnak.
- **Beruházás a villamosenergia-hálózatba.** Az elsődleges cél a villamosenergia-elosztó rendszer megerősítése és bővítése a hálózatba, az elosztási szolgáltatásokba és az akkumulátoros tárolásba történő beruházások révén.

REPowerEU-fejezet: Szlovákia

A szlovák REPowerEU-fejezet hat új reformot, hat új beruházást és két kiterjesztett beruházást foglal magában, amelyek becsült költsége 402,7 millió EUR. A fejezet becsült költségeinek 91,2 %-át határokon átnyúló beruházásokra fordítják, és a becsült költségek 64,1 %-a éghajlattal kapcsolatos kiadásként került megjelölésre. A következő listában összefoglaljuk a fejezet 4 tematikus területéhez tartozó reformokat és beruházásokat, amelyeket a végrehajtáshoz kapcsolódó célzott kommunikációt és koordinációt biztosító beruházás kísér.

- **Megújuló energiaforrások, hálózatok és engedélyezési eljárások:** Az alintézkedések ezen a területen a környezetvédelmi engedély kiadására irányuló eljárások optimalizálására, a geotermikus energia használatának javítására és a hőszivattyúk telepítésének támogatására összpontosulnak. Támogatják továbbá a teljesítési pályák értékelését a biomassza fenntartható használatához és kínálatához

kapcsolódóan, valamint a biometán előállításának fejlesztését és előmozdítását. A szélenergia hasznosítására alkalmas célterületeket hoznak létre, valamint a nemzeti hidrogénstratégiára vonatkozó cselekvési tervet és a megújuló energiaforrások villamosenergia-hálózatba való integrálását elősegítő intézkedéseket dolgoznak ki. A beruházások a villamosenergia-elosztó rendszerek korszerűsítésére és digitalizálására irányulnak, beleértve egy energetikai adatközpont kiépítését is.

- **Az épületek energiahatékonysága:** Ez magában foglalja egy egységes digitális adatplatform létrehozását az összes köz- és magánépület energiateljesítményére vonatkozó információk gyűjtésére, valamint az állami kormányzati épületek energiagazdálkodásának javítását célzó reformot. A beruházások energiamegtakarítást eredményeznek a középületek és az energiaszegénység kockázatának kitett háztartások számára, és magukban foglalják a veszélyeztetett csoportoknak nyújtott segítséget a megfelelő intézkedéscsomag meghatározása és a vissza nem térítendő támogatás elnyerésére irányuló pályázat feldolgozása terén.
- **Fenntartható közlekedés:** Ezen a területen kibővítik a szlovák helyreállítási és rezilienciaépítési tervben már szereplő intézkedéseket a kibocsátásmentes közlekedési infrastruktúra továbbfejlesztése és a környezetkímélő személyszállítás előmozdítása érdekében.
- **Zöld készségek:** Az ezen a területen megvalósuló reform és beruházások támogatják a szakoktatásban részt vevő iskolák aktualizált tanterveinek elkészítését, valamint új képzési program kidolgozását az oktatási személyzet számára. Az intézkedések támogatnak továbbá egy, a felnőttképzésre irányuló akkreditált oktatási programot, amely a zöld készségekre, valamint fizikai és műszaki eszközök biztosítására összpontosul.

4.2. A REPowerEU finanszírozása

Míg az eredeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveket kizárólag az NGEU keretében felvett hitelekkel finanszírozták, a REPowerEU-fejezetek különböző forrásokból finanszírozhatók. Az (EU) 2021/241 módosított RRF-rendelet hatálybalépésével bármely, REPowerEU-fejezettel rendelkező módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervhez igényelhető további pénzügyi támogatás a kibocsátáskereskedelmi rendszerből (ETS) származó források, a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalékból és strukturális alapokból történő átcsoportosítások, és/vagy hitelek formájában. Emellett a tagállami allokációk 18. cikk szerinti újraszámítását követően egyes tagállamok esetében megnőtt a vissza nem térítendő pénzügyi támogatás összege, ami szintén hozzájárulhat a REPowerEU-fejezeteik finanszírozásához. A REPowerEU-fejezethez kapcsolódó kiegészítő pénzügyi támogatás az RRF-ből származó pénzügyi hozzájárulás fennmaradó részével és adott esetben a hiteltámogatással együtt kerül folyósításra, közös folyósítási ütemterv szerint.

Összességében a REPowerEU-fejezetek finanszírozására az EU ETS kibocsátási egységek árverés útján történő értékesítéséből származó 20 milliárd EUR-ból, valamint a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalékból történő átcsoportosításokból származó 2,1 milliárd EUR-ból

kerül sor. Emellett – a 2.3. szakaszban említettek szerint – a REPowerEU-fejezetekben foglalt intézkedések finanszírozhatók az RRF-rendelet 18. cikke szerinti, az RRF-ből származó kiegészítő vissza nem térítendő támogatással és a 14. cikk szerinti, az RRF-ből származó további hitelekkel is.

Az EU ETS kibocsátási egységek árverés útján történő értékesítéséből származó bevételek

A módosított RRF-rendelet 21a. cikkével összhangban az RRF kiegészítő vissza nem térítendő pénzügyi támogatásként 20 milliárd EUR-t bocsát rendelkezésre. Ez a külső címzett bevétel az Unió energiarendszere rezilienciájának növeléséhez járul hozzá a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés csökkentése és az energiaellátás uniós szintű diverzifikálásának támogatása révén. Kizárólag a REPowerEU-fejezetekben foglalt intézkedések finanszírozására használható fel, azon reformok és beruházások egyértelmű kivételével, amelyek célja az energetikai infrastruktúra és létesítmények fejlesztése a földgáz- és kőolajellátás biztonságával kapcsolatos azonnali szükségletek kielégítése érdekében.

A 20 milliárd EUR kiegészítő összeg előteremtésére kibocsátási egységeknek a kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) keretében, árverés útján történő értékesítésével kerül sor, a következő megoszlás szerint:

- 60 % (azaz 12 milliárd EUR) kibocsátási egységek árverés útján történő értékesítésével az Innovációs Alap keretében; és
- 40 % (azaz 8 milliárd EUR) a tagállamok EU ETS kibocsátási egységeinek előrehozott értékesítésével.

Az EU ETS kibocsátási egységek árverés útján történő értékesítése 2023. július 3-án, hétfőn kezdődött. 2023. szeptember 1-jéig 931 millió EUR gyűlt össze az Innovációs Alapból 5,88 millió kibocsátási egység, valamint a tagállamok EU ETS kibocsátási egységeiből 4,98 kibocsátási egység elárverezésével. E kibocsátások ismételt sikere azt mutatja, hogy a pénzügyi piacok támogatják a REPowerEU célkitűzéseit, és hajlandók beruházni a REPowerEU-projektekbe. Az árverés útján történő értékesítés üteme és bevétele kedvezően alakul ahhoz, hogy lehetővé váljon a REPowerEU-fejezetek zökkenőmentes végrehajtása és finanszírozása.

A kiegészítő vissza nem térítendő pénzügyi támogatás aktualizált allokációs kulcs alapján kerül elosztásra a tagállamok között (11. táblázat). A kulcs figyelembe veszi a tagállamok fosszilis tüzelőanyagoktól való függését és a beruházási javak árának emelkedését. Ez lehetővé teszi az Ukrajna elleni orosz agresszió következményeinek jobb megértését, ezzel pedig lehetővé teszi több forrás elkülönítését a leginkább érintett tagállamok számára.

11. táblázat: Tagállamonként rendelkezésre álló kiegészítő vissza nem térítendő támogatás

	A rendelkezésre álló végleges nettó vissza nem térítendő támogatás összege (EUR-ban, folyó áron)
Belgium	281 716 188
Bulgária	479 327 545
Csehország	680 543 170
Dánia	130 714 933
Németország	2 086 423 922
Észtország	83 297 553
Írország	89 428 389
Görögország	768 069 923
Spanyolország	2 582 276 223
Franciaország	2 317 477 900
Horvátország	269 037 883
Olaszország	2 755 867 236
Ciprus	52 408 822
Lettország	123 797 035
Litvánia	193 729 642
Luxemburg	29 955 009
Magyarország	700 513 718
Málta	29 955 027
Hollandia	454 359 575
Ausztria	210 304 520
Lengyelország	2 755 862 361
Portugália	703 364 724
Románia	1 397 228 597
Szlovénia	116 734 327
Szlovákia	366 409 448
Finnország	112 766 671
Svédország	198 429 659
EU27	19 970 000 000

Forrás: Európai Bizottság

A kohéziós politikai alapokból és a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalékból átcsoportosított források

az RRF-rendelet és a közös rendelkezésekről szóló rendelet alapján rendelkezésre álló lehetőségek keretében a tagállamok a kohéziós politikai alapokban számukra eredetileg elkülönített összeg legfeljebb 5 %-át átcsoportosíthatják az RRF-be. Szeptember 1-jéig a Bizottsághoz nem érkezett ilyen átcsoportosítás iránti kérelem. A REPowerEU-rendelet értelmében továbbá a tagállamok az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Szociális Alap Plusz és a Kohéziós Alap szerinti eredeti nemzeti allokációjuk legfeljebb 7,5 %-át felhasználhatják a REPowerEU célkitűzéseinek támogatására, az alapokra vonatkozó szabályokkal összhangban.

E lehetőség mellett a tagállamok önkéntesen átcsoportosíthatják az RRF-be a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalékból nyújtott ideiglenes allokációjuk egészét vagy egy részét a REPowerEU-fejezetben szereplő beruházások és reformok finanszírozására. 2023. március 1-jéig valamennyi tagállam értesítette a Bizottságot arról a szándékáról, hogy a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalékból átcsoportosítja a forrásokat az RRF-be. Ezeket

a forrásokat átcsoportosítják az RRF-be, majd le is kötik, amint elfogadásra kerül a REPowerEU-fejezetet tartalmazó felülvizsgált helyreállítási és rezilienciaépítési tervet jóváhagyó tanácsi végrehajtási határozat. A 12. táblázat tartalmazza az egyes tagállamok számára a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalékból az RRF-be átcsoportosított teljes összegeket.

12. táblázat: A brexit miatti kiigazításokra képzett tartalékból átcsoportosított allokáció

	Teljes átcsoportosított összeg (EUR-ban, folyó áron)
Belgium	228 850 088
Bulgária	6 000 000
Csehország	54 918 029
Dánia	66 026 588
Németország	219 739 187
Észtország	6 615 616
Írország	150 000 000
Görögország	25 600 000
Spanyolország	58 000 000
Franciaország	504 000 000
Horvátország	7 190 532
Olaszország	0
Ciprus	52 056 350
Lettország	10 946 343
Litvánia	4 700 000
Luxemburg	128 475 124
Magyarország	0
Málta	40 000 000
Hollandia	280 000 000
Ausztria	0
Lengyelország	0
Portugália	81 358 359
Románia	43 162 623
Szlovénia	5 257 380
Szlovákia	36 307 747
Finnország	14 242 037
Svédország	66 000 000
EU27	2 089 446 003

Forrás: Európai Bizottság

5. Következtetés

Az RRF-et a Covid19-válság idején hozták létre, de az olyan változó geopolitikai környezetben fejlődött, amely hatással volt az Unió társadalmára és gazdaságára. A globális instabilitás, az ellátási lánc zavarai, az energiaválság és az infláció nyomást gyakorolnak a nemzeti hatóságokra, ami megnehezíti a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek szoros ütemterv szerinti végrehajtását. Ugyanakkor e tényezők miatt még fontosabb a tervek sikeres és időbeni végrehajtása az eszköz korlátozott élettartama alatt.

A tervek felülvizsgálata és a REPowerEU-fejezetek beillesztése lehetőséget kínál az első években szerzett tapasztalatok figyelembevételére és az RRF végrehajtásának felgyorsítására. A 2022 májusában elindított REPowerEU terv elismerte, hogy az RRF fontos szerepet játszhat a biztonságos, megfizethető és tiszta energia elérésében. További uniós finanszírozás biztosításával, valamint a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek felülvizsgálatának és a REPowerEU-fejezetek beillesztésének lehetővé tételével az RRF segíti a tagállamokat az energetikai rezilienciájuk gyors megerősítéséhez szükséges kritikus fontosságú reformok és beruházások megvalósításában. Ugyanakkor ez lehetőség jelent a tagállamoknak arra, hogy felszámolják a végrehajtást hátráltató szűk keresztmetszeteket és akadályokat.

Két és fél évvel az RRF létrehozása után a tagállamok továbbra is teljesítik a reformokkal és beruházásokkal kapcsolatban tett kötelezettségvállalásaikat az RRF végrehajtásának előrehaladtával. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy folytassák helyreállítási és rezilienciaépítési terveik gyors végrehajtását és a kifizetési kérelmek benyújtását.

Amint az eszköz élettartamának második felébe lép, a Bizottság a tagállamokkal és valamennyi kulcsfontosságú partnerrel együttműködve továbbra is kiemelt figyelmet szentel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásának. A Bizottság ösztönözni és támogatni fogja a tagállamokat abban, hogy minden tőlük telhetőt tegyenek meg és teljeskörűen használják ki az RRF kínálta lehetőségeket annak érdekében, hogy mielőbb megvalósuljanak azok a beruházások és reformok, amelyek korunk legjelentősebb kihívásainak kezelésére irányulnak az Európai Unió rezilienciájának megerősítése és a Covid19-világjárványt követő, időtálló helyreállítás biztosítása érdekében.